

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid

Jumalateenistus

Rosalie H. Zinke

juuli, august, september
2011

Originaali tiitel:
Rosalie H. Zinke
Worship

Rosalie H. Zinke
Jumalateenistus

Tõlge: AKEL 2011

Tõlkijad: Mall Kaaver ja Avernoika Beekmann

Toimetajad: Andres Ploompuu ja Ly Kaasik

Kaaned ja küljendus: Indrek Ploompuu

Trükkis: Vali Press

„Ülistage teda...”

Ühed tuntuimad piiblisalmid seitsmenda päeva adventistide jaoks on need: „Ma nägin teist inglit keset taevast lendavat; sellel oli igavene evangeelium, et kuulutada evangeeliumi neile, kes elavad ilmamaal – kõigile paganahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele. Ja ta hüüdis suure häälega: „Kartke Jumalat ning ülistage teda, sest tema kohtumõistmise tund on tulnud, ning kummardage teda, kes on teinud taeva ja maa ja mere ja vete allikad!” (Ilm 14:6, 7) Kuigi me vaatleme neid salme lõpupäevade sündmuste kontekstis, aitavad need panna aluse ka meie käesoleva veerandaasta teemale, milleks on jumalateenistus/Tema ülistamine. Meile esitatakse üleskutse ülistada, kuid vähe sellest – neist salmidest leiame ka võtmeteemad, mis aitavad mõista, mida tähendab ülistamine tõeliselt.

Esiteks, Johannes näeb üht inglit „igavese evangeeliumiga”, igavese lepingu evangeeliumiga, heade sõnumitega sellest, et Jeesus Kristus tuleb, võtab enda peale inimlikkuse ning selles inimlikkuses sureb Asendajana maailma pattude eest. Niisiis on tarvis, et kogu meie jumalakummardamise põhialuseks oleks Jeesuse surm meie eest. Kummardamise keskmes peaks omakorda olema meie reaktsioon Kristuse kui meie Asemiku tegevusele, mis hõlmab lisaks ristile ka Tema jätkuvat tööd taevases pühamus meie heaks (Hb 8:1).

Teiseks, Johannes käsib meil „karta Jumalat”. Jumala kartmine ja Jumala armastamine on ühe mündi kaks külge: Jumala kartmine tähendab Jumala ees aukartuse tundmist ning sügavat austust selle suhtes, kes Ta on Looja ja Lunastajana, vastandina sellele, kes oleme meie loodute ja lunastatutena. Siis, kui tuleme jumalateenistusel Jumala ette nagu mingid semud või seltsimehed, alavääristame Teda ning paigutame ennast rolli, mis meile ei kuulu. Jumalateenistust peaks läbima sügava austuse ja suure lugupidamise tunne meie Jumala vastu – hoiak, mis teeb meid alandlikuks ja paneb alluma; need mõlemad on tõelises jumalakummardamises vägagi olulised.

Meile öeldakse ka, et me „ülistaksime teda”. Tähtis on siin see, et jumalakummardamine oleks Jumala kummardamine, mitte iseenda kummardamine. Peame tagama, et kummardamine ei oleks inimkeskne, kultuu-

rikeskne või isikliku-vajaduse-keskne, vaid Jumala-keskne. Me teenime Jumalat, mitte iseennast; niisiis peab jumalakummardamine olema keskendatud Temale ja Temale au andmisele, mitte muusikale, kultuurile või jumalateenimisviisile.

Meil kästakse karta Jumalat ja ülistada Teda. Miks? Sellepärast, et „tema kohtumõistmise tund on tulnud”. Kristus on Lunastaja, kuid mitte ainult. Ta on ka Kohtumõistja, Kohtunik, kes tunneb kõiki meie sügavamaid ja varjatumaid saladusi, Kohtunik, kes teab meie südame peidetumaid urkaid. Kui me Jumalat kummardame, tuleb meil teha seda tundega, et oleme Jumala ees vastutavad selle eest, mida teeme, ning tajumisega, et me ei saa mitte midagi Tema eest peita – see tõsiasi peaks meid viima risti juurde, meie ainsa lootuse juurde Tema kohtumõistmises.

Kolmandaks, meil kästakse kummardada Loojat. Loomine on võimas aluspõhi igasugusele jumalakummardamisele, sest kõik, mida me usume põhineb eranditult tõsiasjal, et Jumal on Looja. Me teenime Teda sellepärast, et Ta on Looja, et Ta on Lunastaja ja et Ta on Kohtumõistja. Loomine, lunastus ja kohtumõistmine on tihedalt seotud ning igasugune tõeline Jumala kummardamine ajab kindlasti juured neisse objektiivsetesse teoloogilistesse tõdedesse. Suurepärane on seegi, et Ilm 14:7 leiame sõnastuse, mis peegeldab hingamispäeva puudutavat käsku (2Ms 20:11), päeva, mis on lahutamatu seotud tõelise jumalakummardamisega.

Sellel veerandaastal, mil õpime jumalateenimisest/Tema ülistamisest, tulevad need motiivid ikka ja jälle esile, sest need on tõelise jumalakummardamise tunnusjooned. Ja kuna Jumala kummardamine on nii oluline osa „käesoleva aja tõest”, teeme hästi, kui uurime, mida tähendab tõeliselt kummardada Ainsat kogu loodus, kes selle põhjal, kes Ta on, väärib, et Teda teenitaks.

Rosalie Haffner (Lee) Zinke töötas palju aastaid jutlustaja abilisenä (piibliõpetajana) mitme koguduse meeskonnas, sealhulgas Collegeviewi, Sacramento Keskuse, Battle Creeki Kogudusetelgi ja Hindsdale koguduses. Samuti oli ta 15 aastat kaastööline oma pastoriga abikaasale ning teenis hiljem haigla kaplani; see oli tema kohustus enne, kui ta pensionile jäi.

Jumalateenistus I. Moosese raamatus: kahte liiki jumalakummardajad

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 3:1-13; 4:1-4; 6:1-8; 12:1-8; 22:1-18; 28:10-22; Tiituse 1:2.

Meelespeetav tekst: „„Issand on tõesti selles paigas, mina aga ei teadnud seda!” Ja ta kartis ning ütles: „Küll on see paik kardetav! See pole muud midagi kui Jumala koda ja taeva värav!”” (1Ms 28:16, 17).

On ikka öeldud, et meie, inimesed, vajame kellegi/millegi kummardamist. Keda/mida me kummardame... see on juba iseküsimus, ehkki kummardamine on midagi, millel on äärmiselt tähtsad tagajärjed, eriti maailma ajaloo lõpupäevadel, mil ilmselgelt eristuvad kaks jumalakummardajate rühma: ühed, kes kummardavad Loojat ja teised, kes kummardavad metsalist ja tema kuju.

Ja ometi, selle kontrasti seemneid on võimalik näha juba Piibli esimestel lehekülgedel. Kaini ja Aabeli loos on näha kaht liiki jumalakummardajaid, üks kummardamas tõelist Jumalat selliselt, nagu Jumal eeldas, et Teda kummardatakse, ning teine tegelemas väärat sorti kummardamisega. Ühele saab osaks poolehoid, teisele mitte, ja seda seepärast, et üks toetub päästele usu kaudu, teine aga (nii nagu igasugune vales vormis jumalakummardamine) toetub oma tegudele. Tegemist on motiiviga, mis ilmneb läbi kogu Piibli ikka ja jälle. Ühtlaadi jumalateenistus keskendab oma tähelepanu ainult Jumalale, Tema väele ja aule ja armule, teistlaadne aga inimlikkusele ja enese minale.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 2. juuliks.

Moosese esimene raamat räägib Aadama ja Eeva elukäigust nende värskes kodus. Universumi Looja oli just kujundanud ja vorminud uue kauni planeedi ning krooninud oma töö esimesse perekonda loodud olevustega. Maailm oli Tema kätest tulnud täiuslikuna; oma ainulaadsel moel pidi Maa olema taeva laiendus.

1Ms 2:1-3 lisandub veel üks koostisosa: seitsmenda päeva eraldamine ja pühaks tegemine, tegu, mis on otseselt seotud Tema tegevusega taevaste ja maa loomisel, tegu, mis moodustab aluspõhja neljandale käsule – eraldatakse üks päev Jumala kummardamiseks erilisel viisil. Ehkki Pühakiri seda ei ütle, võib ju ette kujutada, mismoodi andsid need patuta olevused loomise täiuslikkuses au oma Meistrile, kes oli nende jaoks nii palju teinud. (Sel ajal suutsid nad vaevalt aimata, kui palju Ta tegelikult nende heaks lõpuks teeb!)

Loe traagilist lugu pattulangemisest 1Ms 3:1-13. Milline muutus leidis nüüd aset Aadama suhtlemises oma Loojaga? (Salmid 8-10.) Kuidas vastas Adam küsimusele, mille Jumal talle esitas? (Salmid 11-13.) Mida väljendab tema vastus selle kohta, mis temaga juhtunud oli?

Pärast pattulangemist sai äkki nähtavaks terve rida üksikasju, mida seal kindlasti varem ei olnud. Ja sõnakuulmatuse hetkel muutus ka loodud inimeste kogu kõlbeline struktuur. Armastuse, usalduse ja jumaldamise asemel täitis nende südant nüüd hirm, süü ja häbi. Selle asemel, et igatseda Tema püha juuresolu, pugesid nad Tema eest varjule. Aadama ja Eeva jaoks oli purunenud nende suhe Jumalaga, mis päris kindlasti avaldas mõju sellele, kuidas nad Teda kummardasid. Lähedane ja tihe side Jumalaga, mida nad olid nautinud (1Ms 3:8), pidi nüüd saada teistsuguse vormi. Tõepoolest, siis kui Jumal tuli nende juurde, „peitsid” nad enese Tema eest „ära”. Nende häbi, süü ja hirm olid nii suured, et nad põgenesid selle Ainsa eest, kes oli neid loonud.

Milline võimas kujund sellest, mida tegi patt – ja mida see meis veel ikka teeb.

Mõtles oma elus olnud aegadele, mil sa mingi patu pärast tundsid ennast süüdlasena, sul oli häbi, ja sa soovisid Jumala eest peitu pugeda. Kuidas mõjutas see sinu palve-elu? Mida teeb see sinu suutlikkusega kummardada Teda kogu südamest? Eks ole, tegemist ei ole meeldiva tundega?

Pärast Eedenist väljaajamist alustasid Aadam ja Eeva elu väljaspool paradiisi. Ehkki esimene töotus evangeeliumist anti neile Eedenis (1Ms 3:15), näitab Piibel meile, et alles pärast Eedenit hakati ohverdama ohvreid, ainsatki ei näidata Eedenis (kuigi 1Ms 3:21st võib keegi ekstrapoleerida [nähtuse ühe osa jälgimisel tehtud järeldused laiendada nähtuse teisele osale] midagi sedalaadset, ei ütle see salm ise mitte midagi ohvri või jumalateenistuse kohta). 1Ms 4. peatükis aga, Kaini ja Aabeli loos, kõneleb Moosese esimene raamat esimest korda otsesõnu ohverdamissüsteemist.

Loe hoolikalt esimest kirjapanekut jumalateenistusest (1Ms 4:1-7). Miks ei olnud Kaini ohver Jumalale vastuvõetav ja Aabeli oma oli?

Kain ja Aabel esindavad jumalakumardajate kaht klassi, kes on olemas olnud pattulangemisest alates. Nad mõlemad ehitasid altari. Mõlemad tulid Jumalat kummardama ohvritega. Kuid ühe ohver oli Jumalale vastuvõetav ja teise oma polnud.

Millest oli see vahe põhjustatud? Vastust tuleb mõista kontekstis: lunastus on üksnes usust, [see on] evangeelium, mis Aadamale ja Eevale esimest korda Eedenis esitati, ehkki [lunastus]plaan ise formuleeriti enne, kui maailm alguse sai (Ef 1:4; Tiituse 1:2).

Kaini ohver kujutas katset saada lunastatud tegude kaudu, mis on iga-suguse väärreligiooni ja -jumalakumardamise aluspõhi. Tõsiasi on, et lõhe taeva ja maa vahel on nii suur, nii sügav, et mitte miski, mida patune inimene ka teeks, ei silluta kunagi teed üle lõhe. Legalismi (lunastuse saamine tegude kaudu) tuumaks on inimese püüe just seda lõhet sillutada.

Aabeli ohver – loomohver – paljastab seevastu (ehkki tuhmilt) suure tõe, et ainult Kristuse surm, selle, kes on võrdne Jumalaga (Fl 2:6), võib inimese teha Jumala ees õigeks.

Niisiis antakse meile võimas õppetund jumalakumardamisest: igasugune tõeline jumalakumardamine peab keskenema arusaamisele, et me oleme abitud ennast päästma ning et kõik meie püüdlused saavutada lunastus tegude kaudu on Kaini siinse seisukoha avalik teatavastegemine. Õige jumalakumardamine peab põhinema arusaamisel, et ainult Jumala armust saab meil olla mingit lootust igavesele elule.

Vae oma mõtteid, ajendeid ja sisetundeid jumalakumardamisest. Kui võrd Kristuse-keskne on sinu jumalateenistus või oled sa ehk keskendunud liiga palju enesele?

Kaks jumalakummardajate liini

Moosese esimese raamatu 4. peatükist peale hakkame saama vihjeid kõlbelisest allakäigust, mis pattulangemisele järgnes. Lemek hakkas mitmenaisepidajaks ja tal oli tegemist mingi vägivallaga, mis tegi ta südamele hirmu. 1Ms 4:25, 26 näitab seevastu, et osa rahvast igatsesid olla ustavad, sest „sel ajal hakati Issanda nime appi hüüdma”.

Loe 1Ms 6:1-8. Millise protsessi toimumist siin näeme ja miks on see väga ohtlik? Milliste tagajärgedeni see viis?

Tasahaaval hakkasid need kaks jumalakummardajate klassi kokku sulama (1Ms 6:1-4). Maad haaranud suurest kurjusest hoolimata oli siiski olemas suurepärase arukusega pühi inimesi, kes hoidsid alal Jumala tundmist. Ehkki Pühakirjas mainitakse neist vaid väheseid, on „Jumalal olnud kõikidel ajastutel ustavaid tunnistajaid, kogu südamega Teda teenivaid inimesi.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 84. Siiski läks inim-südame kurjus nii suureks, et Issandal tuli pühkida inimkond minema ja alustada otsast peale.

Niisiis, veeuputus.

Mis on esimene asi, mille Piibel on ära märkinud pärast seda, kui Noa laevast välja tuli, ja miks on see nii tähtis? 1Ms 8:20.

Kui vaimustav, et esimene asi, mida Noa tegi, oli jumalakummardamine. Ja selle kummardamise keskmes oli ohver. See on esimene kirjapanek tõsiasjast, et usuisad rajasid jumalateenistuspäiga, altari, millel oma ohvrid ohverdada. Enne millegi muu ette võtmist, tunnistas Noa oma täieliku sõltumist Issandast ja tulevase Messias, kes annab oma elu selleks, et lunastada inimkond. Noa teadis, et ta oli päästetud ainult Jumala armust; ilma selleta oleks ta hukkunud koos muu maailmaga.

Kuidas väljendad sa igapäevaselt seda, et tunned ära Jumala armu oma elus? Või veel tähtsam: kuidas sa peaksid seda äratundmist väljendama?

Loe 1Ms 12:1-8. Mida räägivad need salmid Aabramist (hiljem Aabraham) ja talle esitatud Jumala kutsesest?

Seti järeltulija Aabraham oli Jumalale ustav, kuigi mõned ta sugulased olid hakanud muganduma ebajumalate kummardamisega, mis oli nende kultuuris üldlevinud. Jumal aga kutsus teda eralduma oma suguseltsist ja harjumuspärasest ümbrusest selleks, et saada Jumalat kummardava rahva isaks; rahva, kes tõstaks esile ja esindaks tõelist Jumalat.

Kahtlemata aitas tema ja Saara avaldatud mõju võtta paljudel omaks tõelise Jumala kummardamine. Kuid oli veel teinegi põhjus, miks Jumal kutsus Aabrahami uue rahva isaks. „Sellepärast et Aabraham kuulas mu sõna ja pidas, mis ma käskisin pidada – mu käske, seadlusi ja õpetusi” (1Ms 26:5). Ja veel seegi: „... ta uskus Issandat ning see arvati temale õiguseks” (1Ms 15:6).

Samas tuli Aabrahamil õppida mõned väga olulised ja valulikud õppetunnid.

Loe 1Ms 22:1-18. Miks tuli Aabrahamile selline kohutav läbikatsumine? Milline oli tegelik sõnum, mida Jumal soovis, et ta mõistaks? Salmid 8, 13, 14.

Nii nagu oleme näinud, on lunastusplaani keskmes Jeesuse (Jumala Poja) surm, ning algusest peale kujutati seda surma jumalateenistuse ohvrisüsteemi kaudu. Issand soovis küll, et Tema rahvas kasutaks [ohvrina] ainult loomi, paganlikes kultuurides aga ohverdasid inimesed tegelikult oma lapsi, ja see oli midagi, mille kohta Jumal ütles, et Ta vihkab seda (5Ms 12:31). Aabraham õppis oma hingevoitlusest võimsa õppetunni usu ja usalduse kohta ning see tegu jääb läbi ajastute hämmastavalt jõuliseks sümboliks tõsiasjast, et lunastuse keskmes on Kristuse surm. Võime ette kujutada, et Aabraham sai natuke maitsta valu, mida Kristuse surm pidi põhjustama Isale, ometi võis ainult Kristuse surma kaudu päästa inimkonda.

Peatu ja mõtiskle usu üle, mida Aabraham siin väljendas. See on tõeliselt hämmastav; vaevu suudame seda kujutleda. Mida peaks see meile õpetama meie oma usu nõrkuse kohta?

Jaakob ja Eesav – nii nagu ka Kain ja Aabel – esindasid jumalakummar-dajate kaht klassi. Eesavi julge, seiklushimuline vaim meeldis tema tasase-le, vananevale isale. Teisalt ilmutas Jaakob palju vaimulikumat meelsust. Kuid temalgi olid mõned tõsised iseloomuvead. Jaakob tahtis esmasünni-õigust, mis kuulus seaduslikult tema kaksikvennale, kes oli temast pisut vanem. Ja ta oli valmis osalema ema poolt pakutud pettuseskeemis, et es-masünniõigust saada. Tulemuseks oli see, et Jaakob põgenes hirmuga oma venna viha ja vihkamise eest ega näinud enam kunagi oma armsat ema.

Loe lugu Jaakobi põgenemisest (1Ms 28:10-22). Pööra tähelepanu jul-gustuse ja kinnituse sõnumitele, mida Jumal unenäos andis. Kuidas Jaakob reageeris?

Siin on esimene kord 1Ms raamatus, kus kasutatakse nimetust „Jumala koda” (17.s). Kuigi Jaakobi ees oli ainult kivisammas, sai Peetelist püha ajaloo märkimisväärne koht. Siin kummardas Jaakob oma isade Jumalat. Siin andis ta töötuse olla ustav Jumalale. Ja siin töötas ta (nii nagu Abra-hamgi) anda Jumalale kümnist – kümnendiku oma materiaalsetest õnnis-tustest – osana jumalateenistusest.

Märkad, et Jumala juuresolust tingituna tundis Jaakob hirmu ja aukar-tust. Küllap mõistis ta paremini kui kunagi varem Jumala ülevust vastan-dina talle endale, ning seepärast salvestab Piibel tema hoiaku: hirm, sügav austus ja suur lugupidamine. Järgmise asjana kummardab ta Jumalat. Ka siin näeme põhimõtet, mida peaks sisaldama meie jumalakummardamine, hoiakut, mis ilmneb Ilm 14:7 üleskutses „karta Jumalat”.

Jumalakummardamine ei ole Jumalale lähenemine nii, nagu läheneme mõnele semule või seltsilisele. Meie hoiak peaks olema patuse oma, kes on äärmises vajaduses armu järele; kes langeb oma Meistri jalge ette vajadust tundes, kartuses ja tänulikkuses, et Jumal, universumi Looja, meid armas-tab ja meie lunastamiseks nii palju teeb.

Kui palju aukartust, sügavat austust ja hirmu on sinus siis, kui sa Issandat kummardad? Või on su süda kõva, külm ja tänamatu? Kuidas sa saaksid vii-masel juhul muutuda?

Reede, 1. juuli

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükke „Loomine”, lk-d 47-51; „Kiusatus ja pattulangemine”, lk-d 60-62; „Kain ja Aabel”, lk-d 71-74; „Pärast veeuputust”, lk-d 105-107; „Usuproov”, lk-d 148-153; „Võitluse öö”, lk-d 197-203.

„Jaakobi tänulikust südamest vallandus [Peetelis] töotus. Jaakob mõistis, et tal tuleb täita Jumala nõudeid, ning talle osaks saanud Jumala headusele tuleb omapoolselt vastata. Nii kutsub iga meile osakssaanud õnnistus meid vastama kõige hea Andjale. Kristlane peaks sageli meenutama möödunud elupäevi ja mõtlema tänutundega sellele, kuidas Jumal on aidanud teda läbi mitmesugustest olukordadest... Inimesel tuleb selles kõiges tajuda taevaste inglite hoolekannet. Lugematuid õnnistusi nähes peaks ta endalt sageli alandlikult ja tänumeelselt küsima: „Kuidas ma tasun Issandale kõik tema heateod minu vastu?” (Ps 116:12).” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 187.

Küsimused aruteluks:

1. Peatu pikemalt mõttel, kuidas peaks õigus usu läbi sellesse, mida Kristus on meie jaoks teinud, olema meie jumalakummardamise kese. Sealjuures mõtle küsimustele: (1) Miks me Jumalat kummardame? (2) Mida on Ta teinud, mistõttu Ta väärib kummardamist? (3) Mis eesmärki teenib see, kui me Jumalat ülistame?

2. Kuidas saab meie jumalateenistus hakata maailmale palju tõhusamalt tunnistama seda, kes Jumal tegelikult on ja missugune Ta on? Mil line jumalakummardamise koostisosa, mida käesoleva nädala õppetükis oleme käsitlenud, saab tunnistamisel eriti aidata?

3. Vaata üle lugu Aabrahamist Melkisedekile kümnist andmas (1Ms 14:20). Mil moel on kümnise andmine jumalakummardamine? Mida me ütleme Jumalale siis, kui me Talle kümnenda osa tagasi anname?

4. Mõtiskle hirmu ja sügava austuse osast jumalakummardamisel. Miks on see oluline koostisosa? Mis on valesti Teda ülistavas hoiakus siis, kui näib, et asetame Jumala endaga samale tasemele, mispuhul suhtleme Temaga jumalateenistusel samamoodi nagu oma sõbraga, ei midagi enam?

Jumalateenistus ja Egiptusest väljaminek: saada aru, kes on Jumal

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 3:1-15; 12:1-36; 20:4, 5; 32:1-6; 33:12-23

Meelespeetav tekst: „Mina olen Issand, sinu Jumal, kes sind tõi välja Egiptusemaalt, orjusekojast. Sul ei tohi olla muid jumalaid minu palge kõrval!” (2Ms 20:2).

Rääkides naisega kaevul, ütles Jeesus: „Teie kummardate, mida te ei tea, meie kummardame, mida me teame, sest pääste tuleb juutidelt” (Jh 4:22). Kujutle ennast kummardamas midagi, mida sa ei tea. Mingis mõttes on peaaegu kogu maailm just seda teinud või praegu tegemas – kummardamas seda, mida nad ei tea. Siis, kui sa näed kedagi kummardumas ja kultuslikult austamas kivikamakast mõttega, et see vastab tema palvetele, näed sa inimest, kes teenib seda, mida ta ei tea. See tähendab, ta kummardab seda, mis tema meelest toob talle pääste, kuid ei too. Veelgi kaasaegsemas variandis kummardavad inimesed, kes teevad võimust, rahast, kuulsusest ja iseendast jumala, samuti seda, mida nad ei tea. Nad teenivad seda, mis neid päästa ei saa.

Otseses kristlikus kontekstis peaks meie jaoks kõlama küsimus: kas me teame, keda/mida me kummardame? Kas me tunneme Issandat, keda me oma suuga kiidame ja austame? Kes Ta on? Mis Tema nimi on? Milline Ta on?

Sellel nädalal vaatleme Iisraeli laste ja nende järeltulijate kohta kirja pandut selleks, et Issand kõneleks meile rohkem selle Jumala olemusest ja iseloomust, keda me väidame teenivat ja kummardavat. Sest, lõppude lõpuks, mis mõtet on kummardada seda, mida me ei tea?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 9. juuliks.

Kõrbes elava Moosese jaoks oli põleva põõsa nägemine sündmus. Iseenesest polnudki see ehk väga tähelepanuväärne sündmus; tõenäoliselt oli ta sellist asja ka varem näinud. Ilmselt polnud ta aga mitte kunagi varem näinud seda, et põõsas, mis põles, ei põlenud ära – see muudkui põles ja põles. Sellest teadis Mooses, et ta näeb midagi „võimsat”, midagi tähelepanuväärset, lausa üleloomulikku.

Loe 2Ms 3:1-15. Millist tõelise jumalakummardamise komponenti neis salmides näeme?

Algusest peale näeme siin midagi Jumala pühadusest ja hoiakust, millega meil on vaja Talle ligineda. Jumal käskis Moosesel võtta kingad jalast, sest see paik oli püha. Issand tegi selge vahe Tema (Issanda) ja Moosese (armu vajava patuse) vahele. Sügav austus, suur lugupidamine ja kartus – meie jaoks on oluline omada niisugust suhtumist selleks, et asuda tõeliselt Jumalat kummardama.

Teiseks tähtsaks punktiks kõnealuses kogemuses on Jumala-kesksus. Moosese esmane vastus Jumalale oli: „Kes olen mina, et võiksin minna?” Valgusvihk langes endale – oma vajadustele, oma nõrkustele ja oma hirmudele. Peagi aga liikus valgusvihk eneselt Jumalale ja sellele, mida võib teha Jumal. Vägagi oluline on, et igasugune jumalateenistus keskeneks Issandale, mitte meile endile.

See viib veel ühe olulise koostisosani jumalakummardamise juures: lunastamise ja vabastamiseni. Egiptusest väljatulek sümboliseerib päästet, mida me kõik saame Kristuses (1Kr 10:1-4). Jumal ilmus Moosesele mitte ainult selleks, et endast teada anda; Ta ilmus Moosesele selleks, et teha Moosesele teatavaks seda suurt päästetööd, mida Tema Iisraeli laste heaks tegemas oli. Sarnaselt tuli Jeesus siia maailma mitte ainult selleks, et esitleda Jumalat ja aidata meil Teda rohkem tunda. Ei, Jeesus tuli selleks, et surra meie pattude eest, et anda oma elu lunahinnaks, et surra ristil surma, mida väarisime meie. Muidugi mõistame me Tema surma läbi veel palju rohkem Jumala iseloomu, kuid ikkagi tuli Kristus kandma karistust meie pattude eest ja selliselt meid tõeliselt vabastama; vabastamist kujutas omalt kohalt see, mida Issand tegi Iisraeli heaks siis, kui Ta vabastas nad rahvana Egiptusest.

Kui palju aega mõtiskled sina risti ja pääste üle, mis meile Jeesuse kaudu on antud? Või kulub suurem osa su ajast mõtisklemisele teiste asjade üle, asjade, mis sind päästa ei saa? Mis on kätketud su vastusesse?

„Siis vastake: See on paasaohver Issanda auks, kes ruttas mööda Iisraeli laste kodadest Egiptuses, kui ta nuhtles egiptlasi ja päästis meie kodajad.” Siis rahvas kummardas ning heitis silmili maha” (2Ms 12:27).

Heebreakeelne sõna, mida selles salmis tõlgiti „kummardas”, tuleneb sõnatüvest, mis tähendab „kummarduma” või „ennast maha heitma”. See sõna ise esineb peaaegu alati tegusõna vormis, mis muudab tähenduse jõulisemaks või jätab korduse mulje. Võiks lausa kujutleda kedagi, kes sügavas austuses ning suures lugupidamises ja tänus koogutab kummardusi teha. Tõepoolest, kaasteksti silmas pidades pole sellist pilti raske näha.

Loe esimese paasapüha öö lugu 2Ms 12:1-36. Kuidas paistab nendest salmidest välja evangeelium, mis peaks olema meie igasuguse jumalakummardamise keskmes?

Kui Iisraeli laste kodajad ei oleks olnud kaetud verega, seisnuks ka nemad silmitsi oma esmasündinute kaotamisega. Nende jaoks olid esmasündinul (tavaliselt vanima poja tähenduses) erilised eesõigused ja kohustused, mis siis hiljem leviitide õlule pandi (4Ms 3:12). Iisraeli ennast peeti Issanda „esmasündinuks” (2Ms 4:22), mis väljendas nende erilist suhtumist Loojasse. Uues Testamendis on Jeesust nimetatud „esmasündinuks” (Rm 8:29; Kl 1:15, 18).

Ehkki antud juhul esmasündinud säästeti, pidi tegelikult Kristus „esmasündinuna” surema, seda surma sümboliseeris maja uksepiitadele võitud veri. See tegu tõstab võimsalt esile Jeesuse asendussurma. Tema suri selleks, et „esmasündinu” (kogu päästetud Jumala rahva mõttes; vaata Hb 12:23), saaks säästetud surmast, mida ta väärinuks.

Egiptuses oli rahvas kuuletunud oma isandatele hirmu pärast; nüüd tuli neil õppida, et tõeline kummardamine lähtub südamest, mis on täidetud armastuse ja tänutundega. Tema vastu, kellel üksi on vägi vabastada ja päästa. Kuidas saad sa paremini õppida Issandat hindama ja armastama? Kuidas kalduvad patt seda armastust rikkuma?

Kujutle stseeni: Siinai mägi on mähkunud paksu pilve, kõu kõmiseb, välgud sähvivad, pasunaid puhutakse. Inimesed värisevad. Õhk on suitsune, sest Iisraeli Jumal on tulnud tule sees pühale mäele (2Ms 19:16-19). Keset pilve ja suitsu ilmutas Tema ennast aukartust äratavas väärikuses. Siis tegi nende Vabastaja hää l teatavaks esimesed neli käsku, millest kõik on otseselt seotud jumalakummardamisega.

Keskendu 2Ms 20:1-6le. Millised tähtsad punktid jumalakummardamise kohta sa neist salmidest leiad?

Kümme käsku algavad sellega, et Jumal meenutab Iisraeli rahvale nende vabastamist. Ainult Issand, tõeline Jumal, ainus Jumal, võis nende heaks midagi sellist teha. Kõik teised jumalad, Egiptuse jumalate sarnased, olid väärjumalad, inimeste looming, võimetud kedagi päästma või vabastama. Need „jumalad” tõid ühtlasi esile isekaid, nõudvaid ja sageli ka ebamoraalseid iseloomujooni, mis peegeldasid nende inimlikku päritolu. Milline kontrast Issandaga, armastava ja ennastohverdava Looja ja Lunastajaga. Iisraeli lastel oli, pärast sajandeid paganliku kultuuri räige polüteismi [mitme jumala kummardamise] sees olemist, vaja tunda oma Issandat ja Jumalat ainsa Jumalana; eelkõige nüüd, kui nad olid astumas lepingusuhtesse Temaga.

Kuidas aitab selline taust meil paremini mõista, mida ütles Issand neile 2Ms 20:4, 5? Kuidas saame meiegi võtta siin paistvad põhimõtted omaks ja rakendada neid endi jaoks tänapäeval?

Ellen G. White kirjutab: „Kui me peame kedagi või midagi niivõrd kalliks, et see vähendab meie armastust Jumala vastu või segab Tema jumaldavat teenimist, teeme sellest endale jumala.” – *Patriarhid ja prohvetid*, lk 305. Küsi endalt: kes/mis (juhul kui on) on jumalad minu elus, kes/mis võistlevad minu kiindumuse, aja, eelistuste või eesmärkide pärast? Mis need on ja kuidas saan ma need kõrvaldada?

Loe 2Ms 32:1-6 ja vasta järgmistele küsimustele:

1. Mis sündmus, mis katalüüs [protsessi kiirenemine või aeglustumine, mida põhjustab mõne aine juuresolek] avas esimesena tee sellele väärakummardamise võimsale väljendusele? Millise õppetunni saame siit meie kui seitsmenda päeva adventistid?

2. Millest oli see väär jumal tehtud, ja mida kõneleb see meile sedalaadi kummardamise viljatusest?

3. Kui vastandlik oli nende kuju kummardamine Issanda kummardamisele?

Nad „tõusid üles mängima”; nad olid „teinud pahasti”; nad „olid kähku pöördunud teelt” (2Ms 32:6-8). Näib, et see kõik kõneleb aukartuse ja sügava austuse (mis tähistab tõelist jumalakummardamist) vajaka jäämisest, üks ole?

Segarahvas (egiptlased, kes olid valinud Iisraeliga Egiptusest lahkudes kaasa tulla või kes olid abiellunud heebrealastega) mõjutasid kahtlemata inimesi ning nõudsid Aaronilt jumalakummardamise sellist kuju ja stiili, mis oli neile tuttav. Kui ülal mäel olev Joosua kära kuulis, astus ta Moosese juurde ja arvas, et telklaagris on sõda puhkenud. Kuid Mooses, kes oli elanud Egiptuse kuninglikus õukonnas, teadis vägagi hästi, mis hääled need olid. Tõenäoliselt meenusid talle ohjeldamatud pillerkaaritamised – tants, vali muusika, laulmine, hüüatused, üldine segadus, mis tähistas õukonna ebajumalateenistusi (2Ms 32:17-22).

Kui nad kummardasid tõelist Jumalat, tegid nad seda alandlikkuses ja sügavas aupaklikkuses. Nüüd, kuldvasikat kummardades, käitusid nad nagu elajad. Nad olid vahetanud „oma Aulise rohtu sööva härja kuju vastu” (Ps 106:19, 20). Inimloomuse põhimõte näib olevat, et me ei tõuse kõrgele sellest, keda/mida me kummardame või austame.

Märkad, kui kiiresti ja kergesti läksid nad oma kummardamises kompromissile tõega. Märkad, kui kiiresti tuli sisse kohalik kultuur ja pööras nad kõrvale tõelisest Jumalast. Kuidas saame meie oma kummardamises hoiduda samasse lõksu langemast?

Kuldvasika tegemisega oli Iisraeli rahvas murdnud Jumalaga tehtud lepingu; nad kasutasid Tema nime asjatult oma patuses ja vääras jumalateenistuses. Mooses anus Jumalat nende pärast (2Ms 32:30-33). Nende kohutava patu pärast käskis Jumal oma „kangekaelsel” rahval võtta oma ehted ära, et Tema võiks mõelda, „mis ma sinuga teen” (2Ms 33:4, 5). Neile, kes alandlikult kahetsesid, oli ehete kõrvaldamine sümboliks nende lepitamisest Jumalaga (2Ms 33:4-6).

Loe 2Ms 33:12-23. Miks Mooses palus Jumalalt seda, mida ta palus? Mida tahtis Mooses õppida? Miks ta uskus, et ta neid asju vajab?

Moosese soov näha Jumala auhiilgust ei olnud uudishimu ega jultumus, vaid lähtus sügavast hingenäljast tajuda pärast sellist jõhkrat ärataganemist Jumala ligiolu. Kuigi Mooses ei olnud nende patus kaasosaline, oli sel tallegi mõju. Me ei ela oma teistest koguduseliikmetest eraldatuses. See, mis mõjutab ühte, mõjutab ka teist; tõsiasi, mida me ei peaks kunagi unustama.

Jälgi hoolsalt 2Ms 33:13. Mooses ütleb Jumalale, et tema, Mooses, tahab tunda Teda [„... et ma tunneksin sind”]. Hoolimata kõigest sellest, mida Issand on teinud, tajub Mooses endiselt oma vajadust, oma nõrkust, oma abitust, ja nii tahtis ta Issandaga veel lähemalt kõrvu kõndida. Ta tahtis tunda paremini Jumalat, kellest ta niivõrd sõltus. Kuivõrd huvitav, et sajandeid hiljem ütles Jeesus: „Aga igavene elu on see, et nad tunneksid sind, ainsat tõelist Jumalat, ja Jeesust Kristust, kelle sina oled läkitanud” (Jh 17:3). Mooses tahtis näha Jumala auhiilgust, midagi, mis pannuks ta veelgi enam mõistma oma patusust ja abitust ning seega oma äärmist sõltuvust Issandast. Liati, vaata, millist ülesannet täitma oli Mooses kutsutud; vaata väljakutseid, millega ta silmitsi seisis. Pole ime, et ta tundis vajadust Jumala järele.

Siingi jõuame me jumalakummardamise küsimuses tähtsasse punkti. Kummardamine peab olema igatsus Jumala järele; meis peab olema igatsus alandlikkuse, usu ja enese allutamise järele, Tema ja Tema „tee” suurema tundmise järele (2MS 33:13).

Kui hästi tunned sina Issandat? Veelgi tähtsam – milliseid valikuid saad sa teha, mis võimaldavad sul Teda paremini tunda? Kuidas saad sa õppida Jumalat kummardama viisil, mis paneb sind paremini hindama Teda ja Tema auhiilgust?

Reede, 8. juuli

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükke „Iisraellastele antakse käsuseadus”, lk-d 303-314; „Ebajumalateenistus Siinai jalamil”, lk-d 315-330; „Saatana vaen Jumala käsu vastu”, lk-d 331-342; Psalmid 105:26-45; 106:8-23.

„Kõigil, kes liginevad Jumalale, tuleks käituda alandlikult ja aupaklikult. Jeesuse nimel tuleme Tema ette küll usaldavalt, kuid mitte jultunud enesekindlusega nagu oleks Ta meiega samal tasemel. On neid, kes pöörduvad ligipääsmatus valguses elava suure, kõikvähelise ja püha Jumala poole samamoodi nagu endaga võrdse või isegi endast madalama poole. On neid, kes käituvad Jumala kojas nii nagu nad ei käituks maise valitseja vastuvõturuumis. Neil on põhjust meenutada, et nad on Tema palge ees, keda ülistavad seeravid ja kelle ees inglid katavad näo. Jumalat tuleb sügavalt austada; kõik, kes tajuvad Tema tõelist ligiolekut, kummardavad alandlikult Tema ees.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 252.

„Jumala lõpmatu suurus ja Tema kohaloleku tunnetamine äratav tõelise aukartuse. Kui Nähtamatut selliselt tajutakse, mõjutab see sügavalt iga südant. Jumala kohalolek teeb pühaks palve aja ja paiga... Seda nime nimetades katavad inglid oma palge. Millise aukartusega peaksime siis meie, kes oleme langenud ja patused, lausuma Tema nime!” – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk-d 48, 49.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege Jumala iseloomu nende külgede üle: Tema lähedus (meile) – ja Tema suurus, kuninglikkus ja pühadus. Telogid tähistavad neid kaht arusaama sõnadega „Tema immanentsus” [~ kogemuses kohal olev] ja „transsendentsus” [~ kogemuse ja tunnetuse piire ületav]. Mõttele, mil viisil saaks neid kahte tähtsat tõde Jumalast meie jumalateenistustel rõhutada ja tasakaalustada.

2. Millise õppetunni saame Iisraeli traagilisest kuldvasika teenimise loost ning väärjumalate (nähtavate või nähtamatute) teenimise ränkadest tagajärgedest? Millised on mõned iidolid, keda/mida teie ühiskonnas üleüldiselt teenitakse? Millist õppetundi näed selles loos tänapäeva koguduse jaoks, meie jaoks, kes oleme nii kaua oodanud Issanda tagasitulekut?

3. Mida öelda oma jumalateenistuste kohta? Kuidas saavad need paremini panna meid tajuma Jumala kuninglikkust, auhiilgust ja väge? Või kalduvad need madaldama Jumalat meie tasemele?

4. Mida tähendab Issanda tundmine? Kuidas sa vastaksid, kui keegi sinult küsiks: „Kuidas sa tunnend Jumalat?” Teisisõnu, kuidas saab inimlaps hakata tundma Jumalat isiklikult?

Hingamispäev ja Jumala ülistamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 20:11; 5Ms 5:15; Js 44:15-20; Mt 11:28-30; Rm 6:16-23.

Meelespeetav tekst: „Tulge, kummardagem ja põlvitagem, heitkem maha Issanda, oma Looja palge ette! Sest tema on meie Jumal ja meie tema karjamaa rahvas ja lambad, kes on tema käe all” (Ps 95:6, 7).

Nii nagu sissejuhatuses nägime, on loomine ja lunastus esimese ingli sõnumis ning jumalakummardamise teemas kesksed. Esimene ingel kutsub meid „igavese evangeeliumi” juurde, heade sõnumite juurde päästmisest Jeesuses, päästmisest, mis sisaldab nii pattude andestuse kui ka jõu seda võita. Niisiis töötab evangeelium meile uut elu Kristuses, töötab pühitsust, mis on osaks päästmise ja lunastuse protsessist (Jh 17:17; Ap 20:32; 1Ts 5:23).

Ja nii nagu nägime, sisaldab esimese ingli sõnum erilist meeldetuletust tõsiasjast, et see, keda kummardada tuleb, on meie Looja – Tema, kes tegi meid ja maailma, milles elame.

Seega on jumalakummardamisega seotud loomise, lunastuse ja pühitsuse teemad. Pole üllatav, et need kolm teemat lõimuvad hingamispäevas, Ilm 14. peatükis kirjeldatud sündmuste olulises osatähtsas, mispuhul me kõik seisame küsimuse ees: kas me kummardame Loojat, Lunastajat ja Pühitsejat või siis metsalist ja tema kuju? Need salmid ei jäta meile mingit kolmandat võimalust.

Sellel nädalal heidame pilgu hingamispäeva käsule ja sellele, kuidas kõnealused teemad selles päevas lõimuvad. Sedamööda, kuidas uurime, küsi endalt, kuidas saame need teemad tuua oma jumalateenistuse keskmesse?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 16. juuliks.

Pühapäev, 10. juuli

Loomine ja lunastus: Jumala kummardamise alus

„Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema!” (2Ms 20:8). Sõnad *pea meeles* ja *mälestusmärk* pärinevad heebrea keeles ühest heebreakeelsest sõnatüvest, *zkr*. Kui Jumal ütles „pea meeles”, andis Ta rahvale mälestusmärgi kahe suure sündmuse kohta, millest üks põhines teisel.

Mis on (neljanda käsu kohaselt) need kaks sündmust ja kuidas on need teineteisega seotud? 2Ms 20:11; 5Ms 5:15.

Kristuse osa Loojana on lahtiharutamatu seotud Tema osaga olla Lunastaja ning igal nädalal valgustab hingamispäev heledalt neid mõlemat osa. Mitte igakuiselt, mitte iga-aastaselt, vaid *iganädalaselt*, ning näitab eredalt, kui tähtis see kõik on. Üks, kes meid kujundas ja valmistas, on seesama Üks, kes vabastas Iisraeli Egiptusest ning kes vabastab meid patuahelatest.

Loe Kl 1:13-22. Kuidas seob Paulus sõnaselgelt Kristuses kokku Tema osa Loojana ja Lunastajana?

Loomine ja lunastamine on kõigi piibellike tõdede alus ning need on nii tähtsad, et meid on kohustatud pidama hingamispäeva kui nende tõdede meenutajat. Eedenist, kus esmakordselt eraldati seitsmes päev, kuni praeguseni on olnud inimesi, kes on kummardanud Issandat seitsmenda päeva, hingamispäeva pühaks pidamise kaudu.

Mõtle hetkeks, kui tähtsad peavad olema need kaks tõde Issanda jaoks, et Ta andis meile neist iganädalase meeldetuletuse; nii tähtsad, et Ta käsib meil pühendada üks seitsmendik oma elust erilist laadi puhkusele selleks, et me paremini keskendaksime oma tähelepanu just nendele tõdedele. Kuidas saab sinu hingamispäevane jumalateenistus aidata sul kasvatada lugupidamist Kristuse kui Looja ja Lunastaja vastu?

Esmaspäev, 11. juuli

Pea meeles oma Loojat

Piibel algab kuulsa reaga: „Alguses lõi Jumal taeva ja maa.” Tegusõna „lõi”, *bara*, on tegusõna, mis osutab üksnes Jumala tegevusele. Inimesed

võivad asju ehitada, asju teha, asju valmistada ja asju vormida, kuid Jumal üksi saab *bara*. Ainult Jumal saab luua õhu, aja, mateeria ja energia – kõik materiaalse maailma osakesed, milles me eksisteerime. Kõik see on olemas ainult sellepärast, et Jumal *baras* need.

Muidugi jääb saladuseks, kuidas Ta seda tegi. Teadus mõistab vaevu, mis üldse mateeria on, veel vähem seda, kuidas see loodi ja miks eksisteerib see sellisel kujul nagu ta on. Olulisim on aga see, et me ei unustaks hetkekski, kust see kõik alguse sai. „Issanda sõnaga on tehtud taevad... Sest Tema ütles, ja nõnda see sai; tema käskis, ja see tuli esile” (Ps 33:6, 9).

On ju nii, et kui üks tähtis projekt lõpetatakse, siis meeldib inimestele seda tähistada. Näiteks, kui ehitame kirikuhoone, pühitseme selle sisse Jumalale. Sarnaselt pühitses Jumal (siis, kui ta oli lõpetanud Maa loomise) selle sündmuse mälestuseks sisse ühe erilise päeva, hingamispäeva.

Võrdle Js 40:25, 26; 45:12, 18; Kl 1:16, 17; Hb 1:2 salmidega Js 44:15-20; 46:5-7. Milline kontrast siin tekib?

Sellest peale, kui suur võitlus Kristuse ja Saatana vahel kandus siia maale, on vaenlane püüdnud panna inimesi kahtlema või eitama tõelise Jumala, Looja, olemasolu. Tema Sõna mittetundmise või Tema loova väe tõendite eitamise kaudu püüab inimõistus leida teid (teisi teid, mitte Loojast lähtuvaid), millega seletada meie päritolu. Välja on pakutud igasuguseid teooriaid. Muidugi on kaasajal populaarseim arenemisõpetus, mis paigutab juhuslikud mutatsioonid [tüvivormist kõrvalekalded] ja loodusliku valiku vahendiks, mil moel igasugune elu ja intelligents eksisteerib. Hiljaaegu esitas keegi teooria, et me oleme lihtsalt arvutiprojektsioonid (ega olegi meid tõelisuses olemas), mõne tundmatu planeedi super-rassi pelk kompuutrilooming. Mingil viisil võib ju väita, et puust jumalad, millest Jesaja kirjutas ning mida teenisid nende endi valmistajad, on sama head nagu muud päritolu-teooriad, mida sageli esitatakse alternatiivina Jumalale ja Piiblile.

Kuidas kaitseb see, kui võtame hingamispäeva tõeliselt omaks sellena, mis see on (mälestusmärk Jumala kuuest loomispäevast), meid inimese päritolu kohta käivate valede ideede eest? Kes üldse tahaks kummardada Jumalat, kui Ta kasutanuks evolutsiooni vigast ja vägivaldset protsessi selleks, et meid luua, nagu mõned õpetavad?

Nii nagu oleme juba näinud, osutab hingamispäev loomisele (kui tähtsale teemale jumalakummardamises), kuid vähe sellest – osutab ka lunastusele. 5Ms 5:15 ütleb meile: „Ja pea meeles, et sa olid ori Egiptusemaal ja et Issand, su Jumal, tõi sind sealt välja vägeva käega ja väljasirutatud käsivarrega; sellepärast on Issand, su Jumal, käskinud sind pidada hingamispäeva.” Neist sõnust kajab vastu esimese inglise sõnumi oluline teema – lunastus ja pääste. Ja seda lunastust sümboliseerib see, mida Issand tegi Iisraeli laste heaks Egiptusest väljatulekul. Mitte ühelgi Egiptuse jumalal ei olnud jõudu peatada orjarahvast vangipõlvest põgenemisel. Ainult Iisraeli Jumal, kes ilmutas ennast võimsates imedes ning oma kohalolu majesteetlikus ja sädelevas auhiilguses, suutis vabastada nad „vägeva käega ja väljasirutatud käsivarrega” (5Ms 5:15). Jumal soovis, et nad peaksid meeles, et „Issand on Jumal; ei ole ühtegi peale tema” (5Ms 4:35). Nii andis Ta neile hingamispäeva, et see meenutaks neile pidevalt Tema suurt vabastamist ja tuletaks meile meelde seda, kuidas Kristus on meid ahelaist vabastanud.

Loe Rm 6:16-23. Milliseid töotusi meile siin pakutakse ja kuidas seonduvad need sellega, mida tegi Issand Iisraeli heaks Egiptuses?

Uus Testament õpetab selgesõnaliselt, et patuorjus nõuab võimsat Päästjat, nõuab sama kindlalt nagu nõudis muistse Iisraeli orjapõli Egiptuses. Issanda näol oli Iisraeli lastel olemas Päästja; ja Ta on olemas ka meie kui kristlaste jaoks tänapäeval, sest Jumal, kes vabastas nad orjusest, on seesama, kes vabastab meid täna meie orjusest.

Juhul, kui me üldse vajame Issanda teenimiseks põhjust, oleks põhjuseks orjusest vabastamine, mille Tema on teostanud, kas pole? Iisraeli lapsed laulsid suurepärast laulu siis, kui nad olid juba vabastatud (vaata 2Ms 15). Seega peaks hingamispäevane jumalakummardamise-kogemus olema meie jaoks Jumala armust kõnelev pidupäev, mis on seotud nii meie vabastamisega patu seaduslikust karistusest (mille Jeesus võttis meie eest enda peale) kui ka vabastamisega patu võimust (see ei orjasta meid).

Mida tähendab, et me ei ole enam kauem patu orjad? Kas see tähendab, et me ei ole patused või ei tee aeg-ajalt pattu? Kõige tähtsam, kuidas saad sa õppida toetuma ja rakendama ellu vabastamise töotusi, mida evangeelium meile pakub?

Pea meeles Teda, kes sind pühitseb

Loe 2Ms 31:13. Kuidas sa sellest aru saad: mida see tähendab? Kuidas käib see meie kohta tänapäeval? Mida tähendab, et meil on Jumal, kes meid pühitseb? Kuidas kogeme seda protsessi oma elus?

Loomine, lunastamine, pühitsemine – need kõik on omavahel seotud. Loomine on mõistagi kõige alus (sest ilma selleta poleks kedagi, keda lunastada ja pühitseda). Ometi jääb pattulangenud olukorras loomine eba-
piisavaks; me vajame lunastust, töotust meie pattudest andekssaamisest. Vastasel juhul seisaksime igavese hävingu ees ning meie loomine oleks igaveseks otsas.

Muidugi on lunastusega lahutamatult seotud pühitsemine, protsess, mille läbi me kasvame oma elus pühaduses ja armus. Sõna, mida 2Ms 31:13 on tõlgitud „pühitseb”, tuleneb samast sõnatüvest, millest 2Ms 20:8 kasutatud sõna „pühitseb” (kui Issand ütleb oma rahvale, et nad „pühitseksid” hingamispäeva). Seesama sõnatüvi esineb 2Ms 20:11, kus öeldakse, et Jumal „pühitses” või „tegi pühaks” hingamispäeva (vaata ka 1Ms 2:3, kus Ta „pühitses” seitsmenda päeva). Kõikidel nimetatud juhtudel tähendab *gds* „olla püha”, „eraldada pühaks”, olla „pühendatud pühaks”.

Jumal kutsus Iisraeli ja eraldas nad oma pühaks rahvaks, olema valguseks maailmale. Kristus kutsus oma jüngrid täitma ülesannet – viima maailmale evangeeliumi. Selle ülesande juures on keskne nende pühadus ja iseloom, kes sõnumit levitavad. Vähemalt ei saa siis evangeelium meie pattude pärast enam naerualuseks. Nii nagu eile nägime, oleme me siis vabad pattude orjusest. Oleme uued inimesed Kristuses ning meie elu on elavaks tunnistuseks sellest, mida Jumal saab teha meie jaoks siin ja nüüd.

Loe 2Kr 5:17. Mida Paulus siin ütleb ja kuidas seostub see salm loomise, lunastuse ja hingamispäeva teemadega? Kuidas saab see, kui me hingamispäeval Jumalat kummardame, aidata meil nendele teemadele tähelepanu suunata?

Loomine, lunastamine ja pühitsemine on meile saadavad Kristuses, ja hingamispäeva õnnistused sümboliseerivad erilisel viisil neid kõiki.

Loe Mt 11:28-30 Jeesuse kutset hingata. Kuidas sobib Jeesuse kutsesse hingamispäev?

„Hingamine”, mida Jeesus siin inimestele pakkus, sisaldas tundeelamuslikku, hingeelulist ja vaimulikku puhkust neile, keda rõhusid rasked koormad, sealhulgas patu-, süü- ja hirmukoorem. Inimese üheks põhivajaduseks on füüsiline puhkus, samaväärselt on vaja meele ja vaimu rahunemist – puhkamist igapäevase elu koormatest ja pingest. Just selle tarvis kavandas Jumal hingamispäeva. Uuringud on näidanud, et iganädalane puhkus suurendab tegelikult töö produktiivsust. Tavalise elurutiini sulgemine mõneks ajaks suurendab vaimuteravust ja kehalist vastupidavust. Lisaks sellele pakub hingamispäev vajalikku osalemisetunnet, mis aitab vältida igavust ja väsimust.

Kuigi keegi võib öelda, et ta hingab Kristuses, pakub hingamispäev meile sellest puhkusest konkreetse ja füüsilise väljenduse. Hingamispäev sümboliseerib puhkust, mis on meil tõeliselt Temas, lunastust, mille Kristus meile tõi.

Hingamispäev puudutab ka meie tundeelu. See annab meile identiteedi taju: me oleme loodud Jumala kuju järgi ja me kuulume Talle, sest Tema tegi meid.

Nii nagu Jumal seadis Eedenis sisse abielu, et rahuldada inimese vajadust horisontaalse intiimsuse/läheduse järele, nii andis Ta hingamispäeva vertikaalse läheduse hoidmiseks Looja ja Tema poolt loodute vahel.

Hingamispäev töötab täidaminekut – milliseks me võime saada Kristuse ennistustöö kaudu. See annab meile lootust tulevikuks – lõpliku igavese hingamise. Kuid veelgi tähtsam: hingamispäev puudutab ka ülimat inimvajadust, vajadust kummardada kedagi või midagi. Jumal on oma suures tarkuses andnud hingamispäeva kummardamiseks eraldatud päevaks, päevaks, mida veeta Teda austades ja ülistades.

Milliseid koormaid sa kannad, millest sa hingamist vajad, ja kuidas saad õppida andma neid Temale? Kuidas saab jumalakummardamine hingamispäeval aidata sul õppida tõeliselt hingama Temas?

Reede, 15. juuli

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükke „Loomine”, lk-d 44-51 ja „Loomisnädal” lk-d 111-116 ning raamatust *Ajastute igatsus* peatükki „Hingamispäev”, lk-d 281-289.

„Jumal soovis, et [hingamispäeva] pidamine väljendaks Jumala teenimist. See pidi näitama, et on rahvas, kes ei teeni ebajumalaid, vaid kes on ühenduses tõelise Jumalaga. Kuid selleks, et pühitseda hingamispäeva, peavad inimesed olema pühad. Usu läbi tuleb neil osa saada Kristuse õigusest... Ainult selliselt võis hingamispäev näidata, et Iisrael oli Jumala kummardaja.” – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 283.

„Siis, kui Issand vabastas oma rahva, Iisraeli, Egiptusest ja usaldas nende kätte oma Seaduse, õpetas Ta neile, et hingamispäeva pidamine pidi neid eristama ebajumalatest. See oli asi, mis tegi selge vahe nende vahele, kes tunnustasid Jumala ainuvõimu, ja nende vahele, kes keeldusid Teda vastu võtmast Loojana ja Kuningana.” – Ellen G. White, *Tunnistused kogudusele*, 6. kd, lk 349.

Küsimused aruteluks:

1. Peatu pikemalt mõttel, kuidas saab hingamispäeva õige pidamine kaitsta meid loomisega seotud paljude eksikujutluste eest. Mõttele näiteks lõpusündmustele seoses nendega, kes kummardavad metsalist, vastandina neile, kes kummardavad Loojat (vaata Ilm 14). Kuidas võiks meie päritolust väärtelt arusaamine – näiteks arvamus, et Jeesus kasutas meie loomiseks evolutsiooni – teha inimesed kaitsetuiks maailma ajaloo lõpupäevade pettustele?

2. Pöördu veel korra tagasi küsimuse juurde hingamispäevast ja jumalakummardamisest. Kuidas kummardab teie kogudus hingamispäeval Jumalat? Kas jumalateenistus põhineb Jumala kui Looja, Lunastaja ja Pühitseja ülistamisel? Juhul kui ei, siis millel rõhuasetus on? Kuidas saame õppida hoidma Issandat oma jumalateenistuse-kogemuse keskes?

3. Loomine on kõigi meie uskumuste kese. Miks pole mitte millelgi, mida meie kui seitsmenda päeva adventistid usume, mingit mõtet siis, kui lahutame selle Jumalast kui Loojast? Loomine on alus kõigele, mida usume; hingamispäev kuulub aga loomise juurde. Kuidas aitavad need tõsiasjad avada hingamispäeva tähtsust ja põhilisust? Kuidas aitab öeldu meil paremini mõista, mismoodi hingamispäev muutub niivõrd keskseks maailma ajaloo lõpupäevade lõpudraamas, mil valevõimud taotleavad endale kummardamist, mida väärrib üksnes Jumal?

Rõõmustada Issanda ees: pühamu ja Jumala ülistamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 25:1-22; 29:38, 39; 2Ms 35; 5Ms 12:5-7, 12, 18; 16:13-16.

Meelespeetav tekst: „Ja olge rõõmsad Issanda, oma Jumala ees, teie ja teie pojad ja tütreid, teie sulased ja teenijad, ka leviit, kes on teie värvais, sest temal ei ole osa ega pärandit koos teiega” (5Ms 12:12).

Vene kirjanik Lev Tolstoi kirjutas ühest oma sõbrast, kes surmale liginedes seletas oma usukaotust. Mees ütles, et lapsepõlvest peale oli ta palvetanud, teinud oma isikliku pühendumise ja jumalakummardamise toimingut enne magamaminekut. Ühel päeval, pärast vennaga jahil käimist, asutasid nad ühes ja samas toas magama minema ning tema põlvitas õhtupalveks. Vend vaatas teda ja ütles: „Sa teed seda ikka veel?” Sellest hetkest peale ei palvetanud see mees enam kunagi, ei kummardanud enam kunagi Jumalat, ei harrastanud enam mingit usku. Sõnad: „Sa teed seda ikka veel?” paljastasid lihtsalt, kui tühi ja mõttetu oli see rituaal tema jaoks kõik need aastad olnud, ja nii pani ta punkti.

See lugu illustreerib palja rituaali ohtu. Kummardamine peab tulema südamest, hingest, tõelisest suhtest Jumalaga. Sellepärast vaatleme käesoleval nädalal vana-aja Iisraeli pühamuteenistust, iisraellaste jumalateenistuse keskust, ning toome esile õppetunni, mille meie sellest saame jumalakummardamise kogemuse sügavamaks muutmiseks.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 23. juuliks.

„Sa viid selle ja istutad oma pärisosa mäele, paika, mille sina, Issand, oled teinud oma asupaigaks, pühamusse, Issand, mille valmistavad sinu käed” (2Ms 15:17).

See on esimene kord Pühakirjas, kui mainitakse pühamut. Seda salmi lauldi osana Iisraeli laste vabastamise laulust, lauldi pärast põgenemist Egiptusest. See salm räägib mitte küll otse pühamust, vaid kasutab seda mõistet Jumala eluaseme kohta maa peal. Heebreakeelne sõna, mida tõlgitakse „asupaik”, tuleneb sõnatüvest, mis sõna otseses mõttes tähendab „istuma”. Kas Issand hakkas tegelikult elama, „istuma”, oma rahva keskel siin maa peal?

Loe 2Ms 25:1-9. Millised on kaks põhipunkti, mida me neist salmidest õpime, ja miks on need hämmastavad? (Kui sa mõtled vastuse peale, mõtle sellele, kes on Jumal, mõtle Tema jõule, Tema vägevusele ja kuninglikkusele.)

Jumal, kes Iisraeli vabastas, oli nüüd nende keskele elama asumas. Sama Jumal, kes oli suuteline esile kutsuma nii palju uskumatuid „tunnustähti ning suuri ...imetegusid” (5Ms 6:22), Jumal, kes lõi taevad ja maa, hakkab nüüd elama oma rahva keskel. Jutusta Jumala kohaloleku lähedusest!

Tagatipuks pidi Ta hakkama elama ehitises, mille pattulangenud inimesed olid teinud. Tema, kes ütles sõna ja maailm tekkis, võinuks öelda sõna ning luua suurejoonelise ehitise. Tema aga kaasas selle koha loomiseks oma rahva ning tegi seda vahetult ja huviäratavalt; selle koha loomiseks, mis oli asupaigaks Talle, kuid mitte ainult – millest pidi saama iisraellaste jumalateenistuse keskus üldse.

Iisraellased ei teinud pühamut inimlike standardite kohaselt. Hoopis vastupidi, „eeskuju järgi, mida ma sulle näitan” (2Ms 25:9). Maapealse kogudusetelgi iga tahk pidi esindama püha Jumalat õieti ja väärima Tema kohalolu.

Kõik selles pidi õhutama suurt lugupidamist ja sügavat aukartust. Oli see ju ikkagi eluase universumi Loojale.

Kujutle ennast seismas ehitise ees teadmisega, et selles elab Jahve, Looja Jumal, taevaste ja maa Issand. Millise hoiakuga oleksid seal ja miks? Mida peaks see vastus sulle rääkima jumalakummardamisele sobivas hoiakus kohta?

Nii nagu eile nägime, valis Issand elu oma rahva keskel, kuid mitte ainult seda – Ta valis ka ehitise, mille nemad pidid valmistama, mitte aga midagi, mille Tema oleks üleloomulikult loonud. See tähendab et, Issand haaras oma rahva otseselt kaasa ja see tegu pidi (ideaalis) lähendama neid Talle. Ühtlasi ei loonud Ta ka ime läbi materjale, mida ehitise juures kasutada tuli.

Loe 2Ms 35. Mis siin toimub ja millise tähtsa õppetunni saame siit enda jaoks igasuguse jumalakummardamise temaatikaga seoses?

Märkad, et rõhk on asetatud sõnale *tahab*. Jumal ütles: „...igaüks, kes heast südamest tahab anda” (2Ms 35:5) ja „igaüks, keda süda sundis” (2Ms 35:21). See tähendab, et ei olnud tuld ega äikest ega valju häält Siinailt, mis käskinuks neil anda neid annetusi. Seevastu näeme siin Püha Vaimu tööd, kes ei sunni ennast mitte kunagi kellelegi peale. Nende tahtlikkuse anda avasid tänutunne ja tänulikkus. Vaadake vaid, mida Issand oli neile teinud.

Märkad sedagi, et inimesed olid valmis *andma* pühamu ehitamise tarvis, kuid enam veel – nad tegid seda rõõmu ja innukusega. Nad andsid hea meelega materiaalseid annetusi, oma aega, oma oskusi ja loomingulisust töös: „Kõik naised, keda süda selleks sundis...” (26.s); „igaühe, keda ta süda sundis tööle minema” (2Ms 36:2).

Andmise kohta veel: mida iisraellased nii toimides tegid (isegi enne, kui pühamu valmis sai)?

Kaldume sageli mõtlema jumalateenistusest kui salkkonna rahva kokku kogunemisest, et laulda, palvetada ja jutlust kuulata. Ja ehkki see on nii, ei ole jumalateenistus sellega piiratud. Iisraeli lapsed kummardasid nii tehes tegelikult Jumalat. Iga tegu, mispuhul ennastsalgavalt antakse ära oma materiaalseid vahendeid, aega või oma oskusi Issanda pärast, on jumalateenistus [= usutalitus Jumala austamiseks].

Mõtle oma andmistele – kümnised, annetused, aeg, oskus. Kuidas oled kogenud, et selline tegevus tähendab jumalateenistust?

„Ja see on, mida sa pead ohverdama altari alaliselt, iga päev: kaks aastast talle. Üks tall ohverda hommikul ja teine tall ohverda õhtul” (2Ms 29:38, 39).

Igapäevane talle ohverdamine, „alaline põletusohver” (42.s) pidi õpetama inimestele nende püsivat vajadust Jumala järele ning nende sõltumist Temast andekssaamises ja vastuvõtmises. Altari pidi hoitama tuld põlemas päeval ja ööl (3Ms 6:1-6). Tuli aitas neile lakkamatult meenutada vajadust Päästja järele.

Jumala kava kohaselt pidi igapäevane talle ohverdamine olema hoopis muud kui lihtsalt rituaal või rutiinne tegu. See pidi olema aeg, mil „jumalateenistusele kogunenud inimesed jälgisid toimuvat suure huviga”, aeg Jumala kummardamiseks ette valmistumiseks, vaikselt palves ja „tõsiselt südant läbi katsudes ning patte tunnistades”. Nende usk pidi haarama kinni töotusest, et tulemas on Päästja, tõeline Jumala Tall, kes valab oma vere kogu maailma pattude eest (vaata Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 353).

Kuidas seostavad alljärgnevad salmid Kristuse surma loomohvrite süsteemiga Vanas Testamendis? Hb 10:1-4; 1Pt 1:18, 19.

Hb 10:5-10 tsiteerib Paulus Ps 40:6-8, näidates, et Kristus täitis ohvritoomise tõelise tähenduse. Ta esitab arvamuse, et Jumal ei nautinud neid ohvreid, vaid et need olid mõeldud ajaks, mil patu üle kurvastati, meeleparandust kogeti ning patule selg pöörati. Sarnaselt pidi Tema Poja lõplikuks ohvriks toomise aeg olema kohutava ängi ja südantreibestava mure aeg nii Isale kui ka Pojale. Paulus rõhutas tõsiasja, et tõeline jumalakummardamine peab alati lähtuma andekssaanud, puhastatud ja pühitsetud südamest, kes tunneb rõõmu kuuletumisest Temale, kes selle kõik võimalikuks tegi. „Sellepärast, vennad, kutsun ma teid üles... tooma oma ihud Jumalale elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks; see olgu teie mõistlik jumalateenistus” (Rm 12:1).

Jumala kummardamine tähendab eelkõige enda andmist elava ohvrina täielikult ja jäägitult Jumalale. Esmalt anname ennast, siis tulevad edasi meie annetused, meie ülistus ja meie süda. Selline hoiak kaitseb kindlalt mõttetut ja tühja rituaali eest.

Küsi endalt: kas ma olen andnud kõik üle Kristusele, kes suri minu pattude eest? Või on mu südames ja elus mõni nurgake, mida ma keeldun ära andmast? Juhul, kui nii, siis mis see on, ja kuidas saaksin tahta seda ära anda?

Üks kristlaseks olemise, Kristusega päästvas suhtes olemise oluline tahk on Issanda tundmine. Jeesus ise ütles: „Aga igavene elu on see, et nad tunneksid sind, ainsat tõelist Jumalat, ja Jeesust Kristust, kelle sina oled läkitanud” (Jh 17:3). Nii nagu igasuguse suhte puhul, on siingi võtmeks suhtlemine.

Loe 2Ms 25:10-22. Mida kästi inimestel siin teha ja milline töotus neile anti?

Püha laeka kohal (laegas, mis sisaldas Jumala püha Seadust ja oli kaeatud armuaujärjega) paiknes Jumala kohalolu aupilv. Seal said „heldus ja tõde... teineteisega kokku, õigus ja rahu [andsid] teineteisele suud” (Ps 85:10). Sealt, püha paiga põletusohvrialtarilt tõusis üles suits, mis kujutas Jumala rahva palveid, segatuna Kristuse teenete ja vahendustegevusega.

Kõige selle keskel on töotus: „Seal ma siis ilmutan ennast sulle ja kõnelen sinuga lepituskaanel mõlema keerubi vahel, mis on tunnistuslaeka peal, kõigest, mida ma sind käsin Iisraeli lastele öelda” (2Ms 25:22).

Jumal töötas oma rahvale Tema kohalolu, kuid mitte ainult; Ta töötas oma rahvaga suhelda, nendega rääkida, neid juhtida teed mööda, mida neil tuli minna.

Mida töotavad need salmid meile? Ps 37:23; 48:15; Öp 3:6; Jh 16:13.

Muidugi ei ole meil tänapäeval maist pühamut, kuid meil on töotused Jumala juhtimisest ja kohalolust meie elus, juhul, kui allutame ennast Tal-
le. Milline usklik poleks näinud Issanda juhtimist oma elu ühes või teises punktis!

Siit tõdemus jumalakummardamise kohta: meil tuleb kummardada Issandat alistuva hoiakuga, tahtmisega saada juhitud. Süda, mis palves, alistumises, sügavas austuses ja andumuses Issandale loovutatakse, süda, mis tunneb oma vajadust pääste, armu ja patukahetsuse järele, on süda, mida (täis tänu Jumalat ülistavas teenimises) juhitakse sel moel nagu Jumal soovib. Lõpuks aitab tõeline jumalakummardamine olla sul avatum Jumala juhtimisele, kuna see aitab sul õppida usu ja alistumise meelsust. Sellises jumalateenistuses ei ole midagi tühja.

Moosese teise, kolmanda ja neljanda raamatu oluline osa keskendub pühamuteenistusele – pühamu ehitamine, teenistused selles, seal toodavad ohvrid ja ohvriannid ning preestrite tegevus. Tegemist oli väga püha ja pühitsetud paigaga. Lõppude lõpuks oli see ju koht, kus Jumal ise elas, kuid enamgi veel – see oli paik, kus Iisraelile andestati ja kus ta sai patust puhtaks. See oli paik, kus Iisrael õppis ja koges evangeeliumi.

Samas ei tohi me mõelda, et iisraellaste jumalateenistus oli kõle, viljatu ja vormilik. Issand oli andnud väga selged juhised, kuidas midagi teha tuli, kuid need juhised ei olnud eesmärgiks omaette. Pigem olid need vahendeiks eesmärgi saavutamisel ning eesmärgiks oli, et Tema rahvas saaks pühaks, rõõmsaks ja ustavaks lepingurahvaks, kes õpetaks maailmale tõelise Jumala tundmist (2Ms 19:6; 5Ms 4:5-7; Sk 8:23).

Mida räägivad need salmid meile iisraellaste jumalateenistusest pühamus? 3Ms 23:39-44; 5Ms 12:5-7, 12, 18; 16:13-16.

Üks suur heitlus, millega meie kogudus tänapäeval silmitsi seisab, puudutab jumalateenistust ja jumalateenistusviise. Ühele poole kiiva kiskudes võib koguduse jumalateenistus olla külm, vormilik, värskuse kaotanud ja muidu rõõmutu. Teine oht on, et emotsioonid saavad valdavaks teguriks: kõik inimesed tahavad teha sellest ühe mõnusa aja, „rõõmustavad” Issandas ühe või teise väga selgelt väljendatud piibelliku tõe hinnaga.

Tähtis on mees pidada, et õppetund, mida saame õppida pühamu mudelilt, on see: igasugune tõeline jumalakummardamine, mis peaks viima rõõmustamiseni, peab toimuma piibellike tõdede kontekstis. Jumal andis iisraellastele väga selged, otsesed ja piiritletud juhised pühamu ehitamise ning selle tegevuste ja teenistuste kohta, millest kõik olid mõeldud õpetama neile päästmise, lunastamise, vaimuliku mõtisklemise ja kohtumõistmise õppetunde. Ja ikkagi rõõmustasid nad oma jumalateenistusel Issanda ees. See mõte ilmneb ikka ja jälle. Peaks olema selge, et piibellikus õpetuses saab olla väga kindel ja omades samas rõõmsat jumalakummardamise kogemust. Eks ole, päästmise, lunastamise, vaimuliku mõtiskluse ja kohtumõistmise tões on asjad, mille üle rõõmustada; kui need seda pole, siis mis seda üldse on?

Milline on sinu kogemus Issanda ees rõõmustamisest? Mida see sulle tähendab? Kuidas saab sinu jumalateenistus olla veel rõõmsam kogemus? Kuidas saad tagada, et sinu jumalakummardamise kogemus ei ole samalaadne

selle mehe omale, kellest Tolstoi kirjutas ja sissejuhatavas osas lugesime?

Reede, 22. juuli

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükke „Kogudusetelk ja selle teenistus”, lk-d 343-358; „Naadabi ja Abihu patt”, lk-d 359-362; „Käsk ja seaduselepingud” lk-d 367-373; raamatust *Kristuse tähendamissõnad* peatükki „Issanda viinamägi”, lk-d 288-290; teosest *Piibli kommentaarid; seitsmenda päeva adventistide poolt välja antud*, 4. kd lk-d 1139, 1140 Ellen G. White'i kommentaare.

„Lepituskaane kohal oli Shekinah – aupilv – jumaliku ligioleku märk; sealt... andis Jumal teada oma tahet. Mõnikord tegi pilvest kostuv hää ülempreestrile teatavaks jumalikud sõnumid. Teinekord langes paremal asuvale inglile valgus, mis tähendas heakskiitu või vastuvõtmist. Vahel kattis aga vari või pilv vasakul asetsevat inglit; siis oli tegu mingi asja halvaks panu või keeluga.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 349.

„Issand kavatses elada koos nendega [oma rahvaga] siin maailmas oma täiuses; mitte lihtsalt üldisel viisil telgis elades, vaid nende elu täielikult enda valdusse võttes nii, et neile näidata ja kõnelda sellest, kuidas Messias pidi olema Jumala eluasemeks.” – F. C. Gilbert, *Iisraeli kogemuse praktilised õppetunnid koguduse jaoks tänapäeval* (Concord, Mass.: Good Tidings Press, 1902), lk 351.

Küsimused aruteluks

1. Kuidas saad sa aidata teistel näha, et kümnise ja annetuste andmine on tõepoolest jumalakummardamine?

2. Vaata oma kiriku jumalateenistust. Kas see kaldub külmema, vormilikuma, viljatuma ja rõõmutuma poole? Või rohkem emotsionaalse, erutava ja tunnetel mängiva poole? Või on see äärmuste vahel hästi tasakaalus? Arutlege.

3. Püüdluses jõuda mittekoguduseliikmeteni on mõned kogudused järsult muutnud oma jumalateenistust. See võib olla väga hea asi, aga millistele ohtudele, nagu näiteks kompromissile minek ja tähtsate piibellike tõdede väljajätmine, on nad välja pandud?

4. Mõnedel jumalateenistustel viiakse rituaale juba aastaid läbi kindlal viisil ja sellega põhjendatakse vastumeelsust muudatuste suhtes. Kuidas vastaksid sa väitele: „Nii oleme me ikka teinud!” siis, kui kõne all on pakutud muudatuste hülgamine?

5. Maine pühamu oli väga püha ja pühitsetud koht, koht, kus Jumal ise elas. Samas tuli iisraellastel seal rõõmustada. Milline õppetund joonistub nendest tähtsatest tõdedest jumalakummardamise kohta?

Ole õnnelik, Iisrael!

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 3Ms 9; 10:1-11; 5Ms 33:26-29; 1Sm 1; 15:22, 23; Ilm 20:9.

Meelespeetav tekst: „Häda neile, kes hüüavad kurja heaks ja head kurjaks, kes teevad pimeduse valguseks ja valguse pimeduseks, kes teevad kibeda magusaks ja magusa kibedaks! Häda neile, kes on iseenese silmis targad ja iseenese meelest arukad!” (Js 5:20, 21).

Kultuurides, mis keskenduvad individuaalsusele, on nii kerge unustada seda, millest peaks alati lähtuma igasugune jumalakummardamine: Jumala tegutsemist ajaloos. Ehe kummardamine peaks olema kristlase südamest tulev reageering Jumala võimsale tegutsemisele nii loomisel kui ka lunastamisel (taas esimese inglī sõnumi motiiv). Tõeline kummardamine lähtub meie reageeringust Jumala armastusele ning peaks mõjutama meie elu igat valdkonda. Lõpuks pole ehe jumalakummardamine üksnes see, mida me teeme hingamispäeval; kummardamine peaks läbima meie elu kõiki valdkondi ja mitte vaid kirikus.

Nii kerge on kummardamise puhul pöörata tähelepanu ainuüksi endale, oma vajadustele, oma igatsustele, oma tahtmiste (eriti sellepärast, et soovime olla tähtsad). Ja kuigi kummardamine peaks pakkuma isiklikku rahuldust, on oht selles, kuidas me loodame seda rahuldust kogeda. Ainult Issandas, ainult Temas, kes meid lõi ja lunastas, saame leida tõelise rahulduse, niipalju kui see on siin patuses, langenud maailmas võimalik.

Sellel nädalal vaatleme jälle mõningaid õppetunde tõelisest kummardamisest, mida saame Iisraeli ajaloost, nii headest kui ka halbadest juhtumitest.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 30. juuliks.

Seitse pühenduspäeva olid möödas (vaata 3Ms 8). Kaheksandal päeval astusid preestrid oma pühasse teenistusse pühamus. Nad alustasid tööd, mis pidi jätkuma (katkestamatult) rohkem kui neliteist sajandit, tööd, mis kujutas piltlikult ette Kristuse tööd taevases pühamus, tõelises pühamus, kus Kristus nüüd meie heaks teenib.

Loe 3Ms 9. Millised siin ilmnevad koostisosad õpetavad meile jumalakummardamist? Milliseid tõdesid õpetavad meile erinevad rituaalid, mis aitavad meil mõista Jumala tööd inimkonna heaks ja seda, miks me Teda kummardame? Näiteks, millise õppetunni annab meile „lepituse” tegemine selle kohta, mida Jumal meile on teinud ja miks me Teda teenime?

Salmid 22-24 on eriti kõitvad. Raske on ette kujutada, mis toimus Moosese ja Aaroni südames siis, kui nad sisenesid pühamusse ja tulid siis välja, et näha „Issanda auhiilgust”, mis „ilmutas ennast kogu rahvale”. Kuigi salm ei ütle, mis täpselt juhtus, oli tol ajal telklaagris palju rahvast, ja et see kõigile nähtav oleks, pidi nähtus olema midagi silmapaistvat. Võibolla ilmnes auhiilgus selle kaudu, mis järgmisena toimus: „...Issanda eest läks välja tuli ning põletas altari pealt põletusohvri ja rasvad. Ja kogu rahvas nägi seda: nad hõiskasid ja heitsid silmili maha” (3Ms 9:24).

Kogudusetelk oli sisse õnnistatud ja preestrid pühitsetud teenima jumalikus teenistuses. Püha tuli oli märk ohvri vastuvõtmisest. Rahvas reageeris ühise ülistushõiskega ning langes siis alandlikult silmili Jumala püha kohalolu auhiilguse ette. Näeme siin tundeküllast austust, suurt lugupidamist ja kuulekust; iga üksikasja Jumala korraldusest järgiti ning Issand näitas oma heakskiitu sellele, mida nad olid teinud.

Pööra tähelepanu nende reaktsioonile: nad hõiskasid ja samas ka kummardusid maani maha. Kui tundeküllane kogu teenistus ka oli, nende reaktsioon sisaldas sügavat austust, rõõmu ja hirmu – kõike ühtaegu. Kuidas saame õppida väljendama sedalaadi austust ja rõõmu oma jumalateenistustel?

„Poegadest abistatuna tõi Aaron Jumala korralduse kohased ohvrid, tõstis siis käed ning õnnistas rahvast. Kõik oli tehtud Jumala korralduste kohaselt ning Ta võttis ohvri vastu ja ilmutas silmapaistval viisil oma au – Issandalt langes tuli, mis põletas altarul oleva ohvri. Rahvas jälgis sellist jumaliku väe imeväärsset ilmingut aukartuse ja huviga. Nad nägid selles Jumala au ja heakskiidu märki. Ühendades hääled tänuks ja ülistuseks, langesid nad silmili maha nagu oleks Issand ise kohal viibinud.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 359.

Raske on uskuda, et pärast midagi nii erutavat järgnes kiiresti kohutav langus. Võinuks mõelda, et sellise Jumala väe ilmnemise peale käinuks kogu rahvas, eelkõige aga preestrid, kellele oli antud nii austusväärne ülesanne, nõõri mööda. Kuivõrd rumalalt alahindame me inimsüdame rikutust, eriti enda oma!

Loe Naadabi ja Abihu lugu 3Ms 10:1-11. Kes nad olid? Mis oli nende patt? (Võrdle 2Ms 30:9; 3Ms 16:12; 10:9). Mis hakkas pärast eelnevas peatükis toimunut nende surma juures silma? Millise tähtsa evangeelse õppetunni saame sellest traagilisest loost?

Heebrea keeles oli nii 3Ms 9:24 kui ka 10:2 sõnastus üks ja sama: „... Issanda eest läks välja tuli ning põletas...” (9:24). Põletas mille? Esimesel juhul ohvri; teisel juhul patused. Missugune võimas lunastusplaani esitus. Ristil „põletas” „Jumala eest väljunud tuli”, Jumala viha, ära ohvri, ja ohvriks oli Jeesus. Igaüks, kes toetub usus Temale, ei pea mitte kunagi seisma silmitsi tulega, selle vihaga, kuna Asemik tegi seda meie eest. Need aga, kes hülgasid Jumala tee oma tee pärast, antud juhul preestrid, peavad seisma tule all (Ilm 20:9). Sama auhiilgus, mis avaldus ristil, saab olema auhiilgus, mis lõpuks hävitab patu. Milline ilmne ja ühemõtteline valik seisab meie kõigi ees!

Teatud mõttes, on tuli ju tuli. Mis vahet seal oli? Ilmselt oli vahe antud juhul suur. Mõtles nüüd mitte ainult sellele, kuidas sa kummardad, vaid oma elule üldse. Millise, kui üldse mingisuguse, „võõra tule” peaksid sa oma elust kõrvaldama?

Kujutle vaatepilti. Ustav sulane Mooses seisab Iisraeli rahva ees, saanud oma vihapurske pärast Issandalt noomida (4Ms 20:8-12).

Hiljem saab Mooses teada, et ta peab surema. Kui kergesti võinuks teda neelata enesehaletsus ja meeleheide. Aga isegi siis olid ta mõtted oma rahval ja tulevikul, mida nemad pidid kohtama. Seistes viimast korda juhina nende ees, sõnastas Mooses Püha Vaimu sisendusel igale suguharule õnnistussõnad. Siis lõpetas ta õnnistuspälvaga.

Loe 5Ms 33:26-29. Mida ütleb Mooses siin sellist, mis aitab meil paremini mõista Issanda kummardamise tähendust? Millised tõed, millised põhimõtted saame rakendada ellu siis, kui püüame rohkem aru saada, mida tähendab tõeline kummardamine?

Sõna *Jesurun* on poeetiline nimetus Iisraeli kohta (vaata 5Ms 33:5, 26). See pärineb sõnatüvest *yashar*, mis tähendab „püstine” või „sirge” (mitte lihtsalt füüsilise sirguse, vaid ka moraalse sirguse kohta kasutatuna). Iio-bit kirjeldatakse (Ib 1:1) kui „vaga ja õiglast” meest (sõnast *yashar*); vaata ka Ps 32:11; 97:11 ja Õp 15:8. Seega räägib Mooses sellest, milline peaks Jumala rahvas (need, kes on astunud lepinguvahekorda Temaga) ideaalis välja nägema.

Nagu ikka on siin valgusvihk Jumala tegevusel oma rahva heaks. Kõik, mis Iisraeliga iganes juhtub – võit vaenlaste üle, kaitstus, pääste, maa viljad – on nende omad selle pärast, mida Issand on neile teinud. Vägaagi tähtis oli, et nad ei unustaks mitte kunagi neid tähtsaid tõdesid! Kõige muu hulgas, mida jumalateenistus meile teha saab, on tõsiasi, et see meenutab meile pidevalt, mida „Jesuruni Jumal” meie jaoks on teinud. Ülistus, kummardamine ja jumaldamine (tulevad need siis sõnade kujul üle meie huulte või väljenduvad südame mõtetena) saavad väga palju aidata meil hoida silme ees Jumalat ning mitte meid endid ja meie probleeme.

Mõttele kõige selle peale, mille pärast saad Jumalat ülistada ja kummardada. Miks on väga oluline hoida kogu aeg oma mõtteis kõiki neid õnnistusi, kõike seda, mida Ta on sinu heaks teinud? Vastasel juhul on väga kerge langeda julgusetusesse, eks ole?

Jumalakummardamine Piiblis on suur asi. See ei ole isikliku maitse küsimus ega mingi oma asja ajamine või oma kalduvuse järgimine. Kuna alati on oht langeda surnud rituaalidesse ja kommetesse, mis saavad eesmärgiks omaette, selle asemel, et olla vahendiks eesmärgile (eesmärgiks on Issanda tõeline kummardamine sel moel, mis muudab meie elu ning toob meid vastavusse Tema tahte ja iseloomuga, Gl 4:19), peame olema hoolikad, et me ei lubaks eneseülistusel, patusel rahuldusel ja igatsusel isikliku au järele meile ette kirjutada, kuidas me kummardame.

Hüppame nüüd Iisraeli ajaloo rida aastaid edasi ja loeme lihtsa loo, mis aitab meie jaoks avada tõsiasja, et tõelist jumalakummardamist saab väljendada pattu kahetseva inimese süda.

Loe 1Sm 1, Hanna lugu. Mida saame tema kogemusest omandada sellist, mis aitab meil mõista kummardamise tähendust ja seda, kuidas meie oma Issandat kummardame?

Kui väga me ka peaksime meeles pidama, et Jumal peab olema meie kummardamise keskmes, ei teeni me Jumalat siiski vaakumis. Me ei kummarda kauget, eemalolevat, umbmäärast olevust; me kummardame Jumalat, kes meid lõi ja lunastas ning kes sekkub inimese asjadesse. Me teenime isikulist Jumalat, kes sekkub meie ellu väga intiimsel viisil, sel moel, mis aitab meid meie sügavaimates vajadustes, juhul, kui me Tal seda teha laseme.

Hanna kummardas Jumalat oma hinge kõige sügavamast peidupaigast. Teatud mõttes oleme me kõik sellised nagu Hanna. Meil kõigil on südamest tulevaid ja sügavaid vajadusi, nii sisemisi kui väljastpoolt tulevaid, mida meie ei saa täita. Hanna tuli Issanda ette täielikus ennastalistavas meelsuses. (Millist suuremat enesealistamist saaks veel leida, kui seda on tahtlikkus anda ära oma laps?) Me saame ja meil tuleb tulla Jumala ette oma vajadustega; kuid meil tuleb alati allutada need vajadused Issanda kutsele meie elus. Tõeline jumalakummardamine lähtub purustatud südamest, mis on täiesti teadlik oma abitusest ja Jumalast sõltumisest.

Millised on mõrased kohad sinu sees? Kuidas saad õppida neid Issandale üle andma?

„Siis ütles Saamuel: „Ons Issandal sama hea meel põletus- ja tapaohvrist kui Issanda hääle kuuldavõtmisest? Vaata, sõnakuulmine on parem kui tapaohver, tähelepanu parem kui jäärade rasv. Sest vastupanu on otse- kui nõiduse patt, tõrksus ebajumalate ja teeravite teenistus. Et sa oled hüljanud Issanda sõna, siis hülgab temagi sinu kui kuninga.” (1Sm 15:22, 23)

Loe eelnevat lõiku. Milliseid olulisi põhimõtteid saame sellest tõelise jumalakummardamise kohta? Mille eest see meid hoiatab? Kuidas saame tagada, et meie ei jää süüdi just selles, mille eest need salmid meid hoiatavad?

Need salmid rullivad lahti Sauli, Iisraeli esimese kuninga, allakäigu ja ärataganemise. Saulil tuli rünnata ja *tervenisti* hävitada (heebreakeelne sõna ütleb „pühendatud hävitamisele”) kõik inimesed, kõik loomad. Jumal kavatses kasutada Iisraeli selleks, et viia täide karistus öela rahva, amalekide üle, kellele Ta oli umbes kolm sajandit varem armu andnud. Hoolimata täpsetest tegevusjuhistest oli Saul avalikult sõnakuulmatu (1Sm 15:1-21), ja nüüd hakkas ta lõikama oma tegevuse tagajärgi. Saamueli vastus Saulile salmides 22 ja 23 aitab meil paremini mõista, milline peaks olema tõeline jumalakummardamine.

1. Jumal peaks olema pigem meie südames kui et meie annetustes. (Juhul, kui Ta on tegelikult meil südames, järgneb annetus niikuinii.)

2. Talle on sõnakuulmine palju meeldivam kui ohver. (Sõnakuulmine on meie viis näidata, et me mõistame, millisest ohvrist tegelikult jutt käib.)

3. Kangekaelsus ja oma teed rühkimine on ebajumalateenistus, kuna me oleme teinud jumala endast, oma soovidest ja oma seisukohtadest.

Lase Pühal Vaimul rääkida oma südamele siis, kui endalt küsid: millises oma elu valdkonnas järgin ma oma soove ja arvamusi selle asemel, et lasta Jumalal end juhtida? Kuidas saan rakendada Sauli näidet tema saatuslikust jultumusest enda jumalakummardamise kogemuse kasuks?

Reede, 29. juuli

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki „Naadabi ja Abihu patt” , lk-d 359-362; „Sauli jultumus”, lk-d 616-626.

„Jumal oli kuulutanud needust kõigile, kes taganevad Tema käskudest ega tee vahet püha ja argise vahel.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 360.

„Tema [Sauli] saatustlik jultumus sai olla ainult Saatana nõidusliku mõju tagajärg. Saul oli väga innukalt kõrvaldanud riigist ebajumalateenistuse ja nõiduse. Ent üle astudes jumalikust korraldusest, oli ta toiminud samast vastupanuvaimust ajendatuna ning saanud sama tõelise inspiratsiooni Saatanalt nagu need inimesed, kes otseselt nõidust harrastasid. Ja noomimine tugevdas tema mässumeelt veelgi. Hullemini poleks ta saanud Jumala Vaimu teotadagi – isegi juhul, kui ta oleks avalikult liitunud ebajumalakummardajatega.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 635.

Küsimused aruteluks:

1. Miks on jumalakummardamise puhul niivõrd tähtis hoida Kristust selle keskmes? Kuivõrd osavalt võivad teised asjad sisse tulla ja tõmmata meie tähelepanu Issandalt kõrvale siis, kui me kummardame? Mil moel ähvardab meid oht kasutada Issandat või Issanda nime ülistuses ja laulus lihtsalt kattena millegi muu kummardamisele?

2. Kuidas saame olla jumalateenistuses silmakirjalikud? Mida ütleb meie kohta see, kui me väljaspool kirikut toimime teisiti ning kirikus oleme ülevoolavad ülistuses, imetluses ja kummardamises? Kuigi keegi meist ei ole täiuslik, kas ei peaks see, kuidas me elame, olema seotud jumalakummardamisega, mida me praktiseerime? Kahjuks käivad mõned inimesed kirikus „Jumalat kummardamas” ning lähevad siis koju, kus tarvitavad vägivalda oma abikaasa ja laste kallal või on seotud muude halbade harjumustega. Kuidas seab selline elu pilke alla meie jumalakummardamise?

3. Meenuta käesoleva nädala meelespeetavat salmi ja kasuta seda jumalakummardamise kontekstis. Kuidas saame olla kindlad, et meie ei tee täpselt sedasama, mille eest meid siin hoiatatakse?

4. Kuidas saame paremini õppida jumalateenistuse „kunsti”, enese Issandale ära andmise „kunsti”? Kuidas saad õppida liginema Issandale oma isiklikul jumalateenimise ajal?

Jumalateenistus ning laul ja ülistamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Aja 16:8-36; Ps 32:1-5; 51:3-8, 19; Fl 4:8; Ilm 4:9-11; 5:9-13.

Meelespeetav tekst: „Laulge Issandaale uus laul, laulge Issandale, kõik maailm!” (Ps 96:1).

Kuningas Taaveti elu on Piiblis kirja pandud mitmel põhjusel: tema elu ja valitsemine on üks oluline osa Iisraeli ajaloost, kuid lisaks sellele saame me temalt õppida palju vaimulikke õppetunde, nii tema headest kui ka halbadest tegudest.

Käesoleval nädalal alustame mõne näite esiletoomist Taaveti elust selleks, et süveneda veelgi jumalakummardamise küsimusse: mida see tähendab, kuidas peaksime seda tegema ja mida peaks see meiega tegema. Taavetilt saame palju jumalateenistuse eeskuju kohta, laulude ja ülistuse kohta. Neil asjadel oli tema elus ja tema kogemuses Issandaga tähtis koht.

Nii peaks olema ka meiega, eriti siis, kui me pidevalt meeles hoiame, et esimese inglil kuulutus on üleskutse kummardada Jumalat. Mida tähendab „kummardada”? Kuidas me seda teeme? Miks me seda teeme? Millist osa mängib meie jumalateenistusel muusika? Mis eristab tõelise jumalakummardamise väärast?

Kõiki neid teemasid puudutame erineval moel sellel veerandaastal, mil kuulatame kutset: „Tulge, kummardagem ja põlvitagem, heitkem maha Issanda, oma Looja palge ette! Sest tema on meie Jumal ja meie tema karjamaa rahvas ja lambad, kes on tema käe all” (Ps 95:6, 7).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 6. augustiks.

Heida pilk Taaveti elule enne, kui temast sai kuningas; loe 1Sm 16:6-13; 17:45-47; 18:14; 24:10; 26:9; 30:6-8. Mida need salmid meile Taavetist räägivad?

Jumal valis Sauli Iisraeli esimeseks kuningaks, kuna ta sobis kirjeldusega kuningast, millist rahvas oli soovinud. Kuid siis, kui Jumal valis Iisraeli järgmiseks kuningaks Taaveti, tuletas Ta Saamuelile meelde, et Issand näeb südant (1Sm 16:7).

Taavet polnud kaugeltki täiuslik. Mõned võivad väita, et Taaveti pärastised kõlbelised komistused olid palju tõsisemad kui Sauli patud. Siiski kõrvaldas Issand Sauli, aga andis andeks isegi Taaveti halvima vea, lubades tal jätkata kuningana. Milles oli vahe?

Vaata Ps 32:1-5; 51:3-8. Milline oluline arusaam leidub neis salmides sellest, mis on usu jaoks nii kesksel kohal?

Jumal ajab asju südamega. Ta loeb südant, mõtete keskust, sisemisi hoiakuid ja ajendeid, kuid enam veel – Ta saab puudutada ja muuta südameid, mis on Talle avatud. Taaveti süda alistus patu süüdimõistmisele. Ta kahetses ja võttis kannatlikult vastu oma patu tagajärjed. Vastandina temale oli selge, et hoolimata välisest patutunnistusest (mida iganes ta tegi) ei alistunud Sauli süda Issandale. „Andes Saulile kuningriigi valitsemise, ei jätnud Issand teda ometi tema enda hooleks. Issand laskis Pühal Vaimul Saulis tegutseda ja paljastas, et tema kui nõrk inimlaps vajab jumalikku armu. Oleks Saul toetunud Jumalale, oleks Jumal olnud temaga. Seni, kui Sauli tahe oli Jumala tahte kontrolli all ja seni, kui ta allus Jumala Vaimu juhtimisele, sai Jumal pärjata tema tegevust eduga. Ent siis, kui Saul otsustas tegutseda Jumalast sõltumatult, ei saanud Issand teda enam õpetada, vaid oli sunnitud ta kõrvaldama.” – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 636.

Küsi endalt, kuidas erineb see, mis sinu sees toimub, sellest, mida inimesed sinus väliselt näevad? Mida see vastus sulle endast räägib?

„Jumalale meelepärane ohver on murtud vaim, murtud ja purukslöödud südant ei põlga Jumal” (Ps 51:19). Mõtles Taaveti nende sõnade üle, kuid kummardamise kontekstis. (Vana-aja Iisraelis keskendus jumalakummardamine ohvrile.) Lähtu sellestki, et sõna, mida tõlgitakse „purukslöödud”, tuleneb heebreakeelsest sõnast, mis tähendab „purustatud”. Mida Issand siin meile ütleb? Kuidas tuleks meil mõista seda mõtet rõõbiti mõttega, et meie jumalateenistusel peaks valitsema rõõm? Miks ei ole need kaks vastanduvat mõistet tingimata vastukäivad?

Kristlastena võtame justkui eeldusena (vähemalt peaksime võtma), et kogu inimkond on langenud, patune, madaldunud. See madaldumine ja patusus hõlmab meid kõiki, individuaalselt. Mõtles kontrastile selle vahel, milline sa oma teadmiste põhjal peaksid olema ja milline sa oled; kontrastile selle vahel, mislaadi mõtteid sa mõtled ja mislaadi sa tead, et peaksid mõtlema; kontrastile selle vahel, mida sa teed ja mida peaksid tegema ning selle vahel, mida sa ei tee ja mida tead, et peaksid tegema. Kristlastena, kelle ees on Jeesuse piibellik mõõdupuu, võib oma tõelise olemuse tajumine olla isiklikult väga laastav. Siit pärineb meie murtud vaim ning purustatud ja murtud süda. Juhul, kui keegi kuulutab sõnadega, et ta on kristlane, kuid seda pole näha, on ta tõesti pime; kõige tõenäolisemalt ei ole ta kogenud pöördumist või on selle kaotanud.

Ja ikkagi tuleb rõõm teadmisest, et hoolimata meie langenud olukorrast armastas Jumal meid niivõrd, et Kristus tuli ja suri, ohverdas ennast meie eest ning Tema täiuslik elu, Tema täiuslik pühadus, Tema täiuslik iseloom, arvestatakse usu kaudu meie omaks. Taas ilmub „igavese evangeliumi” teema (Ilm 14:6). Meie jumalakummardamine peaks keskendumise mitte meie enda patusele, vaid Jumala hämmastavale lahendusele: ristile. Mõistagi vajame me murtud ja purustatud südant, kuid me vajame ka, et seda kurba reaalsust raamistaks taust: mida on Jumal meie heaks teinud Kristuses. Tõepoolest viib selle tajumine, kui halvad me oleme, rõõmuni, kuna me teame, et hoolimata meie olukorrast võib meil ikkagi olla igavene elu ning et Jeesuse pärast ei kasuta Jumal meie üleastumisi meie vastu. See on tõde, mis peab alati jääma igasuguse jumalateenistuse (olgu siis ühise või isikliku) keskmesse.

Taaveti arusaam Jumalast ja Tema poolt pakutud päästest kujundasid tema elu, kuid mitte ainult – kujundasid ka tema vaimulikuks juhiks olemist ja mõju rahvale. Tema laulud ja palved kajastavad sügavat lugupidamist Jumalast, keda ta armastas ning tundis oma isikliku Sõbra ja Päästjana.

1Aja 16:7 kohaselt tutvustas Taavet Aasafile, oma esimuusikule, uut tänapühja- ja ülistuslaulu sel päeval, mil seaduselaegas toodi Jeruusalemma. See tänupsalm sisaldab kahte tähtsat tahku jumalakummardamise kohta: asjaolu, et Jumal on väärt kummardamist ja kummardajate sobivat vastust. Selles laulus kutsub Taavet jumalakummardajaid üles aktiivselt jumalateenistusel osalema.

Loe kogu laul 1Aja 16:8-36. Pane tähele, kui sageli kasutatakse tegevust väljendavaid sõnu ja väljendeid, eriti laulu esimeses osas: tänage, kuulutage Tema nime, tehke teatavaks, laulge, mängige, kõnelge, kiideldge, nõudke, otsige, meenutage, tooge annetusi. Seejärel esitab Taavet mõned põhjused, miks on Jumal väärt meie ülistust ja teenimist.

Millised olid mõned mineviku sündmused, mida Iisraeli rahvas pidi teistele teatavaks tegema? 1Aja 16:8, 12, 16-22. Milliseid Jumala erilisi tegusid pidid nad meenutama? Salmid 12, 15.

Lepingu üleslugemine võtab psalmistil umbes kolmandiku sellest tänuhümnist. Mil viisil seostub leping jumalakummardamisega?

Leping, mille Jumal tegi Aabrahami, Iisaki ja Jaakobiga, põhines Tema suutelisusel teha nad (nende valitsejana) suureks rahvaks, õnnistada neid ning viia nad Töötatud maale. Nende osaks oli armastada, kuuletuda ja teenida Teda kui oma Isa ja Jumalat. Samad põhimõtted kehtivad tänapäevani, ükskõik kui erinev meie kontekst täna ka oleks.

Mõtiskle selle üle, kuidas kutsub Taavet meid Jumalat teenima. Kuidas peegelduvad samad mõtted omal ajal, oma kohas ja kontekstis meie ühisel Issanda kummardamisel?

Kolmapäev, 3. august

Taaveti laul

„Kui hommikutähed üheskoos hõiskasid ja kõik Jumala pojad tõstsid rõõmukisa” (Ib 38:7).

Saamueli teise raamatu 22. peatükk talletab laulu, mille Taavet kirjutas Issanda kiituseks. (Lase pilgul käia üle laulu ning pööra tähelepanu võtmeelementidele ja sellele, kuidas on need seotud jumalateenistusega.) Tähtis punkt siin ja nii paljudes teistes kohtades Piiblis on tõdemus, et tegemist on lauluga. See oli muusikapala. Läbi kogu Pühakirja leiame muusika olevat jumalateenistuse lahutamatu osa. Eelnevalt toodud salm ütles, et inglid laulsid maailma loomisel.

Loe Ilm 4:9-11; 5:9-13; 7:10-12; 14:1-3. Mida ütleb see meile mõne asja kohta, mis jätkub taeva patutus keskkonnas? Millised teemad siin esile tuuakse ja mida saame neist jumalateenistuseks õppida?

Laulude, ülistuse ja kiituse keskne teema on Jeesus Looja ja Lunastajana. Kui sellest lauldakse taevas, kui palju enam peaksime tegema seda siin maa peal!

Pole kahtlustki, et laul, muusika ja ülistus on osa jumalakummardamise kogemusest. Jumala kuju järgi loodud olevustena jagame me oma armastust ja lugupidamist muusika kaudu nagu teevad ka teised mõistuslikud olevused. Raske on kujutleda üht kultuuri, kes ühel või teisel viisil, ühel või teisel eesmärgil ei kasutaks muusikat. Muusika armastamine ja sellest lugu pidamine on kootud meie inimliku eksistentsi põhikoesse; kindlasti tegi Jumal meid selliseks.

Muusikal on vägi meid puudutada ja liigutada nii, nagu teistel suhtlemisvormidel ei näi olevat. Oma puhtuses ja kauniduses näib muusika tõstvat meid otse Issanda enda juurde. Kes ei oleks mingil moel kogenud muusika jõudu viia meid lähemale oma Meistrile?

Milline on olnud sinu kogemus muusika mõjukusest? Misladi muusikat sa kuulad ja kuidas mõjutab see sinu suhet Issandaga?

Neljapäev, 4. august

„Laulge Issandale uus laul!”

Kahjuks, kuigi me pääsime ligi mõnegi jumaliku innustusega sündinud laulu teemale ja lüürikale, ei ole meieni jõudnud muusikat ennast. Niisiis,

kasutades oma Jumalast antud talente (vähemasti need, kel need talendid on), kirjutame me oma muusikat, kuigi mitte alati oma lüürikale. Kuid nii, nagu me kõik teame, ei tee me seda vaakumis. Me kummardame Jumalat selles kultuuris, milles elame; kultuur aga mõjutab teatud määral meid ja meie muusikat. See võib olla nii hea kui halb. Neis asjus vahet teha on raske.

Loe alljärgnevaid salme. Kuidas saavad need varustada meid põhimõttega, mis peaksid meid juhendama jumalateenistusel kõlava muusika suhtes? I Kr 10:31; Fl 4:8; Kl 1:18.

Läbi aastate on meie koguduses üles kerkinud küsimus jumalateenistuste muusika ja muusikastiilide kohta. Mõnel juhul on kirikulaulu muusikale omistatud peaaegu püha staatus; mõnel teisel juhul on raske vahet teha selle vahel, mida mängitakse kirikus ja mida mängitakse ilmaliku muusikana (kuna, ausalt öeldes, vahet mõnkord polegi).

Jumalateenistuse muusika puhul on oluline see, et see suunaks meid üllaima ja parima poole, kelleks on Issand. See peaks haarama kaasa meie olemuse kõrgeimad alged, mitte ebapuhtaimad. Muusika ei ole kõlbeliselt neutraalne: see saab tõsta meid mõne vägagi kõrge vaimuliku kogemuseni, aga samas saab vaenlane kasutada muusikat selleks, et meid madaldada ja halvemaks teha, tuua esile iharust, kirgi, meeleheidet ja viha. Tarvitseb vaid vaadata tänapäevast muusikatööstuse toodangut, et näha võimsaid näiteid selle kohta, kuidas Saatan on moonutanud veel ühe Jumala imepärase kingituse inimkonnale.

Meie jumalateenistuste muusikas peaksid olema tasakaalustatud vaimulikud, intellektuaalsed ja emotsionaalsed koostisosad. Lüürika kooskõla muusikaga peaks meie meelt ülendama, meie mõtteid õilistama ja panema meid veel rohkem igatsema Issanda järele, kes on meie jaoks nii palju teinud. Muusika, mis toob meid risti jalamile ja aitab meil mõista, mida peaksime Kristusele andma, on sedalaadne, mida me oma jumalateenistusele vajame.

Veelkord, erinevates kultuurides on erinev muusikaline maitse ning muusika ja muusikainstrumendid varieeruvad meie ülemaailmses peres. See, mis on meeliülendav ja julgustav ühe kultuuri inimeste jaoks, võib kõlada kummalisena teiste jaoks. Igal juhul on väga tähtis otsida Issanda juhtimist selles, et meie jumalateenistustel kõlaks kohane muusika.

Reede, 5. august

Edasiseks uurimiseks: „Tehtagu arusaadavaks ja selgeks tõsiasi, et mitte millegagi ei ole võimalik mõjutada meie asendit Jumala ees ega meie jaoks toodud Jumala andi loodud olevuse teenete kaudu muuta. Kui keegi saaks usu ja tegudega osta päästeanni, siis oleks Looja tänu võlgu loodule. Siin on võimalus, et vale võetakse vastu tõena. Juhul, kui ainuski inimene saaks pälvida päästet ükskõik millega, mida tema teha saaks, siis on ta samas kohas, kus katoliiklased, kes oma pattude kahetsemiseks midagi teevad. Pääste on siis nagu lunastamist vajav võlg, mida saab välja teenida nagu palka. Kui aga inimene ei saa mitte ainsagi oma hea teoga päästet ära teenida, siis peab see olema patuse inimese jaoks täiesti armust saadav, kui ta võtab vastu ja usub Jeesusesse. See on täielikult tasuta and. Õigeks-mõistmine usu kaudu ületab vastuolu. Ja igasugune vastuolu lõpeb niipea, kui esitatakse asja sisu, et langenud inimese teened tema heade tegude näol ei saa mitte iialgi talle hankida igavest elu.” – Ellen G. White, *Faith and Works*, lk-d 19, 20.

Muusika „on üks mõjusaim vahend, mille kaudu vajutada südamesse vaimulik tõde. Kui sageli on rängalt rõhutatud ja meeleheitevalmis inimlapsele meelde tulnud mõni sõna Jumalast, kaua aega unaruses olnud sõnum lapsepõlveaegsest laulust, ning kiusatus kaotab oma jõu, elu saab uue mõtte ja uue sihi ning julgusest ja õnnelikkusest saavad osaks teisedki inimesed!...

Laulmine on osana vaimulikust teenistusest samavõrra jumalakummardamine nagu seda on palve. Tõsi see on, paljud laulud on palved...

Kui meie Lunastaja juhib meid Lõpmatute varakambrisse, kust hoovab Jumala au, võime kuulda ülistuse ja tänu teemasid taevastel kroonilt trooni ümber; ja kui inglite laulu kaja tärkab meie maistes kodudes, liiguvad südamed ligemale taevastele lauljatele. Taevane osadus saab alguse maa peal. Siin õpime me selle ülistuse põhiheli.” – Ellen G. White, *Kasvatus*, lk 168.

Küsimused aruteluks:

1. Mil viisil mõjutab kultuur ja ühiskond muusikat sinu koguduses, või salgad sa tõsiasi, et see mõjutab?

2. Loe reedeses lõigus olevat Ellen White'i tsitaati muusika kohta. Kui paljut sellest koged sa muusikas, mis on osaks sinu koguduse jumalateenistusest? Millisel moel saame me hinnata muusika osa oma jumalateenistustel? Kuidas saab su kogudus tegutseda koos, tagamaks, et muusika on tõepoolest meeli ülendav ja julgustav ning täidab seda osa, mida peaks?

Kummardamine psalmides

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 20:3; Ps 49; Ps. 54:6; Ps 73; Pss. 78:1–8; 90:1, 2; 100:1–5; 141:2.

Meelespeetav tekst: „Kui armsad on sinu hooned, Issand Sebaot! Issanda õuesid igatseb ja ihaldab mu hing; mu süda ja mu ihu hüüavad rõõmsasti elava Jumala poole.” (Ps 84:2, 3)

Heebreakeelne sõna, mis on tõlgitud kui *psalmid*, tuleneb sõnatüvest, mis tähendab *instrumentaalsaatega laulma*. Seega olid psalmid laulud, mis olid lahutamatuks osaks Iisraeli jumalateenistusest. Meil on olemas sõnad (psalmid), kuid meil ei ole muusikat. Oleks väga huvitav kuulata neid laule originaalkeeles, saateks muusika, mis tollel ajal kõlas.

Psalmid on rikkalikud ja sügavad, hõlmates palju emotsioone ja laia teemaskaalat, alates Iisraeli ajaloost kuni laulukirjutaja kõige intiimsema ja isiklikuma valuni. Selles mõttes kõnetavad laulud meid, kuna kogudusena oleme me osa ajaloost, mis ulatub Iisraelini, ning samas oleme individid enda isikliku valuga. Arvatavasti suudab igaüks ühel ajal või teisel moel ennast psalmides väljendatud piinadega samastada. Samas on oluline, et me leiaksime lauludest üles ka neis väljendatud lootuse ja haaraksime sellest kinni.

Sel nädalal uurime psalme ja mõningaid neis väljendatud teemasid, vaatleme, kuidas need teemad seonduvad kummardamise küsimusega ja mida tähendab see meile täna.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 13. augustiks.

Ülista Issandat, meie Loojat

Ülistuslaulud kirjeldavad, kes Jumal on ja miks on Ta ülistust väärt. Need kuulutavad Tema suurust ja kutsuvad ülistajaid rõõmsas imetluses Teda kummardama.

Mis on järgmiste näidete juures ühist? Ps 90:1, 2; 95:1–6; 100:1–5.

19. psalm on ülistuslaul Jumalale kui Loojale. Mis on selle peamine sõnum ja miks on see eriti oluline meile täna, ajal, mil paljud väidavad, et me oleme tekkinud juhitamatute loodusjõudude tulemusena, et meid on loonud juhus?

Pane tähele, kuidas psalmist liigub järsku Jumala au kirjeldamiselt taevas Tema ilmutatud sõna juurde. See järsk nihe on kavatsuslik. Loe Jh 11:1–3; Kl 1:16, 17; Hb 1:1–3. Missugust imelist tõe laulja siin rõhutab?

Seesama Jumal, kes lõi sõnaga maailma, andis ka moraali, füüsisist ja sotsiaalsust puudutava seaduse, et valitseda inimperekonda. Vana Testament määratleb Jumala selgelt nii maailma Looja kui kirjutatud seaduse andjana. Uue Testamendi kirjutajad näevad Jeesus Kristust Looja, seaduseandja, aga ka lihaks saanud Sõnana, kes elas oma loodu keskel, et ilmutada Isa ja surra nende eest. Sellest tulenevalt on Tema üksi väärt imetlust ja au.

Seega näeme me psalmides ülistamise aluspõhimõtet, nagu see on väljendatud ka esimese ingli sõnumis (Ilm 14:7). Me kummardame Jumalat, kuna Tema on meie Looja ja Tema roll Loojana on otseses seoses Tema Lunastaja rolliga (Ilm 14:6). Looja ja Lunastaja – kui need ei anna põhjust Tema ülistamiseks ja kummardamiseks, mis siis annab?

Kuidas saaksid õppida Issandat paremini tundma Tema loodu kaudu?

Palju laule on kirjutatud avaliku teenistuse jaoks, kuid palju on ka neid, mis väljendavad isikliku valu ja kannatuste palveid. Need nutulaulud kirjeldavad tavaliselt probleemi, kannataja abipalvet ja põhjuseid ning kinnitust sellest, miks kirjutaja usaldab Jumalat.

73. laulus on kaebleda pahane, et õelad elavad hõlpet ja rikastuvad, kui tema kannatab samal ajal ebaõigluse käes.

Loe psalmisti kaebust 73. laulus. Mis juhtus, et tema suhtumine probleemi muutus? Missuguse sõnumi saame siit endi kui seitsmenda päeva adventistide jaoks, kes me usume Kristuse teenistusse taevases pühamus ja tõdesid Jumala ning päästeplaani kohta, mida see teenistus meile avab? Vt Tn 7:9, 10, 13, 14, 25, 26.

Kohtumõistmine on psalmides, nagu Piiblis tervikuna, kaheteraline mõök: õelate teenitud karistus ja allasurutute ning alandlike kaitse (Ps 7:9, 10; 9:7–12; 75:2; 94:1–3, 20–22; 98:9). Laul 68:25 kujutatakse õelaid, kes näevad, kuidas Jumal siseneb pühamusse pidurongiga. Jumala trooni, mis esindab õiglust ja armu, sümboliseerib pühamu kõige pühamas paigas asuv lepingualaegas. Pühamu, kummardamise paik, muutub rõhutute varjupaigaks.

Ka siin näeme kohtumõistmise teemat, mis kajab esimese inglise sõnumis: „Ja ta hüüdis suure häälega: „Kartke Jumalat ning ülistage teda, sest tema kohtumõistmise tund on tulnud...”” (Ilm 14:7) Üks tõik, mis muudab Jumala meie ülistuse vääriliseks, on see, et me võime Teda tõepoolest usaldada – Tema kohtumõistmine tuleb ja see on õige ning õiglane, see ei sarnane millegi poolest ekslikule ja ebatäiuslikule õigusemõistmisele, mida praktiseerivad ka parimad inimlikud kohtud. Alates Aabelist, kelle veri kisendas maa seest (1Ms 4:10), kuni tänaseni ja edasi kuni langenud inimkonna ajaloo lõpuni kisendavad selle maailma kuritööd, ebaõiglus ja ebavõrdsus õigluse järele. Hea uudis on, et võime usaldada, et omal ajal ja viisil teeb Jumal kõik heaks, isegi kui meil on raske seda praegu mõista või ette kujutada (vt 1Kr 4:5).

Kas sa oled näinud ebaõiglust? Kas sa oled langenud ebaõigluse ohvriks? Mil viisil saad õppida usaldama Jumalat, usaldama töötust lõplikust õigusest, mida praeguses maailmas ei ole?

Teisipäev, 9. august

„Loomade sarnane, kellele tehakse ots”

Nagu me eile nägime ja nagu me kõik liigagi hästi teame, on selles maailmas väga palju ebaausust ja ebaõiglust. Suhteliselt väike protsent inimesi elab luksuses kontrastina massidele, kes vaevlevad ellujäämise nimel. Lõhe rikkaste ja vaeste vahel näib pidevalt kasvavat; olukorra muudab hullemaks see, et rikkad saavad rikkamaks vaeseid ekspluateerides. Kogu Pühakirjas hoiatab Issand teiste ärakasutamise ja ebaõigluse eest. Need, kes on selles süüdi ja kes ei kahetse ega pöördu oma teelt, peavad kohtumõistmise päeval palju aru andma.

Loe 49. laulu. Kuidas seostub see eilse teemaga? Mis on selle laulu peamine sõnum? Kus on selles laulus evangeelium? Missugust lootust siit leiame?

On nii lihtne saada haaratud selle maailma asjadest, eriti kui sul on nii palju asju nagu rikkastel. Kuid nagu laulja ütleb ja nagu me peaksime praeguseks teadma, on selle maailma asjad nii kaduvad, nii ajutised. Üleöö võib kõik, mille nimel oled tööd teinud, mille saavutamiseks vaeva näinud, mis on sulle nii tähtis, kaduda, hävineda, sinult võetud saada. Me kõik elame kaljujärsaku serval, vähemalt selles elus. Nagu see laul ja suures ulatuses ülejäänud Piibel meile tunnistab, ei ole praegune elu õnneks kõik, millega piirduda.

Keskendu selle psalmi salmidele 8–10. Võttes arvesse vahetut konteksti: millest see lõik räägib? Kuidas näitab see meile kõigile, nii rikkastele kui ka vaestele, et me sõltume pääsemisel ainult Kristusest?

Kas oled mõnikord avastanud, et oled kade nende peale, kel on sinust rohkem? Kui nii, miks on oluline need tunded Issandale alistada? Kuidas segavad need tunded sinu vaimulikku elu, sinu suhet Jumalaga ja sinu usku üldiselt? Kuidas saab keskendumine Jeessusele, ristile ja päästele aidata sul vabaneda kadeduse türanniast?

Kolmapäev, 10. august

Ülistamine ja pühamu

„Olgu mu palve suitsutusohvriks su palge ees, ja mu käte tõstmine olgu õhtuseks roahvriks!” (Ps 141:2) Missugust kujundit on siin kasutatud? Mil-

Kogu Vana Testamendi pühamuteenistus keerleb ümber ohvrikontseptsiooni. Kuivõrd hingevaenlane seda ideed ka rikkus, isegi selleni välja, et inimesed ohverdasid oma lapsi, uskudes, et teevad nii meelehead vihas(t) ele jumala(te)le, oli ohvrisüsteemi eesmärk osutada Jeesuse surmale inimkonna eest. See pidi näitama tegude kasutust meie päästmisel; see pidi näitama, et patu hind on süütu ohvri surm; see pidi näitama, et Jumalal on plaan, mille kohaselt patused saavad andestuse, nad saavad puhastatud ja Issand võtab nad enda armus vastu.

Pole ime, et paljudes lauludes, mis olid Iisraeli teenistuse keskmes, kasutatakse pühamuteenistuse kujundeid ja näiteid. Vt Ps 20:3, 43:4, 51:19, 54:6, 118:27, 134:2, 141:2.

Mõtle pühamuteenistusele: loomade ohverdamine, preestrite teenistus, pühamuõue sisustus ja püha ning kõige püham paik. Missuguseid pühi tõdesid saame õppida sellest maisest ja ajutisest süsteemist Jeesuse teenistuse kohta meie eest? Miks peaksid need tõed olema kesksel kohal meie jumalateenistuses?

Loe Ps 40:7–9 ja Hb 10:1–13. Kuidas ühendab Paulus Ps 40:8 ohvrisüsteemiga?

Autori mõte on, et meie pääste on Kristuses, mitte loomade surmas. Vaid Kristuses on tõeline pattude andestus. Kogu maine süsteem oli pelk ettekuulutus sellest, mida Jeesus kogu inimkonna heaks teeb. Ta ütles oma kuulajatele, kes olid tõenäoliselt Jeesusesse uskuvad juudid, et nad peavad maisest süsteemist kõrgemale vaatama, pöörama oma tähelepanu ja teenimise Jeesusele. Teiste sõnadega, kuigi pühamuteenistuse eesmärk oli viidata Kristusele, pidid nad usklikea tulema sümbolite juurest reaalsusesse, vaatama Jeesusele ja Tema teenimisele taevases pühamus pärast Tema lepitussurma.

Kuidas saame olla kindlad, et me ei muuda kummardamist ja teenimise vahendeid eesmärgiks iseendas? Kuidas saame olla kindlad, et meie kummardamise iga aspekt viib Jeesuse juurde ja Tema töö juurde meie eest?

Kolm pikemat laulu, 78., 105. ja 106. laul, on imelised ülistuslaulud, mida lauldi või mille sõnu lausuti, et Iisraelile Jumala minevikutegusid meelde tuletada.

Loe Ps 78:1–8. Miks soovib Jumal, et Tema rahvas oma ajalugu mäletaks? Loe ka 5Ms 6:6–9; 1Kr 10:11. Kuidas saame seda põhimõtet kohaldada enda konteksti ja kogemusega, mis toonasest nii palju erineb?

Üks viise, kuidas Jumal end ilmutab, on ajalugu. Siiski peab iga põlvkond ise ja uutmoodi Teda kogema, põhinedes sellel ajalool. Seepärast on nii vana kui uue põlvkonna jaoks oluline pidada meeles Tema juhtimist minevikus mitte ainult muusika, vaid ka Jumala Sõna kuulutamisega teenistuse käigus. 78. laul on hoiatus, et ajalugu võib korduda, samas on see südantsoojendav meeldetuletus sellest, kui armuliselt Jumal oma eksinud lastega tegeleb. Käskivas kõneviisis esitatud töötuses näib olevat kiireloomulisust. „Me jutustame tulevasele põlvele Issanda kiiduväärt tegudest ja Tema tugevusest” (s 4; NKJV. Ps 105:2 kutsub meid *laulma* Temale ja *kõnelema* kõigist Tema imedest (kursiiv lisatud)).

Psalmide pikimas laulus, 119. laulus, kordub pidevalt fraas „Õpeta mulle oma määrusi”, näidates, kui oluline on jumalakartliku elu ja õiguse alusena Pühakiri. Paulus kasutab seda mõtet noort jutlustajat Timoteost juhendades: „Kogu Pühakiri on Jumala sisendatud ja kasulik õpetamiseks, noomimiseks, parandamiseks, kasvatamiseks õiguses.” (2Tm 3:16)

Paulus vannutab Timoteost kuulutama sõna (2Tm 4:2). Kui teenistuse käigus ei kuulutata Sõna, tähendab see evangeeliumi väe nõrgestamist südametenii jõudmisel, elude muutmisel ja usklike teenimiskogemuse rikkastamisel.

Kui sageli oled kogenud, et Jumal teeb sinu elus midagi imelist ja sa unustad selle ruttu ning uue kriisi saabudes oled sa taas hirmul ja sul puudub usk? Kuidas saad kas kogukonna teenistusel või enda isiklikul teenimisel õppida meeles pidama Jumala juhtimist enda elus? Miks on nii oluline, et me mäletaksime?

Reede, 12. august

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „*Patriarhid ja prohvetid*” ptk „Loomine” lk 44–51, raamatust „*Haridus*” ptk „Poesia ja laul” lk 159–168 ja raamatust „*Tunnistused kogudusele*” vol 8 ptk „Unustamine” lk 107–115.

„Laulude raamat täidab Piiblis ainulaadset osa. /---/ See töötab Pühakirjas nagu Iisraeli usu südamelöögid. Sellest palveraamatust leiab lepingurahvas oma tee taevasse. See ulatub inimpiina ja kannatuste madalaimast sügavusest kõrgeimate rõõmudeni osadusest Jumalaga. Meeleheite nutt ja hädahüüd muutub tänulikkuse ja ülistuse kiituslauluks. /---/ Selline elav suhtlus Jumala ja inimese vahel on ehk sügavaim põhjus, miks on Laulude raamat heebrea Piiblis nii väärtuslik juveel kõigi ajastute inimeste jaoks, kes on Jumalat otsinud. Enamgi veel, lauludes tuleb avalikuks Jumala süda. /---/ Laulud näitavad meile, kuidas Jumal soovib, et me kõik vastaksime usus Tema eneseilmutusele ja tegudele Moosese raamatutes.” (Hans K. LaRondelle *Deliverance in the Psalms*, (Berrien Springs, Mich.: First Impressions, 1983), lk 3, 4)

Küsimused aruteluks:

1. Üks asi on uskuda Jumala lõpukohtu õiglusesse aegade lõpus – me peame usaldama seda lootust ja töotust, kuid kas see tähendab samas seda, et me ei pea siinses maailmas õiguse ja õigluse nimel töötama, kuna me teame, et lõpuks tuleb see Jumala käest? Kuidas leida õige tasakaal siin maailmas õiguse otsimise ja teadmise vahel, et ühel päeval seatakse õigus jalule?

2. Arutlege kolmapäevase osa lõpuküsimuse üle, mis puudutas teenimist ja teenimise vorme kirikus. Kuidas on võimalik, et muusika, jutlus, liturgia ja nii edasi võib muutuda asjaks iseendas vastandina sellele, et viia lähemale Issandale? Sageli eelistame sümbolit selle taga peituvale reaalsusele. Kuidas saame endid kaitsta selle ohu eest meie jumalateenistusel?

3. Mil viisil saaks teie kogudus muuta oma teenistust, et tagada Kristuse nime ülistamine teenistuse igas aspektis?

4. Missugused on sinu lemmikpsalmid? Mis sulle nende juures meeldib ja mida sa saad nendest teada Issanda kohta?

5. Kui teie kogudus ei laula jumalateenistusel psalme, palu mõnel muusikul viisistada mõni psalm, et te saaksite kogudusena seda jumalateenistusel laulda.

Mugavus, kompromiss ja kriis teenimises

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 6:5, 5Ms 12:8, 13:18, 1Kn 11:1–13, 1Kn 18, Jr 17:5, Ml 3:16–4:6.

Meelespeetav tekst: „Tahke toit on aga täisealiste jaoks, kelle meeled on kogemuste varal harjunud eristama head ja kurja.” (Hb 5:14)

1954. aastal kirjutas romaanikirjanik William Golding teose „Kärbeste jumal”. See on fiktsioon rühmast inglise lastest, kes pärast lennuõnnetust tühjale saarele jäävad. Golding kasutas seda lugu tähendamissõnana inimese sees olevast kurjusest. Loo muutis nii jõuliseks see, et ta kasutas lapsi, kes peaksid oma olemuselt olema süütud; Golding näitas, kui rikutud, kuri, egoistlik ja vägivaldne on inimsüda.

Kristlased võiksid muidugi öelda, et neile räägitaks midagi, mida nad ei tea. Inimese kurjus ja patusus on kristliku sõnumi lahutamatu osa. Piibel ei jäta siin ruumi kahetimõistmisele. Mõte, et kurjus on halb, on üsna vaieldamatu tõsiasi, kuid üldse nii vaieldamatu pole küsimus: mis on kurjus? Mitte kõik ei ole siin ühel meelel.

Sel nädalal, kui me jätkame teenimise uurimist, uurime kindlat liiki kurjust, mis on mõjunud laastavalt nii Jumala rahvale kui inimkonnale üldiselt. Me näeme, mida see kurjus tegi vana aja Iisraelile, ent me peame esitama olulise küsimuse, kui aldis me ise sellele kurjusele oleme.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 20. augustiks.

Loe järgnevaid salme. Mis on neil kõigil ühist? Miks on oluline, et me seda alati meeles peaksime? 1Ms 6:5; Jr 17:5; Jh 2:25; Rm 3:9–12. Missugused sinu kultuuri eripärad tingivad selle, et sa unustad selle olulise tõe?

Kogu Pühakiri hoiatab, et inimsüda on petlik; inimesed on rikutud, ära vaata teistele, keegi pole kurja suhtes immuunne. Erandiks on Jeesus, kes ei patustanud kunagi. Piibel toob esile paar inimest, kellele pööratakse tähelepanu kui moraalselt veatuile.

Mõistmaks, kui rikutud on inimkond, ei olegi vaja Piiblit. Ajalugu, ajalehed, igapäevased uudised, tõesti, ka meie endi kodud ja ajuti meie süda näitavad ära, kuivõrd moraalselt laastunud on inimkonna olukord. Meie jaoks peaks olema hirmuäratav see, et isegi nii täiuslik olend nagu Lutsifer algselt oli, valis kurja, kuigi ta oli taeva täiuslikus keskkonnas; kui teised täiuslikud olendid – Aadam ja Eeva – suutsid valida kurja Eedeni aia ideaalses õhustikus, kuidas on siis lood meiega? Me sünnime rikutud ja langenud loomusega ning kanname seda loomust langenud ja rikutud keskkonnas. Pole siis ime, et kurjus on meie jaoks nii kerge ja loomulik tulema. See on kirjutatud meie geenidesse.

Me peame siiski olema hoolikad, mõistmaks, mis see „kurjus” on. Mõni tegu on nii ilmselgelt kuri, nii ilmselgelt halb, et mitte keegi, ei usklik ega ka uskmatu, ei kahtle selle kurjuses. Ent kurjus võib olla ka palju peenekoelisem. Seigad, mida meie kultuur ja ühiskond peab normaalseks, kuna „asjad lihtsalt on nii”, võivad olla just sellised, mida Piibel peab valeks, patuks, isegi kurjaks.

Võrdle 5Ms 12:8 ja 5Ms 13:18. Missugune oluline erinevus siin esile tuleb? Miks on oluline, et me seda erinevust mõistaksime? Mis on sinu ühiskonnas sellist, mida ei mõisteta hukka, kuid mis on Piibli järgi halb? Veel olulisem küsimus: kuidas on ühiskond mõjutanud sind ja kogudust selles vallas? Missugustesse vaadetes, mille Piibel hukka mõistab, suhtub kogudus liiga kergelt, kuna ühiskond mõjutab koguduse mõtteviisi? Võta oma vastus hingamispäeval kaasa.

Kompromissi kunst (ja pahe)

Keegi on öelnud, et poliitika on kompromisside kunst. Sõna *kunst* on siinjuures väga oluline, kuna kompromiss võib olla kompromissile mineja suhtes väga peenekoeline, nüansirohke. Hea poliitik suudab panna inimesi loobuma oma mõtetest, minema kompromissile oma seisukohtadega ja sageli inimesed isegi ei märka, et nad seda teed lähevad. Selles kontekstis pole kahtlust, et Saatan on parim poliitik üldse.

Me leiame Piiblist palju näiteid selle pahe kohta – kompromisside pahe kohta. Mitte et iga kompromiss oleks kurjast, muidugi mitte. Teatud mõttes on terve elu kompromiss. Kompromiss muutub inimese kurjuse ja rikutuse kandjaks siis, kui need, kes peaksid Jumala tõesid tundma, lähevad neist eemale.

Näiteks...

Loe 1Kn 11:1–13. Mis siin juhtus? Kuidas see juhtus? Mis muutis Saalomoni teod nii halvaks? Kuidas mõjutas tema taganemine kogu Iisraeli jumalateenimist, usku ja ususüsteemi? Kõige olulisem küsimus on: missuguseid õppetunde saame sellest loost kompromisside vallas?

Ehk on selles lõigus kõige ilmekam fraas see, et „see sündis Saalomoni vanas eas, et ta naised pöörasid tema südame teiste jumalate poole” (1Kn 11:4). Teisisõnu, see ei juhtunud üleöö. Piiblis kirjeldatud ustav, pühendunud ja jumalakartlik mees ei pöördunud järsku Jumalast ära. Muutus toimus vähehaaval, aja jooksul; väike kompromiss siin, teine seal – iga samm viis ta aina enam eemale sealt, kus ta oleks pidanud olema, kuni teod, mida ta tegi, olksid varasema aja Saalomonis õudust tekitanud.

Pane tähele, kuidas mõjutasid tema kompromissid Iisraeli jumalateenimist. Nende mõju ulatus mitme põlvkonna taha.

Me oleme kuulnud lugusid inimestest, kes on aastaid tagasi seitsmenda päeva adventistide kogudusest lahkunud ja siis tagasi tulnud, olles ehmunud muutustest, mida nad näevad teoloogia, elustandardite ja jumalateenistuse vallas. Kuigi need muutused ei pruugi alati olla halvad, võivad need olla halvad teatud valdkondades. Kuidas siin vahet teha?

1Kn 11. peatükis tuleb Ahija Jerobeami, Saalomoni teenija juurde sõnumiga, et temast saab Iisraeli kümne suguharu kuningas (s 26–31). Ent prohvet selgitab Jerobeamile, et tema edu sõltub sellest, kui ustav ta on Jumala seadustele (s 37, 38).

Kahjuks kuulas Jerobeam vaid seda, mida ta soovis kuulda ja unustas edu tingimused. Ta oli üliagar juhatama mässi (1Kn 12:16–20) ja ta astus pea koheselt samme selleks, et tema alamad ei saaks minna Jeruusalemma kummardama.

Loe 1Kn 12:25–27. Mida saame siit teada selle kohta, missugust mõju avaldab inimmeelele kummardamise vägi?

Vaata, kuidas Jerobeam loob valereligiooni, mis eraldaks Iisraeli tõelise Jumala kummardamisest Jeruusalemmas (1Kn 12:25–33). Pane tähele, kuidas see teenistus sarnanes tõelise Jumala kummardamisega ja samal ajal oli see vastuolus Jehoova kõige selgemate juhistega:

1. tõi ohvreid ja määras ametisse mitteleviitidest preestrid (s 31–33),
2. ehitas kummardamiseks kuldvasikad (s 28),
3. muutis Peeteli kummardamise paigaks (s 29),
4. muutis Daani kummardamise paigaks (s 29),
5. seadis lehtmajade püha asemel sisse oma püha (s 32),
6. ehitas altarid kõrgetele kohtadele (s 31).

Valerahaga ei saa petta, kui see ei näe välja nagu päris. Jerobeam teadis, et tema valeteenistusel on palju samasuguseid elemente nagu teenistusel, millega inimesed olid harjunud, ja lõpuks kuulutas ta kuldvasikate poole näidates: „Siin on sinu jumalad, oo Iisrael, kes töid sind välja Egiptusemaalt!” (NKJV)

Meil on täna väga kerge tagasi vaadata ja imestada, kuidas nad said sellisesse jumalateotusesse langeda. Teisalt, inimestel on tohtu võime end petta (see on osa meie langenud ja rikutud loomusest) ja me petame endid, kui arvame, et meie ei ole sama haavatavad kui nemad toona. Vaata ennast, oma elustiili, oma teenimise viisi. Mis võib sinu elus olla sellist, mis ei erinegi ülal kirjeldatust eriti? Kui tahtlik oled midagi muutma, kui vaja peaks minema?

Halb olukord muutus veelgi halvemaks, eriti kui mõelda kummardamisele Ahabi ja Iisebeli ajal. Just selle taustal (vt 1Kn 17–19) näeme lahti rullumas kuulsat vastuseisu Eelija ja Baali prohvetite vahel. Just siin näeme, kui kaugele oli kompromiss need inimesed viinud.

Loe 1Kn 18. Pane tähele Eelija ja valeprohvetite „teenimisviiside” erinevust. Missugused õppetunnid siit on täna olulised meie jaoks ja teenimise kontekstis üldiselt?

See pidi olema alles vaatepilt: Baali prohvetid nutmas, kisendamas, kargamas (kes teab, missugune muusika selle rituaali juurde käis), prohveteerimas, isegi end löikamas ja enda verd pritsimas – kõik see oli Baali kummardamise osa. Need inimesed olid end kahtlemata üles piitsutanud, nad olid innukad ja kirglikud usus oma jumalasse, nad olid kirglikud ja innukad, mis tunnistas nende usu siirust.

Ka täna on mõned kristlikud teenistused sellised, mis meenutavad Baali prohvetitega toimunut: palju emotsiooni, enese ülesõhutamist ja palju müra. Kuigi me soovime vältida teenistusi, mis meenutavad inimestele matuseid, ei soovi me ka selliseid teenistusi, mis meenutaksid neile Baali preestreid Karmeli mäel. Mõni näib arvavat, et mida rohkem on kära, mida valjem muusika, mida enam emotsionaalset ülespuhutust, seda parem teenistus. Kuid jumalateenistus ei seisne selles.

Enhk on selle loo kõige olulisem õppetund selles, et kogu teenistus peab olema keskendunud tõelisele Issandale, Loojale. Tõeline teenistus peab rajanema Jumala Sõnale, viies teenijad Jumala ja Tema tegude juurde. Vastandina Baali prohvetite tekitatud kaosele palus Eelija lihtsa palve: „Vasta mulle, Issand! Vasta mulle, et see rahvas saaks teada, et sina, Issand, oled Jumal ja et sina pöörad tagasi nende südamed!” (s 37) See ei olnud Eelija „näitemäng”. Tema teenis tõelist Jumalat, vastandina ebajumalatele, mis võiksid võtta ükskõik mis kuju.

Meie jumalateenistustel peaks osalejatele alati esitama küsimuse, mille Eelija esitas Iisraelile: „Kui kaua te lonkate kahe karguga? Kui Issand on Jumal, siis käige tema järel; aga kui Baal on see, siis käige tema järel!” (s 21) Meie teenimiskogemus peaks sundima meid vaatama enda südamesse ja uurima, mida me tegelikult armastame ning millele oleme pühendunud: Issandale või millelegi muule.

„Ja te näete jälle vahet õige ja õela vahel, selle vahel, kes teenib Jumalat, ja selle vahel, kes teda ei teeni.” (Ml 3:18)

Kogu see draama, mil Eelija vastandas end Karmeli mäel 150 prohvetile, taandus ühele küsimusele: „Kui kaua te lonkate kahe karguga? Kui Issand on Jumal, siis käige tema järel; aga kui Baal on see, siis käige tema järel!” (1Kn 18:21) Vaatamata toonase olukorra spetsiifikale, peaks iga inimene sellele küsimusele ise vastama: kas me teenime ja järgime tõelist Jumalat või mitte? Me võime hõljuda kahe valiku vahel vaid teatud aja, ent varem või hiljem peame valima ühe või teise poole.

Aegade lõpus, kui suur võitlus on läbi, on kogu inimkond jagatud kaheks: „selle vahel, kes teenib Jumalat, ja selle vahel, kes teda ei teeni” (Ml 3:18). Nagu Jeesus nii selgelt ja otsekoheselt ütles: „Kes ei ole minuga, see on minu vastu, kes ei kogu minuga, see pillab.” (Lk 11:23) Kas enam selgemini saab öelda?

Loe Karmeli mäel juhtunut meeles pidades Malaki 3:16–4:6. Mida Issand meile siin ütleb? Kuidas mõista viimaste päevade kontekstis ja teenimise kontekstis „Eelija sõnumit”? Vt Ilm 14:7–12.

Nagu Ristija Johannesel, kellele Jeesus viitas kui Eelijale (Mt 17:11–13), oli äratus-, kahetsus- ja kuuletumise sõnum, ütleb ka Malaki selgelt (Ml 4:1, 5), et „Eelija” tuleb vahetult enne patu ja kurjuse lõppu. Ilmutusraamat kuulutab viimsele põlvkonnale hoiatussõnumit, kutsub sõnakuu-
lelikkusele ja teenima Looja Jumalat. Nii nagu Eelijaga Karmeli mäel, peavad inimesed langetama oma elu kõige olulisema otsuse; otsuse, millel on tõeliselt igavesed tagajärjed. Hea uudis on, et isegi enne lõpusündmuste saabumist saame langetada igapäevaseid valikuid, mis valmistavad meid ette olema Issanda poolel – ajal, mil rahvaste seas leiab aset hea ja kurja vahelise võitluse kulminatsioon.

Mõtles oma igapäevastele valikutele (või paari viimase päeva valikutele), ka kõige väiksematele nüanssidele (vt Lk 16:10). Missuguse poole kasuks sa nende valikute (ja kompromisside, mida oled oma valikuid langetades ehk toetanud) põhjal oled otsustanud? Süvene oma vastuse järeldustesse.

Reede, 19. august

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Prohvetid ja kuningad” ptk „Jerobeam” lk 99–108, ptk „Rahva äralangemine” lk 114–116, ptk „Eelija ja Tisbite” lk 119–128, ptk „Karmi noomituse hääl” lk 139–142, ptk „Karmel” lk 143–154.

„Tänapäeval valitsev ärataganemine on selle sarnane, mis levis prohveti päevil Iisraelis.” (Ellen G. White *Prohvetid ja kuningad*, lk 170) „Jumalal on [tänapäeval] tuhandeid, kes ei ole põlvi nõtkutanud Baali kummardamiseks. /.../ Ja on palju neid, kes on enesele aru andmata kummardanud Baali, kuid keda Jumala Vaim veel mõjutab.” (Ellen G. White *Prohvetid ja kuningad*, lk 171)

Kahekümnenda sajandi tuntud jutlustaja A. W. Tozer (suri 1963) rääkis sageli „hea meelelahutusega” jumalateenistuste vastu, öeldes, et ükskõik kui kõvasti nad pingutavad, ei suuda kirik võistelda maailma ettekujutusega meelelahutusest. Tozer ütles, et mitte meelelahutus ei võida hingi Kristusele, vaid Jeesuse Kristuse rist. Loe James L. Snyderi koostatud raamatut „Tozer On Worship and Entertainment” (Camp Hill, Penn.: Wing Spread Publishers, 1997), lk 108, 109.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege oma klassis pühapäevase osa küsimuse üle. Mil määral on sinu ühiskond mõjutanud koguduse vaateid moraalsetele probleemidele?

2. Baali teenistuse kirjeldus annab mõista, et see oli väga meelelahutuslik, mis aitab selgitada, miks see oli niivõrd populaarne. Kuidas saame taastada oma teenistuses Jumala austamise ja imetlemise, selle asemel et julgustada inimeste ootust meelelahutuseks?

3. Kuidas on seitsmenda päeva adventistide kogudus viimase kahekümne aastaga muutunud? Mis on muutunud paremuse poole ja mis mitte? Kui ajad peaksid kestma, mis sa arvad, missugune oleks meie kogudus kahekümne aasta pärast? Püüa ette kujutada, missugune oleks sinu kohaliku koguduse jumalateenistus.

4. Mõtle sellele, kui drastiliselt Iisraeli rahvas ära langes. Miski ei juhtunud üleöö. Kuri on kannatlik. Kuidas saame end isiklikult ja kogudusena kaitsta, et me ei läheks aeglaselt, ent kindlalt sama teed nagu vana aja Iisrael?

„Ära usalda petlikke sõnu”: Prohvetid ja kummardamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 1:11–15, 6:1–8, Js 44, 58:1–10, Jr 7:1–10, Mi 6:1–8.

Meelespeetav tekst: „Kes on minu sarnane? See hüüdku, jutustagu sellest ja kandku mulle ette! Sest ajast, kui ma seadsin muistse rahva ja tulevased sündmused, jutustagu nad neile sellest, mis on tulemas.” (Js 44:7)

Vene kirjanik Ivan Turgenev paneb oma teoses „Isad ja pojad” ühe tegelase suhu need sõnad: „Meie igauhe elu ripub juuksekarva otsas, iga hetk võib meie all avaneda kuristik ja me läheme siiski välja oma teed, et endale igasugu häda kaela tõmmata ja oma elu segamini ajada.” (*Isad ja pojad*)

Issand pakub muidugi paremat viisi elamiseks. Tema pakub meile võimalust Teda järgida, armastada ja teenida ning säästa end seega paljudest probleemidest, mille me muidu endale kaela tõmbaksime.

Siiski ei seisne kristlik elu vaid Issandale järgnemise tunnistamises. Sel nädalal vaatame, mida prohvetid ütlesid nende kohta, kes arvasid, et nende tõelise Jumala „teenimine” piirdub vaid hingamispäeva ja templiga, ega hoolinud sellest, kuidas nad elasid ülejäänud nädala kestel. Prohvetid ütlesid, et see on pettus, hea viis endale palju häda tuua.

Selle nädala õppetükki õppides valmistus hingamispäevaks, 27. augustiks.

Erinevalt kõigist teistest religioonidest õpetab Piibli (mõlema Testamendi) usk, et pääste saadakse üksnes armust. Mitte miski, mida me teeme, et muuda meid piisavalt heaks, et Jumal saaks meid vastu võtta. Meie head teod, ükskõik kui heade kavatsustega ellu viidud, ei suuda ial luua silda tühimiku üle, mille patt on Jumala ja inimkonna vahele tekitanud. Kui head teod saaksid meid päästa, kui head teod lepitaksid meie patu, kui head teod maksaksid meie võla Jumala ees, kui head teod taasühendaksid langenud inimkonna Loojaga, siis ei oleks pidanud Jeesus meie eest surema ja lunastusplaani oleks olnud praegusest täiesti erinev.

Nagu on kirjas, saab patust päästa vaid Jeesuse surm, millest me saame osa usus; Kristuse õigus, mida Ta oma eluga näitas ja mis antakse kõigile, kes selle tõeliselt vastu võtavad. Patt on nii halb, et vastandina Jumala valitsuse põhimõtetele, mis rajanevad armastusel ja vabal valikul, ei saanud patu tekitatud probleemi lahendada miski muu kui ainult Kristuse surm.

Piibel on selgesõnaline, et kõik, mis me ütleme, mida teeme ja mida mõtleme, on oluline; kõik meie mõtted ja teod toovad ilmsiks selle, missugune on meie kogemus Jumalaga.

Loe seda mõtet silmas pidades Mi 6:1–8. Missuguse mõtte prohvet esile toob, eriti ohvrite küsimuses (osa Iisraeli jumalateenistusest), päästeplaani sümboolses osas? Kuidas kehtivad need sõnad täna meie kohta? Vt ka 5Ms 10:12, 13.

Need, kes väidavad end olevat Jumala lapsed, kuid ei suuda näidata üles õiglust ja armu oma ligimeste suhtes, toimivad Saatana vaimus, hoolimata sellest, kui vagalt nad teenimise vormidest kinni peavad. Teisalt, need, kes kõnnivad alandlikult oma Jumalaga, ei jäta kõrvale õigluse ja armu põhimõtteid ega põlga ära teenistuse kohaseid viise. Jumal otsib tõelisi teenijaid, kes on valmis välja näitama oma armastust Tema vastu sõnakuulelikus elus, neid motiveerib alandlik süda. Mida kõik need *õiged* palved, *õiged* teenimisviisid ja *õige* teoloogia tähendavad, kui inimene käitub halvasti, ei ole lahke, on ülbe, ebaõiglane ja teiste suhtes armutu?

Mis on sinu arvates olulisem: õige teoloogia või õiged teod? Kas võib olla, et sul on õige teoloogia, aga suhtud teistesse kehvasti? Missuguse lootuse külge saad klammerduda, kui oled end nendes salmides ära tundnud?

Samal ajal, kui Hoosea, Aamos ja Miika hoiatasid Iisraeli nende eelseisva ohu pärast, näis, et Juuda õilmitseb heade kuningate valitsuse all. Kuningas Ussija (tuntud ka kui Asarja) oli rahvaste seas tuntud ja austatud oma targa juhtimise ja saavutuste poolest (vt 2Aj 26:1–15). Kuid, nagu sageli juhtub, pöördus tema edu allakäiguteele. Alandlikkus asendus uhkusega ja pühendumus üleolekuga (vt s 16–22).

Näis, et Juuda rahvas oli ka vaimulikult heal tasemel. Rahvas osales templiteenistustel formaalselt religioosse innukusega. Siiski rikkus Juuda kuningriigi sama kurjus, mis vaevas Iisraeli rahvast. Sel ajal kutsus Issand Jesaja erilisele tööle.

Loe Js 6:1–8. Mis sa arvad, miks Jesaja nii vastas (s 5), pärast seda, kui ta oli näinud Issanda nägemust? Missugune oluline „teoloogiline” tõde siin avaldatakse?

Püüa kujutleda Jesaja reaktsiooni taevasele nägemusele Jumala aust. Ta näeb järsku enda ja oma rahva pattu kõikvõimsa Jumala plekitu puhtuse ja majesteetliku pühaduse taustal selgelt esile tulemas. Pole ime, et ta just nii reageeris! On raske arvata, et keegi võiks teistmoodi käituda.

Siin näeme enda ees avanemas olulist ja peamist tõde inimloomuse kohta, eriti võrreldes Jumala pühaduse ja auga. Me näeme kahetsevat meelsust, tahtlikkust teadvustada enda patust ja vajadust armu järele.

Mõtles hetkeks, missugused oleksid meie jumalateenistused, kui need kutsuksid inimestes esile tunde, et nad on olnud püha Jumala ligiolus, mis omakorda muudab nad täiesti teadlikuks oma patust ja vajadusest Tema päästva armu ja puhastava väe järele. Mõtles, kui laulmine, jumalateenistuse kord, palve ja jutlus toimiksid üheskoos viisil, mis viiksid meid iga kord usu, kahetsuse, puhastuse ja tahtlikkuse juurde hüüda: „Siin ma olen, saada mind.” Selline peaks olema jumalateenistus.

Kujuta ette end seismas Jeesuse füüsilises läheduses. Kui Ta seisaks lihas sinu ees, missugune oleks sinu reaktsioon? Mida sa ütleksid? Või teeksid? Aga Tema töotus meile Mt 28:20? Mida see töotus meile täna ja praktilises elus tähendab?

Väga lihtne on unustada, et suur osa Vanast Testamendist, eriti prohvetite kirjutised, on kirja pandud Jumala lepingurahva noomimiseks ja hoiatamiseks, suunatud Tema „tõelisele kogudusele”. Enamus neist inimestest väitis, et nad järgivad tõelist Jumalat, neil oli peamine arusaamine piibellikst tõdedest (vähemalt palju enam kui nende paganatest naabritel) ja nad teadsid, mida teenistusel öelda ja teha. Kuid igaüks, kes prohveteid loeb, mõistab, et sellest ei piisanud.

Loe Js 1:11–15. Kuidas peaksime mõistma siin Issandat, kes kõik need teenistused rajas – mida Ta neile öelda tahab?

Vastuse leiame paar salmi allpool (Js 1:16–18), see on väga mitmel moel sarnane sellega, mida vaatlesime pühapäevases osas Miika raamatust. Pole kahtlust, et kirik on patustele ja kui me peaksime enne Issanda teenimist ootama, millal me saame täiuslikuks, ei teeniks Teda mitte keegi.

Kuid Piibel ei räägi siin ega ka kuskil mujal sellest. Siin on öeldud, et Jumal hoolib rohkem sellest, kuidas me käitume teistega, eriti nõrkade ja abitudetega, mitte igasugustest usulistest rituaalidest, isegi kui Tema ise nende aluse pani.

Loe Js 58:1–10. Mis on siin kirjeldatud paastumises pahasti? Kuidas peaks rahvas Jumala sõnade kohaselt paastuma? Mida saame siit õppida, kas me siis paastume või mitte?

Paastumine on ennastsalgavuse vorm, mille kohta Jeesusel oli palju öelda. Teatud liiki paastumine pole midagi muud kui tühi näitemäng. See on silmakirjalikkuse sümptom, mis ihkab *sõnakuulelikkuse* privileegi, hüljates samal ajal ära selle *vastutused*. Jumala armastamisest alguse saanud ennastsalgavus teenib neid, kes on puuduses. Selline paastumine (ennastsalgavus) austab Teda, sellist elu Ta ei põlga, see teenistus näitab patusele, et nii nagu tema ise on armu ja ärasteenimatu armastuse vastuvõtja, peab ta ka teistele jagama armu ja teenimatut armastust. Selline ennastsalgavus toob esile tõelise usu (Lk 9:23), selline ennastsalgavus on Jeesuse järgijaks olemise kese.

Lõuna-Aafrika kirjanik Laurens van der Post kirjutas nähtusest, mida ta nimetas „mõttetuse koormaks”, see on tunne, mida mõned inimesed kogevad, mõeldes, et kui nende elu on elatud, mida – kui üldse midagi – nende elu tähendas. Varem või hiljem nad surevad ja kõik, kes neid teadsid, surevad samuti ning mõne aja pärast kaob mälestus neist. Mida tähendab sellise stsenaariumi alusel meie elu, mida *saab* see tähendada? Nii sageli ja nii kergelt võib tekkida tunne, et kõigest sellest, mida me teeme, ei ole väga palju tõelist tähendust, kestvat olulisust.

Loe selle mõtte taustal Js 44. Võta allolevatel joontel need salmid kokku, mõeldes sellele, kuidas need seostuvad teenimisega ja sellega, mida inimesed kummardavad.

Jesaja kirjutas oma ajale, kultuurile ja rahvale, kuid vaata, kui olulised on need põhimõtted meie jaoks täna. Issand üksi on Looja, Tema üksi on meie Lunastaja, Tema üksi saab meid päästa, seega on vaid Tema väärt meie kummardamist ja ülistust. Jesaja pilkab neid, kes valmistavad ebajumalaid oma kätega, inimese moodi ebajumalaid, ja siis kummardades neid teenivad – kõik see on tõesti kokku võetav sõnadega „millest ei ole kasu”.

Kuigi meile võib see paista rumal ja tobe, kas me pole ohustatud samamoodi käituma, pühendades endid, oma elu, oma aja ja energia asjadele, millest lõpuks ei ole kasu, mis ei suuda vastata meie hinge sügavaimale vajadusele ja mis kindlasti ei saa meid aegade lõpus hauast päästa? On väga oluline, et me valvaksime ja paluksime, et me katsuksime endid järele, kas me oleme usus, nagu Paulus ütles (2Kr 13:5). Kui hingamispäevane jumalateenistus on õigesti läbi viidud, võib see meile meenutada, miks me peaksime teenima ainult Jumalat. Teenistus peaks olema aeg, mis tuletab meile eriliselt meelde, mis on elus oluline ja mis tegelikult loeb ning mis on ajutine ja millest ei ole midagi kasu.

Me kõik teame, mis ohud kaasnevad sellega, kui me teeme rahast, võimust, prestiižist või millestki sellisest ebajumala. Kas on olemas oht, et meie ebajumalaks võib saada kirik, pastor, meie teenimistöö või isegi meie usavus või puhas eluviis? Mõtle sellele ja arutlege selle üle klassis.

Lõunapoolsel, Juuda kuningriigil olid oma tõusud ja mõõnad, uuen-
duste ajad ja ärataganemise ajad. Siiski oli nende seas nii sageli puhtuse
näitamist ja sellist teenimist, mida Jumal heaks ei kiitnud, ka kõige vaese-
matel vaimulikel aegadel. Kui hoolsad peame olema, et ka meie ei langeks
samasugusesse pettusesse.

Loe Jr 7:1–10. Missugune teema, mida oleme sel nädalal vaadelnud, kor-
dub ka siin? Kuidas saame siinseid põhimõtteid kohandada enda ellu täna-
päeval?

Loe eriti hoolikalt 4. salmi. Teatud mõttes oli kõnelejalatel õigus. See
oli „Issanda tempel”, koht, kus pidi süvenema Jumala nimesse, koht, kus
viidi läbi Jumala poolt alustatud ohvrisüsteemi, koht, kus õpetati suuri
tõdesid ohvri, lunastuse, puhastuse ja kohtumõistmise kohta. Nad olid
lõppeks lepingurahvas. Nende Jumal oli tõeline Jumal ning neil kogukon-
nana oli rohkem valgust ja tõde kui nende paganatest naabritel, kes neid
ümbritsesid. Miski sellest ei ole vaidlusalune teema ja siiski ei olnud Jumal
ilmselgelt rahul ei nende ega nende teenimisega. Ta nimetas lauset „See
on Issanda tempel, Issanda tempel, Issanda tempel!” koguni milleks? Va-
lesõnadeks. Need ei olnud valesõnad mitte seetõttu, et see poleks olnud
Issanda tempel, vaid seepärast, et inimesed uskusid, nagu piisaks nende
turvatundeks pelgast templisse tulekust ja seal teenimisest, et kui nad tee-
vad ära kõik nõutu, on nad päästetud.

Kuidas võime kogu selle valguse taustal, mis on meile seitsmenda päeva
adventistidena antud, olla ohus tegema samu vigu nagu need inimesed? Mõt-
le võimalikele võrdlusemomentidele meie ja nende vahel ning sellele, kuidas
me võime hooletuse korral samasugusesse pettusesse langeda. Missuguseid
valesõnu võime meie usaldada – sõnu, mis esmapilgul on tõsi (nii nagu see
oli ju tõesti Issanda tempel), kuid mis võivad meid viia samasuguste vigadeni?

Reede, 26. august

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Prohvetid ja kuningad” ptk „Jesaja kutsumine” lk 303–310; ptk „Hesekiel” lk 331–339; ptk „Päästmine Assüüriast” lk 349–366, ptk „Manasse ja Joosija” lk 381–391; ptk „Jeremia” lk 407–421.

„Jesaja päevil oli vale arusaam Jumalast varjutanud inimeste vaimuliku mõistmise. /.../ Kaotanud silmist Issanda tõelise iseloomu, olid iisraellased kaitsetud. Korduvalt oli Jumal ilmutanud end neile kui „halastaja ja armuline Jumal, pikameelne ning rikas heldusest ja ustavusest” (Ps 86:15). /.../ Jesaja sai tol korral nägemuse templi eesöues ning nägemuses esitati talle selge arusaamine Iisraeli Jumala iseloomust. „Kõrge ja üllas, kes igavesti elab ja kelle nimi on püha,” ilmus tema ette suures majesteetlikkuses, ent samas anti prohvetile mõista ka Issanda kaastundlikku iseloomu.” (Ellen G.. White *Prohvetid ja kuningad*, lk 311, 312, 314)

Küsimused aruteluks:

1. Vaadake klassiga üle kolmapäevase osa lõpuküsimus. Missugustest „headest” asjadest võime teha endale ebajumalad? Kuidas me teame, kui miski on saanud meile ebajumalaks?

2. Süvene neljapäevase osa teemadesse. Mõtles tegudele, mida see rahvas tegi, ajale, mil nad tulid Issanda templisse ja teenisid seal (vt Jr 7:4), asjadele, mis olid Jumala ilmutatud Sõnaga suures vastuolus. Kuidas saame endid kaitsta langemast samasse lõksu? Miks on sõnakuulelikkus Jumala ilmutatud Sõnale nii oluline meie kaitsmiseks igasuguste pettuste eest?

3. Mõtles oma kohaliku koguduse teenistustele. Kas sa lahkud sealt Jumala imetlemise ja ülistamisega, vastandades seda enda patuse ja vajadusega armu järele? Kui mitte, mida peaks muutma, et aidata kogudusel tervikuna tunda mingilgi määral sarnast kogemust, nagu Jesajal oli (vt esmaspäevast osa)? Miks on see nii oluline?

4. Kui palju teed sina oma elus sellist, millest ei ole mingit tulu? Kui palju aega kulutad sisuliselt aja raiskamisele, tehes asju, mis on kasutud, tühjad ja millest ei ole mingit tulu? Kuidas saaksid õppida paremini ära kasutama seda piiratud aega, mis meil siin selles elus on?

Teenimine: eksiilist taastamiseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ne 1, Jr 29:10–14, Hs 8, Tn 3, Hg 1, Sk 1:1–6

Meelespeetav tekst: „Te külvate palju, aga saate pisut; sööte, aga kõht ei saa täis; joote, aga janu ei kao; riietute, aga ei saa sooja; ja kes teenib palgalisena, teenib katkisesse kukrusse.” (Hg 1:6)

Meil on täna väga raske mõista – me oleme Jeruusalemma templi lõplikust hävitamisest enam kui tuhande üheksasaja aasta kaugusel –, kui oluline oli tempel juudi rahva rahvuslikus ja religiooses elus. See oli teenistuse kõrgpunkt, nende etnilise ja religioosse identiteedi kese. Issand ütles, et just seal elab Ta Iisraeli keskel ja juhib neid. Just seal sai YHWH järgija puhastatud, andestuse, armu ja lepituse.

Kuna see oli tõesti Issanda maja, ei suutnud paljud inimesed uskuda prohvetlikke hoiatusi, et Baabülon hävitab templi. *Kuidas saaks Issand lubada oma püha templi hävitamist?* Me võime vaid ette kujutada ehmatust, kui babüloomlased selle tõesti maatas tegid, nagu prohvetid olid hoiatanud. Kogu selle hävitustöö keskel lubas Issand siiski, et rahvas taastatakse, tempel ehitatakse uuesti üles ja Iisraelile antakse tema prohvetliku saatuse täitmiseks uus võimalus.

Sel nädalal uurime mõningaid probleeme, mis seostusid teenimisega eksiilis, ja seejärel töötatud ülesehitamist.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 3. septembriks.

Ärataganemine ei sünni üleöö; kogu rahvas ei lange ära ühe päeva, nädala ega isegi mitte aastaga. See protsess on aeglasem: väike muutus siin, väike kompromiss seal; veidi vähem põhimõttekindlust, et käia ajaga kaasas, olla oluline või kohanduda ühiskonna suundumuste ja kultuuriga. Vähehaaval, samm-sammult ja varsti teeb terve rahvas tegusid, mis ehk põlvkond või kaks tagasi oleksid tekitanud õudust. Selline oli vana aja Iisraeli ja Juuda saatuse, selline oli varakristluse saatuse. Selline võib olla iga koguduse saatuse, kaasa arvatud meie oma, kui me ei valva pühade tõdede ja Issanda poolt antud juhtnööride üle hoolikalt ja kiivalt.

Loe Hs 8. Lugesid pane tähele, et see toimus Issanda rajatud pühas templis, paigas, millele Issand oli töötnud panna oma nime. Kuidas said rahvas ja vaimulikud juhitud niimoodi ära taganeda? Missuguseid õppetunde siit saame?

Preestrite ja vanemate salajased patud olid nende kultuuri põlastusväärseks ja eemaletõukavaks teenimisviisid. Need, kes oleksid pidanud juhatama Jumala rahvast tõelises teenimises, kohandasid selle teenimise oma aja ja keskkonna patust ja rikutud kommetega, tuues nõnda Jumala pühamusse ümbritseva kultuuri jätkused. On irooniline, et Jumala templi rüvetamisele sai lõpu teha vaid Baabülioni armee tulek, kes templi hävitas.

Loe hoolikalt Hs 8:12. Missuguseid põhjendusi ja loogikat kasutasid need vanemad oma tegude õigustamiseks? Mis võis neid selliste valejäreldusteni viia?

Need inimesed pidid olema Issandast nii kaugele läinud, et nad ei uskunud, et Jumal neid näeb või nende tegudest hoolib. Jumala kohta, kes ikka ja jälle oma hoolt, lähedust ja soovi rahva sõnakuulelikkuse järele üles näitas, öeldi nüüd, et Ta ei näe ja on maa maha jätnud! Kui hoolsad peame olema, sest patt muudab meie südame kõvaks ja mürgitab meie meeled, kuni me leiame põhjused ka kõige jubedamateks tegudeks.

Nagu oleme selle veerandaasta kestel juba sellel teemal rääkinud, keskendub viimaste päevade lõplik läbikatsumine kummardamise küsimusele (Ilm 14:1–12). Kogu inimkond jagatakse kahte leeri: need, kes kummardavad Loojat, Teda, kes tegi taevad ja maa, ja need, kes kummardavad metsalist ja tema kuju. Kuigi see jada peab prohvetlikus nägemuses alles tulevikus selgeks saama, võib öelda, et maailm on juba praegu kaheks leeriks jagatud: need, kes on Issandale ustavad, ja need, kes ei ole. Siin ei ole keskteed: me oleme kas ühel või teisel pool.

Seda meeles pidades muutub kolme juudi poisi lugu Taanieli raamatus üsna oluliseks. See ei ole pelgalt dramaatiline lugu YHWH ustavate järgijate üleloomulikust päästmisest. See muutub sümboliks, kummardamise läbikatsumiseks, mis vahetult enne Kristuse teist tulekut maale saadetakse.

Loe Tn 3. Võrdle siinse kuju kummardamist Ilm 14 kuju kummardamisega. Mida saame sellest loost õppida, mis aitaks meil mõista metsalise kuju teemat?

Siin oli keskmes teine käsk, mis keelab ebajumalakummardamise (2Ms 20:4–6), viimastel päevadel on probleemiks neljas käsk (2Ms 20: 8–11), hingamispäeva käsk. On huvitav, et metsaline ise on mõlemat neist käskudest muutnud ja võltsinud (vt Tn 7:25). Mõlemad käsud on otseselt seotud kummardamisega; teine keelab ebajumalate kummardamise, neljas näitab meile, miks inimene ei peaks ebajumalaid kummardama – selleks põhjuseks on looduse Issand, mitte loodus ise; Looja, kes lõi ja lunastas meid (vt ka 5Ms 5:12–15).

Mõlemal juhul soovib kummardamist, mis peaks kuuluma ainult Jumalale, maine poliitilis-religioosne isik ja mõlemal juhul on see võim valmis kasutama vägivalda, et see „kummardamine” endale saada.

Mõtles, mida tähendab millegi kummardamine. Kas on alati vale kummardada midagi muud peale Issanda? Kui ei, siis miks? Kas võib olla, et kummardame midagi ilma patustamata, ilma Jumala käsust üle astumata? Kui, siis mida? Kui ei, kuidas saame olla kindlad, et me ei kummarda midagi peale Jumala?

Loe Jr 29:10–14. Mida saame siit teada Jumala iseloomu kohta? Missuguse lootuse saame siin enda elu jaoks?

Nagu ette öeldud, alustas Issand pärast 70 aastat väljaviidute tagasitoomist töötatud maale. Iisraelile anti uus võimalus oma prohvetliku saatuse täitmiseks.

Selle rolli keskmes oli muidugi tempel, pühamu, koht, kus õpetati teenimisviiside ja sümbolite kaudu tervet lunastusplaani. Siin anti eelpilt Messia tööst ja missioonist, tänu millele võib kogu maailm saada päästetud (vt Jh 3:16; 2Kr 5:9; Hb 8:1, 2).

Templi taastamise töö ei läinud siiski nii ladusalt ja kiiresti, kui oleks pidanud. Takistuseks said nii sisemised kui välised jõud ja töö viibis. See ei olnud Issanda plaan ja Ta andis Haggai kaudu oma rahulolematusest teada.

Loe Hg 1. Mis siin juhtus? Mis nende tähelepanu eemale tõmbas? Miks on nii kerge sellele teele sattuda?

Kui kerge on lasta maistel püünistel, maistel soovidel ja isegi maistel vajadustel takistada meie vaimulikku vastutust. Issand andis neile teada, et ilma Tema ja Tema tööle pühendumata ei saa nad iial tunda tõelist rahuldust. Ta oli andnud neile ülesande. Me võime väga sageli teha samasuguse vea, olles niivõrd haaratud maailma teedest, et jätame unarusse selle, mis peaks meie elus olema kõige esimene ja olulisem: meie suhe Jumalaga. Võib-olla ütleb Jumal sulle üksikisikuna või teie kogudusele: „Pange tähele oma teguviisi!”

Pane tähele oma teguviisi. Mida sinu valikud ning tehtud ja tegemata jäetud teod ütlevad sinu suhte kohta Jumalaga? Mil viisil võid olla süüdi samas patus, milles olid need inimesed, keda Haggai kirjeldab?

Teie vanemad – kus nad on?

Templi ülesehitamine võttis umbes 12 aastat. Esra 5:1, 2 viitab Sakarjale kui ühele Jumala prohvetile, kes neid aitas. Ta rõhutas, nagu ka Haggai, au, mis ühel päeval templi täidab.

Kuid, nagu prohvetikuulutuse puhul sageli, ei ole töötus tingimusteta. Inimesed, kellele on antud vaba tahe, peavad valima Jumalale kuuletumise ja tegutsemise Tema käskude kohaselt, mitte päästevahendina, vaid näitamaks lunastuse vilju ja hüvesid.

Inimese vabadus on väljaütlemata eeldus, mis läbib kogu Pühakirja. Inimestel on võimalus valida, keda nad teenivad ja kummardavad, töotuste täitumine sõltub nendest valikutest. Piibel on täis imelisi töotusi igaühele ja kõigile, kes Teda ustavalt otsivad ja teenivad.

Loe Sk 1:1–6. Missugust teemat siin ikka ja jälle korratakse ja mis kordub läbi terve Piibli? Kuidas avaldub neis salmides inimese vaba tahte ja vaba valiku reaalsus?

Ühed teravamad sõnad on kirjas 5. salmis: „Teie vanemad – kus nad on?” Teisisõnu, õppige oma eelkäijate vigadest, ärge tehke nende tegusid, õppige minevikust, õppige sellest, mis on sündinud enne teid.

Siin võib oma osa täita pastori jutlus puldist. Siin saab pastor prohveti rollis suunata inimeste tähelepanu Issanda juhtimisele, Tema töotustele ja nende töotuste tingimustele. Sõna jutlustamine ei peaks tekitama teoloogilist segadust või vastuolu: see peaks olema Kristuse-keskne, viidates sellele, mida Issand on meie heaks teinud, mida Ta meile teha pakub ja mis sugune on Tema tahe meie jaoks – seda kõike eeldusel, et me tuleme usus ja kahetsuses Tema juurde. Just seda ütleb Sakarja siin rahvale: kahetsege, pöörduge oma kurjadelt teedelt, õppige minevikust, lootke tulevikus Issandale ja Tema töotustele. Samamoodi peaksime meie täna selle valgel, mida pühamuteenistus tähendas (Jeesuse elu ja surm ja ülempreesterlik teenimine), tulema Issanda juurde ja kummardama Teda usus, kahetsuses ja sõnakuulmises. Kuigi sõnakuulelikkus ei saa meid päästa (selleks on liiga hilja), ei ole ilma selleta pääsemist, hoolimata sellest, kui vigane meie sõnakuulelikkus kipub olema.

Vaatamata kõigile taastamise töotustele ei läinud asjad Jeruusalemmas hästi. Inimesed olid silmitsi ühe takistusega teise järel, paljud tekisid nende endi sõnakuulmatuse tõttu. Prohvet Nehemja, kes teenis Pärsia kuninga teenijana, sai sealse olukorra kohta sõna ja vastas sellele paastumise, leinamise ning palvetamisega. Nehemja kirk ja mure selle olukorra pärast tuleb selgelt ilmsiks tema nime kandva raamatu esimeses peatükis.

Loe Nh I tema palvet, mis oli vastus kuuldule, ja vasta seejärel järgmistele küsimustele:

1. Miks pidi Nehemja, kes oli meile teadaolevalt ustav, siduma end nendega, kes olid Issanda vastu pattu teinud? Vt Tn 9:5, 6.

2. Missugune palve see on ja miks on sedalaadi palve nii oluline? Vt 2Ms 32:31–34; Jk 5:16.

3. Mil viisil avaldub prohveti palves prohvetluse tingimuslikkus?

4. Millele tuginedes prohvet rahva eest Issanda poole pöördub? Teisisõnu, miks peaks Issand tema palvet kuulma? Vt 1Ms 12:1–3; 2Ms 6:4, 5.

Kirjuta tänapäeva seitsmenda päeva adventistide koguduse eest eestpalve ja võta see hingamispäeval kaasa. Võrrelge oma palveid. Mida ütleb see selle kohta, kuidas me tajume oma koguduse erinevaid vaimulikke vajadusi? Veelgi olulisem, kuidas saame aidata tuua uuendusi sinna, kus need on vajalikud?

Reede, 2. september

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Prohvetid ja kuningad” ptk „Väljasaadetute tagasitulek” lk 551–566; ptk „Jumala prohvetid toetasid neid,” lk 567–581; „Esra – preester ja kirjatundja,” lk 607–617; „Vaimulik ärkamine,” lk 618–627; „Õpetatud Jumala Seaduses” lk 661–668; „Usupuhastus,” lk 669–678.

„Jumala rahvalt nõutakse eelseisval viletsuseajal kõikumatut usku. Tema lapsed peavad ilmutama, et *Tema on nende ainus kummardamise objekt...* /.../ End kristlasteks tunnistavatel inimestel on alati oht mõelda, et mõjutamaks maailmalikke inimesi, tuleb teatud määral muganduda maailmaga. Kuigi selline teguviis võib näida pakkuvat suuri eeliseid, lõpeb see alati vaimuliku lüüasaamisega. /.../

Tänapäeval teostatavas usupuhastustöös vajatakse Esra ja Nehemja taolisi mehi, kes ei kaunista ega vabanda pattu.. /.../ ega mätsi kurjust kinni vale armulikkusega. /.../ Nad hoiavad meeles tõsiasja, et Kristuse meelsus peaks alati ilmnema inimeses, kes noomib kurja.” (Ellen G. White *Prohvetid ja kuningad*, lk 512, 570, 675, kursiiv lisatud)

Küsimused aruteluks:

1. Lugege neljapäevase osa lõpus esitatud üleskutse raames kirjutatud eestpalveid. Mida saame nendest palvetest õppida? Milles näevad inimesed meie praeguse aja koguduse kõige suuremat vajadust?

2. Mida saame õppida oma koguduse isadelt (ja emadelt)? Missuguseid olulisi õppetunde annab meile seitsmenda päeva adventistide koguduse ajalugu?

3. Mil moel oleme kogudusena oma püüetes kohaneda meid ümbritseva kultuuriga samas ohus: minna olulistes tōdedes kompromissidele? Miks oleme sageli, kui see juhtub, selle suhtes pimedad?

4. Samal ajal kui meid ohustab kompromissivalmidus olulistes tōdedes, oleme ka ohus jääda kinni uskumustesse või tegutsemisviisidesse, mis vajaksid ehk uuendamist või värskendamist. Kuidas saame teada, mis on muutumatu ja muudetamatu ning mida peaks ajaga muutma?

Vaimus ja tões

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 5Ms 11:16, Lk 1:46–55, 4:5–8, 19:37–40, Jh 4:1–24.

Meelespeetav tekst: „Kuid tuleb tund ja see ongi juba käes, et tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões, sest Isa otsib neid, kes teda nõnda kummardavad.” (Jh 4:23)

Nagu terve selle kvartali jooksul oleme näinud, on kolmanda ingli sõnum üleskutse kuulutada igavest evangeeliumi. Selle evangeeliumi keskmes on Jeesus, lihakssaanud Jumal, Jumal, kes tuli siia maailma inimesena läbi väe ja vahendite, mida meie mõistus ei suuda veidigi haarata.

Mõtles, mida see tähendab: Jumal, kes lõi kõik, mis on loodud (Jh 1:1–3), sai inimeseks ja elas selles inimkonnas patuta elu ning tõi seejärel enast kogu inimkonna pattude eest ohvriks. Kui mõelda kosmose suurusele, miljarditele galaktikatele, millest igaüks koosneb miljarditest tähtedest – ja uskuda, et see, kes kõik selle lõi, oli Jeesus. See ületab inimõistuse piirid; see on nii uskumatu, et me suudame seda vaevu haarata. Pole ime, et Paulus kirjutas: „Jah, sõna ristist on narrus neile, kes hukkuvad, aga meile, kes päästetakse, on see Jumala vägi.” (1Kr 1:18)

Kui meie ees on selline tõde, ei tekita imestust, et me soovime sellist Jumalat kummardada. Sel nädalal uurime kummardamise ja ülistamise teemasid, nii nagu need ilmnesid lihakssaanud Kristuse, Looja teenistuses, kes võttis endale loodu kuju ja ihu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 10. septembriks.

Maarja ülistuslaul ja kummardamine

Jeesuse ema Maarja on olnud sajandeid intensiivse religioosse huvi keskmes, ent suurem osa sellest tuleneb traditsioonist, mille juured ei ole Pühakirjas.

Siiski mängis Maarja Kristuse maa peale tulemises olulist ja pöördelist osa: tema üsas viljastus imekombel maailma Lunastaja; tema üsas kasvas Jeesus imikuks. Mõeldes sellele Uues Testamendis antud teabe ja valguse taustal, saame selle ime üle ainult imetlust tunda. Kuigi polnud kahtlustki, et tal oli osa uskumatust sündmusest, mis mõjutas oluliselt tema rahvast, ei olnud noorel Maarjal tõenäoliselt tegelikku ettekujutust sellest, millest ta osa saab. Ta teadis siiski piisavalt, et tunda imetlust hämmastavate olude suhtes, mis olid radikaalselt muutnud tema elu.

Loe Lk 1:46–55, mida on sageli nimetatud ka Maarja lauluks. Missugune on selle laulu taust? Miks ta seda laulab? Missugused ülistuse ja kummardamise elemendid siin ilmnevad? Mis on siin sellist, mille üle oleme selle kvartali kestel arutlenud?

See ülistus- ja kummardamislaul on täidetud Vana Testamendi kujunditega, see oli Maarja-aegne Piibel. Me näeme teda Issandale au andmas ja teadvustamas, et Ta ei juhi ainult tema elu, vaid on ka tema rahva seas. Tema viide Aabrahamile on selgelt viide lepingule, mille Issand oma rahvaga tegi; ta ülistab Jumalat Tema töotuste eest ja näeb neis töotustes lootust enda ja oma rahva tulevikuks.

Hoolimata sellest, et ta ei teadnud palju, teadis Maarja piisavalt, et näha Issanda tööd. Ta oli selle eest tänulik ja valmis ülistama.

Kui palju imelist näed sina enda elus? Kas võib olla, et see on sinu elus olemas, aga sinu süda on liiga kõva, liiga kinni, liiga keskendunud iseendale, et seda kõike näha?

„Ja kurat viis tema kõrgele, et näidata talle ühe hetkega kõiki maailma kuningriike. Ja kurat ütles talle: „Ma tahan anda sulle meelevalda kõigi nende üle ja nende hiilguse, sest see on minu kätte antud ja mina võin selle anda, kellele ma iganes tahan. Kui sa nüüd kummardad minu ette, siis on kõik sinu päralt.” Ja Jeesus vastas talle: „Kirjutatud on: Kummarda Issandat, oma Jumalat, ja teeni ainult teda!”” (Lk 4:5–8)

Kujuta ette Jeesust pärast 40-päevast nälga, väsimust, ennastsalgavust ja üksiolemist avatuna kurja avalikule ja häbitutele kiusatustele. Pole raske kujutleda, kui kaunitena võisid kõik maailma kuningriigid oma hiilguses selles kiusatuses Jeesusele paista. Saatan on meisterlik muutma selle maailma asjad alati võluvateks, meeldivateks ja rahuldust pakkuvateks ning seepärast on inimesed valmis langema selle maailma oleviku pettustesse.

Loe hoolikalt ülalolevaid salme, eriti Jeesuse vastust. Mida Ta silmas peab, ühendades omavahel tegusõnad kummarda ja teeni? Kuidas on need seotud?

Läbi Vana Testamendi on ebajumalate kummardamise ja teenimise mõte omavahel seotud. „Ja et sa mitte, kui sa tõstad oma silmad taeva poole ja näed päikest ja kuud ja tähti, kogu taevaväge, ei lase ennast eksitada kummardama ja teenima neid, mis Issand, su Jumal, on andnud kõigile rahvaile kogu taeva all.” (5Ms 4:19; vt ka 5Ms 11:16; Ps 97:7; Tn 3:12). Sa teenid seda, mida sa kummardad, seega on väga oluline, et sa kummardaksid vaid Jumalat.

Näeme siin kummardamise olulist tööka. On raske ette kujutada kedagi, kes kummardab Jumalat usus, alanduses, alistumises, armastuses ja aukartuses ning teenib samal ajal teisi jumalaid, mis iganes kuju need võtavad. Kummardamine võib seega olla meile kaitseks ebajumalateenimise vastu. Mida enam me Issandat kummardame, ka oma isiklikus pühendumises, seda paremini oleme kaitstud iseenda, patu ja kõigi teiste jõudude eest, mis ootavad meie teenimist.

Mõtle veel sellele: me teenime seda, mida me kummardame. Kuidas oled näinud selle printsiibi ilmnemist enda elus? Kuidas aitab sinu kummardamise-kogemus jääda ainult Issanda teenimise juurde?

Nagu me oleme juba korduvalt näinud, ka Iisraeli jaoks loodud üksikasjaliku ja sügava teenimisvormi juures, ei hooli Jumal vaid vormist. Vorm, traditsioonid ja liturgia on vahendid eesmärgi saavutamiseks ning eesmärk on, et inimene alistaks oma ihu ja meele oma Loojale ja Lunastajale. Samas on palju kergem muuta usk vormitäiteks, traditsioonideks ja välisteks tegudeks kui igapäevaselt endale surra, alistuda alandlikkuses ja usus Jumalale. Antud tõsiasi selgitab kindlasti väga palju seda, miks tegeletakse Piiblis nii põhjalikult nendega, kelle süda ei ole Jumalaga õiges vahekorras, kuid kelle teenimise ja kummardamise vorm on „õiged”.

Ka Jeesus tegeles selle probleemiga, kui Ta oli siin lihas.

Loe Jh 4:1–24. Missuguse olulise tõe kummardamise kohta tõi Jeesus Samaaria naise ette 21. salmis? Miks juhtis Ta tähelepanu eemale kummardamisega seotud paikadest?

Tuues esile naise sügavaimad saladused, pälvis Jeesus tema tähelepanu. Seejärel kasutas Ta hetke, et juhtida naise pilk millelegi paremale, kui tal siiani oli olnud. Jeesus kasutab mõjukat fraasi „naine, usu mind”, näitamaks talle, et tõeline kummardamine väljub kummardamise välise vormi ja koha piiridest. „See mägi” oli Gerisimi mägi, kuhu samaarlased olid ehitanud templi. Muidugi oli öeldu üsna etteaimatav: juut kõneles samaarlasega.

Aga Jeesus ei peatu siin. Ta kaasas ka Jeruusalemma, püha templi asupaiga, mille Tema ise oli välja valinud. Seega vihjas Jeesus juba oma teenistuse alguses sellele, mille Ta hiljem templi suhtes ka välja ütles: „Tõesti, ma ütlen teile, ei jäeta siin kivi kivi peale, mida maha ei kistaks!” (Mt 24:2) Kõige sellega tegi Jeesus teed, et Ta saaks anda naisele „elavat vett” (Jh 4:10), ennast. Ta soovis, et naine näeks, et kummardamise aluseks on isiklik suhe oma Looja ja Lunastajaga, mitte tema usu vormid ja traditsioonid, mis olid juutide õigest usust hälbinud. Tema viide Jeruusalemmale (Jh 4:21) tõestab, et Ta rääkis millestki sügavamast ohvrüsüsteemi ja kummardamise taga, mille Tema ise oli loonud.

Mil moel saavad sinu kummardamise-kogemuse kõik aspektid aidata sul süvendada oma suhet Jumalaga?

„Kuid tuleb tund ja see ongi juba käes, et tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões, sest Isa otsib neid, kes teda nõnda kummardavad.” (Jh 4:23)

Pärast seda, kui Jeesus on samaarlanna tähelepanu teatud kohtadest eemale juhtinud ja rääkinud talle juudiusu ülimuslikkusest tema usu suhtes, räägib Jeesus tõelistest kummardajatest. 21. salmis ütles Jeesus, et tund tuleb, mil inimesed ei kummarda ei sellel mäel ega Jeruusalemmas; nüüd, 23. salmis ütleb Ta, et „see ongi käes”, et kõik tõelised kummardajad kummardavad vaimus ja tões. Teisisõnu, ära vaata minevikuaule ja ära oota mingit tulevikusündmust. Praegu on aeg anda Jumalale au, mille Ta on ära teeninud ning selle kummardamise kaudu koged armastust, armu ja lunastust, mida Ta pakub.

Jeesus ütles, et tõelised kummardajad „kummardavad Isa vaimus ja tões”. Mida need elemendid esindavad ja kuidas me neid oma tänases kummardamises kohandada saame? Vt ka Mk 7:6–9.

Jeesus kutsub meid tasakaalustatud kummardamisele: kummardamisele, mis tuleb südamest, mis on siiras ja sügavalt tunnetatud, mis tuleb armastusest ja aukartusest Jumala vastu. Emotsioonide osa kummardamisel ei ole vale, meie religioon kutsub ju üles armastama Jumalat (1Jh 5:2; Mk 12:30) ja kuidas saab selle tunnetest eraldada?

Samal ajal kutsub Jumal oma tõelisi kummardajaid kummardama tões. Jumal on ilmutanud oma tahte, oma tõe, oma seaduse – tõe, et meie osa on uskuda ja kuuletuda. Tõelised kummardajad armastavad Jumalat ning selle armastuse sunnil teenivad Teda, kuuletuvad Talle ja teevad, mis on õige. Ent kuidas saavad nad teada, mis on õige, teadmata tõe usu, sõna-kuulelikkuse, lunastuse ja muu kohta? Mõte sellest, et uskumused ei ole olulised, oluline on vaid siiras vaim, on ekslik. See on vaid pool võrrandit. Õiged uskumused ei päästa, kuid need annavad meile suurepärase arusaamise Jumala iseloomust ning see peaks tekitama meis veelgi enam armastust ja soovi Teda teenida.

Kas sinu kummardamine on pigem vaimus kui tões või pigem tões kui vaimus? Kuidas õppida neid ühendama ja tasakaalustama?

Kristliku ajaloo vältel on kogudus olnud Kristuse jumalikkust puudutavas küsimuses kaheks jagatud. Kas Ta oli tõesti igavene Jumal, üks isaga, alates igavikust? Või loodi Ta hiljem ning Ta oli isik, kes tekkis Isa loova väe läbi?

Kuigi ka meie koguduse varastel päevadel valitses sellel teemal segadus, tegi Ellen G. White oma seisukoha väga selgeks – seisukoha, mille me kogudusena oleme täna täielikult omaks võtnud: „Temale peab pandama nimeks Immaanuel... Jumal meiega.” „Jumala tundmise valgust” nähakse „Jeesuses Kristuses.” Igaviku aegadest peale oli Issand Jeesus Kristus üks Isaga; Ta oli „Jumala kuju,” Tema suuruse ja ülevuse kuju, „Tema au.” Selle au nähtavaks saamiseks tuli Ta maailma. Ta tuli patust pimestatud maale selleks, et näidata Jumala armastuse valgust, et olla „Jumal meiega.” Sellepärast oli kuulutatud ette, et Temale peab pandama nimeks Immaanuel.” (*Ajastute igatsus*, lk 19)

Loe järgmised salmid. Mida ütlevad need Kristuse jumalikkuse kohta? Mt 2:11, 4:10, 9:18, 20:20, Mk 7:7, Lk 24:52, Jh 9:38.

Jeesus oli oma vastuses Saatanale väga selgesõnaline (Mt 4:10), öeldes, et vaid Issandat peab kummardama. Ülaltoodud salmides näidatud olulise tõeni viib meid tõsiasi, et Kristus ei keeldunud kunagi sellest, kui inimesed Teda kummardasid. Nende arvukate kordade peale, mil inimesed Teda kummardasid, ei vastanud Jeesus kordagi: „Ärge kummardage mind, suunake oma kummardamine ainult Isale.” Tegelikkuses oli olukord vastupidine.

Loe Lk 19:37–40. Mida näitab Jeesuse vastus variseridele Tema suhtumise kohta nende suhtes, kes Teda kummardasid?

Siin on oluline mõte, mida oleme kogu selle veerandaasta kestel näinud: on oluline, et Jeesus oleks meie kummardamise keskmes. Iga laul, iga palve, iga jumalateenistus, kõik, mida me ühel või teisel viisil teeme, suunab lõpuks meie meeled Kristusele, lihakssaanud Jumalale, kes andis ennast meie pattude eest ohvriks. Kummardamine, mis tekitab meis imetluse, armastuse ja aupaklikkuse tunde meie Issanda suhtes, on selline, mis on Tema silmis kindlasti meeldiv.

Reede, 9. september

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus” ptk „Jumal meiega” lk 19–26.

„Usku ei saa rajada välistele vormidele ja tseremooniatele. Jumalast lähtuv usk on ainus usk, mis viib Jumala juurde. Selleks, et õigesti Teda teenida, tuleb meil sündida uuesti Pühast Vaimust. Tema puhastab südame ja uuendab mõistuse ning annab meile uue võime tunda ja armastada Jumalat. Tema teeb meid tahtlikuks täitma kõiki Kristuse korraldusi. *See on tõeline jumalateenimine. See on Püha Vaimu mõju vili.*” (*Ajastute igatsus*, lk 189, kursiiv lisatud)

„Tema – üks Jumalaga – teenis Sulasena oma jüngreid. /---/ Sel ajal, kui nemad vaidlesid kõrgeima koha pärast, kummardus Tema, kelle ees kummarduvad kõigi põlved, pesema nende jalgu, kes nimetasid Teda Issandaks.” (*Ajastute igatsus*, lk 649)

Küsimused aruteluks:

1. Kristuse aja usujuhid väitsid, et nad tunnevad Pühakirja, ent nad olid pimedad ajaloo suurima ime, Messia sünni suhtes. Samal ajal tulid idamaa targad otsima Teda õigest kohast ja õigel ajal. Missuguse tähtsusega on see lugu meile täna kristlaste ja kogudusena? Kuidas saame vältida Kristuse ajastu inimeste vigu, nähes, kuidas täituvad viimaste päevade prohvetikuulutused?

2. Rääkige Kristuse jumalikkusest ning arutlege, miks on see meie usus ja kummardamises nii oluline. Mida me kaotame, kui me ei omista Kristusele jumalikkust?

3. Mõtlesite veelkord Maarjale ja sellele, missugused võisid olla tema mõtted olukordade uskumatu arengu sees. Mõtlesite, kui paljut ta *ei* mõistnud ja kui raske võis see olukord tema jaoks olla (olla rase, ilma et ta oleks mehega maganud, oli kindlasti pingeline). Ja siiski oli ta kõige selle keskel suuteline kummardama Jumalat, vaatamata oma paljudele vastusetse küsimustele, murettekitavatele mõtetele, vaatamata nii suurele teadmatusetele. Kuidas saame õppida olema samasugused: kummardama ja ülistama Issandat ebakindluse ja teadmatusete aegadel? Miks peaksid just need ajad olema parimad, et kogu südamega Jumalat kummardada?

Kummardamine varakoguduses

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 1:1–11, 2:14–41, 17:15–34, 18:1–16, 1Kr 13.

Meelespeetav tekst: „Kui ma räägiksin inimeste ja inglite keeli, aga mul ei oleks armastust, siis ma oleksin kumisev vasknöu või kõlisev kuljus.” (1Kr 13:1)

Varsti pärast seda, kui Kristus taevasse tagasi läks, hakkas varakristlik kogudus laienema ja kasvama. Alguses võtsid vaid juudid Jeesuse Messia-na vastu ja tulid usklite ridadesse. Tõepoolest, alguses arvasid paljud usklikud, et evangeelium on vaid juutidele, mis näitas, kui palju neil oli veel õppida.

Nelipühal, pärast Peetruse jutlust ja altarikutset paljude juutide ees (Ap 2), ristiti need, „kes nüüd tema sõna vastu võtsid /---/ ning sel päeval lisati nende hulka umbes kolm tuhat inimest” (Ap 2:41). See salm üksi näitab, et mõte sellest, et kõik juudid põlgasid Jeesuse, on vale.

Oleksime siiski eksiteel, kui vaataksime varakristlikule kogudusele arvamusega, et see oli idülliline kummardamise ja ülistamise aeg. Kuigi nende aja kontekst oli meie omast radikaalselt erinev, pidi tolle aja kogudus tegelema samade küsimustega, millega meie täna, küsimustega, mis võisid ja mõjutasidki nende usku, kaasa arvatud jumalateenimist.

Sel nädalal vaatleme paari seika kristluse varasemast ajast ja mõningaid väljakutseid, millega kogudus pidi kasvades silmitsi seisma ning milles nad pidid heast ja halvast õppima.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 17. septembriks.

Inimlikust perspektiivist ei olnud Jeesuse maine teenistus eriti edukas. Kuigi Ta saavutas oma eluajal üsna suure populaarsuse, ei levinud see massidesse. Paljud juhid lükkasid Ta eemale ja roomlased löid Ta risti, mis tingis olukorra, et Ta lähimad jüngrid hajusid laiali ja põgenesid.

Olukord näis üsna halb, kuni Tema ülestõusmise ja nelipühani, mil Tema järgijad leidsid järsku uue julguse kuulutada oma ristilöödud Issandast kui Iisraeli Messiast. Alles pärast Jeesuse ristilöömist hakkas varakristlik kogudus kasvama.

Loe Ap 1:1–11. Missuguseid olulisi tõdesid leiame siit teise tulemise, ristimise, Püha Vaimu ja missiooni kohta?

Loe eriti 3. ja 6. salmi. Kui palju tõdesid pidid jüngrid veel juurde õppima?

Selle lõigu üks huvitavamaid salme on 3. salm, kus Luukas kirjutab, et Jeesus esitas neile palju tõendeid. Mõnes versioonis kasutatakse fraasi „ümberlükkamatud tõendid”, mis teatud moel kordab sama mõtet. Mõni tõlge kasutab ühendit „veenvad tõendid” – see tõlge tekitab vähem probleeme. Peamine mõte on, et Jeesusesse uskujatele anti võimas tõendusmaterjal, tõendid Jeesuse kui Messia kohta. Võttes arvesse hirmuäratavat ülesannet, mille Ta neile oli jätnud, ja vastuseisu, mida nad pidid kannatama, vajasisid jüngrid nii palju tõendeid kui vähegi võimalik. Hea uudis on, et Issand annab meile uskumiseks kõik põhjused, mida me vajame – kõik põhjused, mida vajame, et uskuda seda, millest me täielikult aru ei saa. Nagu neis salmides näeme, ei mõistnud jüngrid ikka veel täielikult Issanda kavatsusi Iisraeli rahva suhtes, isegi pärast Jeesusega veedetud aega. Me peame õppima kummardama, ülistama ja Jumalale kuuletuma, vaatamata sellele, kas me mõistame või mitte.

Mõtlesime võimsale tõenduspõhjale, mis meie uskumustel on, kõigile headele põhjendustele meie usu loogikas. Pane ka tähele sõna usk kasutust. Millele usk vihjab? Missugused head põhjused on sul usu omamiseks, millegi uskumiseks, mida sa täielikult ei adu?

Protestantlikus kummardamistraditsioonis on väga suur osa Sõna jutlustamisel. Sellel, kellele on antud lammaste toitmise püha ülesanne, lasub suur vastutus õpetada, jutlustada, kannustada ja julgustada. Muusikal, liturgial, palvel, pühaõhtusöömaajal ja jalgade pesemisel on oma koht, ent jumalateenistuse tunni ajal ei ole ehk miski olulisem kui puldist räägitud sõna.

Loe Peetruse jutlust nelipühäl (Ap 2:14–41). Kuidas väljendab Peetrus Pühakirja olulisi teemasid, doktriine, prohvetikuulutusi, Kristust, evangeeliumi ja päästmist ning miks on need teemad jutlustamisel olulised?

See pidi olema võimas kogemus – kuulata, kuidas kalamees Peetrus jutlustab sellise väe ja autoriteediga. Ta ei rääkinud asjatuid sõnu, ei ilmutanud kahtlust, vaid pigem seda, kuidas Vaim tema kaudu töötas. Kogu oma jutluse vältel ei kõhkle Peetrus kordagi, Pühakirja (sel ajal ainult Vana Testament) kasutades räägib ta evangeeliumi väes, Jeesuse Kristuse, ristilöödud ja üles tõusnud Messia väes, kes on nüüd „Jumala parema käega ülendatud” (Ap 2:33). On imeline, kuidas ta nii vähese lausete arvuga annab edasi nii suurel hulgal informatsiooni, kõik alates Püha Vaimu väljavalamisest kahetsuse ja teise tulemiseni.

Missugune oli selle teenistuse jutluse tulemus? Vt Ap 2:41. Mida saame sellest võtta enda ja oma hingamispäevaste jumalateenistuste jaoks?

Kahtlemata oli see väga eriline jumalateenistus. Aga ka meil on samasugused töötused nagu neil toona. Meil on sama Piibel (ja nüüd kuulub sellesse ka Uus Testament) ning sama Issand, kes pakub meile sama Vaimu. Miks ei võiks siis meie teenistustel olla samasugust väge, nagu me siin näeme? Mis meid tagasi hoiab?

Varakoguduse päevil näeme teist näidet teenistusest ja sellest, mida inimesed kummardavad – seekord Pauluse töös, kui ta oli Ateenas, paigas, kust on pärit maailma kolm kõige mõjukamat filosoofi (Sokrates, Platon ja Aristoteles).

Kui erineva kuulajaskonnaga pidi Paulus siin tegelema, võrreldes vagade juutidega, kes kuulasid Peetrust aastaid tagasi Jeruusalemmas!

Loe Ap 17:15–34, Pauluse Ateena-jutluse kokkuvõtet. Kui erinev oli Pauluse tunnistus neile inimestele Peetruse räägitust nelipüha kuulajaskonnale?

Üks ilmsemaid erinevusi on, et erinevalt Peetrusest ei tsiteeri Paulus Piiblit. Ta osundab selle asemel paganlikku autorit. Pane samas tähele, kuidas Paulus kasutab loogikat ja põhjendamist: vaata ringi loodud maailmas, ütles ta, ja sa näed võimsat tõendusmaterjali Looja Jumala kohta. Ta alustas loodusteoloogia kasutamisega ja ütles, et loodus on põhjus, miks uskuda Looja Jumalat.

Siin on huvitav täheldada kummardamise küsimust. Need inimesed kummardasid midagi, mida nad ei mõistnud. Paulus otsis võimalust see pühendumine ja kummardamine ebajumalate ja teiste tühiste asjade pealt elavale Jumalale suunata. Näib, et inimestel on kaasasündinud vajadus midagi, ükskõik mida, kummardada, ja Paulus näitab neile ainsat tõeliselt väärt kummardamisobjekti.

Mis küsimuses oli neil inimestel tõeline probleem ja miks?

Väitlemine, loogika, põhjendamine ja lootusteoloogia saab meid viia ainult teatud punktini. Paulus räägib neile oma tunnistuses kahetsemisest, kohtumõistmisest ja ülestõusmisest, õpetustest, mida peab uskuma. Tal ei olnud nendega seetõttu suurt edu. Vaid paar inimest pöördus, enamus läks nähtavasti tagasi oma tühiste, kasutute asjade kummardamise juurde, asjade juurde, mis ei suutnud neid päästa.

Mil moel saaksid meie jumalateenistused jõuda paremini nendeni, kel ei ole piibellikku tausta, kes ei alustanud samade eelustega nagu meie? Kuidas saame muuta oma teenistused otsijasõbralikumaks?

Kummardamine ei piirne vaid sellega, mida sa hingamispäeval kirikus teed. Kummardamine hõlmab sinu usu kõiki aspekte: mida sa usud, mida kuulutad ja kuidas käitud. Kummardamise keskmes on mõte, et Issand on meie Looja ja Lunastaja. Kõik muu kummardamises peaks sellest pühast ja fundamentaalsest tõest välja kasvama. Kummardamine keskendub Jumalale ja Jumala tegudele ajaloos. Õige kummardamine peaks tõmbama osalejad lähemasse suhtlusesse nende Issandaga. See peaks tekitama imetluse, austuse, kahetsuse ja armastuse tunde Issanda ja teiste suhtes.

Kuigi me peaksime Issandale mõtlema kogu aeg (Lk 21:36; Ps 1:2), peaks kummardamise aeg olema midagi erilist, ainulaadset. Me ei saa siiski loota, et kirik või ülistusteenistuse juhid pakuksid meile selle kogemuse, olenemata sellest, kui oluline võib nende osa selles olla. Lõpuks taandub kõik meile endile ja suhtumisele, millega me hingamispäeval kirikusse läheme.

Nagu oleme selle kvartali vältel näinud, on kummardamine vahend millegi saavutamiseks, mitte eesmärk iseendas. Meie kummardamine ei päästa meid, meie kummardamine on üks meie vastus sellele, et oleme päästetud.

Loe Ap 18:1–16. Milles Paulust süüdistatakse ja mida ütleb see meile kummardamise kohta?

On imekspandav, et Paulust süüdistati inimeste tagakiusamises nende erinevate kummardamisviiside pärast, kummardamise pärast, mida inimesed tegid „Seaduse vastaselt” (s 13). (Isegi juudid, kes uskusid Jeesust, süüdistasid Paulust aeg-ajalt sarnaste etteheidetega.) Ap 18. ptk mõte on, et need inimesed olid nii kinni tavades, nii kinni selles, kuidas asju vanasti tehti, nii kinni kummardamise vormides, et kui Paulus esitas neile Teda, kes oli nende kummardamise eesmärk, Teda, keda nad kummardasid seda ise teadmatagi, Teda, kellele peaks olema suunatud kogu kummardamine, siis põlgasid nad selle ära. Nad olid nii kinni seaduses, et kaotasid silmist Isiku, kellele Seadus viitas.

Kuigi meie tingimused täna on Pauluse ajast täiesti erinevad, peame olema hoolsad, et ei laseks vormidel ja tavadel saada takistuseks selles, missugune meie usk tõeliselt olema peaks. Igasugune kummardamine, mis ei vii meid otse risti juurde, on ekslik.

Meie perspektiivist täna on nii lihtne vaadata tagasi varakristlikule kogudusele kui mingile harmoonia ja rahu mudelile, eeskujule, missugune peaks olema tõeline kummardamine. Kahjuks on Uue Testamendi ajalgu nii sarnane Vana Testamendi ajalooga, et need mõlemad näitavad meile, kui langenud me oleme.

Võtame näitakes Korintose koguduse, mida Paulus oma teise misjoni-reisi ajal väisas. Majandussuhete keskpunkt, tuntud oma luksuse ja jõukuse poolest – Korintos oli selle piirkonna ühe sensuaalsema ja alandavama religiooni keskus. Kogudust mõjutasid kultuur, ebamoraalsus ja erimeelsused. Nii hull kui see ka oli, ei olnud see ainuke probleem. Paulus räägib ka teistest probleemidest, mis takistavad koguduse arengut (Ap 8–11), kaasa arvatud ebajumalakummardamine (1Kr 10:14) ja andide üleliigne rõhutamine, eriti keelteanni väärkasutamine enesekesksetel motiividel (1Kr 14).

Oma suhtluses korintlastega ja nende probleemide keskel annab Paulus neile kuldse peatüki, 1Kr 13. Mis on selle kõige olulisem sõnum? Veelgi olulisem on: kuidas saame seda enda elus ja jumalateenimises täna kohandada?

Paulus kirjutab, et ükski amet, ükski võimas imetegu, ükski karismaatiline and, jumalakartlikkus ja innukus üksi ei anna mingit kasu, kui süda ei ole täidetud armastusega Jumala vastu ning kinnitatud armastusega üksteise suhtes. Paulus ütleb, et see on ülim and, mida me peaksime taotlema ja mida *ei saa asendada* millegi vähemaga.

Vaimuannid on abiks ja kristlased peaksid kasutama neid Jumala austamiseks ning koguduse ühtsuse ülesehitamiseks. Aga andi ei tohiks kunagi kasutada enda esiletõstmiseks, isikliku eesmärgi nimel, jumalateenistuses kohatul viisil või mingil muul otstarbel.

Lõpuks, kogudus, mis on täidetud armastavate pühendunud kristlastega, rakendab mõju ja väge, mis ulatub palju kaugemale iganädalasest jumalateenistusest.

Kui palju mõjutab sinu igapäevast elu isetu armastus teiste vastu? Kui palju oma aega ja energiat kulutad sa teiste teenimisele? Kui palju endast oled sa valmis andma teiste inimeste heaks? See ei olegi nii kerge, kas pole?

Reede, 16. september

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Apostlite teod” ptk „Nelipüha” lk 35–46; „Vaimuand” lk 47–56; „Risti ülistamine” lk 201–210; „Korintos” lk 243–254; „Üleskutse kõrgema taseme saavutamiseks” lk 309–322.

„Pühadus ei ole vaimustus, vaid tahte täielik allutamine Jumala tahetele. Pühadus tähendab elada igast sõnast, mis lähtub Jumala suust, /---/ kõndida usus /---/, toetuda Jumalale tingimusteta usalduses ning hingata Tema armastuses.” (*Apostlite teod*, lk 51)

„Milles seisnes nende jõud, kes minevikus kannatasid tagakiusamisi Kristuse pärast? See seisnes ühenduses Jumalaga, ühenduses Püha Vaimuga, ühenduses Kristusega. Teotus ja tagakiusamine lahutasid paljusid maistest sõpradest, aga mitte iialgi Kristuse armastusest.” (*Apostlite teod*, lk 85)

„Need pühendunud käskjalad /---/, ei lubanud iial eneseülendamise mõttel määrada kuulutust Kristusest. /---/ Nad ei igatsenud ei autoriteeti ega võimu.” (*Apostlite teod*, lk 209)

„Ebajumalateenistuse all ei mõelnud ta [Paulus] mitte ainult otsest ebajumalate kummardamist, vaid egoismi, jõudeelu armastamist ning oma söögiisu ja ihade rahuldamist.” (*Apostlite teod*, lk 317)

Küsimused aruteluks:

1. Rääkige klassis oma usu põhjustest. Missugused tõendid meil oma usu põhjendamiseks on? Missugused ratsionaalsed ja loogilised tõendid aitavad meil oma usku kinnitada? Missugused on väljakutsed meie usu-le? Miks me, vaatamata neile väljakutsetele, siiski usume sellesse, millesse me usume?

2. Mõtlege mõnele võimsamale ülistusteenistusele, millest oled osa võtnud. Mis muutis need nii eriliseks, nii võimsaks? Missugustes elementides seisnes erinevus? Kuidas tuua need elemendid oma kohaliku koguduse teenistusele, kui neid seal veel ei ole?

3. Missugusel võimalikul viisil võib meie ülistusteenistus takistada meie vaadet Kristusele ja ristile? Kuidas kindlustada, et miski ei jääks meie ja Kristuse vahele?

4. Süvene 1Kr 13. peatükki. Missuguseid konkreetseid samme saaks sinu kogudus astuda, et ilmutada seda armastust, millest Paulus siin kirjutab.

Kummardamine Ilmutusraamat

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ii 42:1–6, Ilm 1:13–18, Ilm 13, 14:6–12, 19:1–5.

Meelespeetav tekst: „Nad laulsid uut laulu trooni ees ning nende nelja olevuse ja vanemate ees, ning keegi muu ei suutnud õppida seda laulu kui vaid need sada nelikümmend neli tuhat, kes on ära ostetud ilma-maalt.” (Ilm 14:3)

Vaid paar raamatut Piiblis sisaldab nii palju salapära ja lummust kui Ilmutusraamat. See on täis uskumatuid kujundeid metsalistest ja lohedest, tuld, maaväärinaid, nuhtlusi, armeesid, konni, linnu, langevaid tähti ja nii edasi.

Kogu selle draama keskel tõuseb korduvalt esile kummardamise teema. Olgu see siis lõpukriisi kontekstis, puudutades neid, kes kummardavad metsalist ja tema kuju, või tuues meie ette taevaolendid, kes ülistavad lauludega Jumalat – Ilmutusraamat tuleb ikka ja jälle tagasi Tema kummardamise juurde, kes elab „igavesest ajast igavesti” (Ilm 5:13), Tema kummardamise juurde, „kes oled ja kes olid, et sa oled võtnud oma suure väe ning hakanud valitsema kuningana” (Ilm 11:17), Tema kummardamise juurde, kes on „väärt võtma au ja austust ja väge” (Ilm 4:11).

Lühidalt, Ilmutusraamat näitab meile, mida me oleme õppinud terve kvartali: Issand üksi, meie Looja, meie Lunastaja, meie Kohtunik, on väärt meie kummardamist ja ülistust.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 24. septembriks.

Ehk on üks vägevamaid ilmutusi, mis meile Jumala suuruselt ja väest on antud, astroloogia. Enamus antiikaja inimestest ei teadnud midagi kosmose suuruselt ja ulatusest. Kahekümne esimesel sajandil, mil meil on eelis erinevate teleskoopide näol, on meile antud selline vaade universumile, mille peale enamus vana aja inimesi oleksid olnud sõnatud. Tõepoolest, ka meie oleme sõnatud selle suuruselt, selle vahemaadest ning galaktikate ja tähtede uskumatust arvust. Me suudame seda vaevu haarata.

Ja siis on selline hämmastav tõde: ainult miski suurem kui kosmos sai luua kosmose, nii nagu ainult miski suurem kui maal sai luua maali. Seega, Jumal, keda me kummardame, Jumal, keda me teenime, on universumi Looja – Ta on suurem kui kõik loodu kokku.

Kes oleme siis meie, kontrastina Jumalale?

Loe Ilm 1:13–18, Johannese kirjeldust Jeesusest, nii nagu Jeesust talle siin näidatakse. Missugune on tema reaktsioon ja miks ta nii reageeris? Kuidas on siin esindatud rist?

Loe li 42:1–6. Kuidas võrdled Iobi reaktsiooni Johannese omaga?

Kuigi mõlemale mehele anti vaid osaline nägemus Issandast, oli sellest küllalt, et muuta nad väga alandlikuks. Nende reaktsioonis oli hirmu, au-paklikkust, imestust ja kahetsust. Kuidas muidu? Nad nägid universumi Loojat, veelgi enam, nad olid patused, kes nägid patuta ja püha Jumalat. Kahtlemata tõusis Issanda juuresolekul esile nende teadlikkus enda patu-susest, õigusetusest, määritusest.

Kuidas peaksid meie jumalateenistused esile kutsuma sarnase reakt-siooni? Kas me ei peaks saama Jumala ligiolu tunnetust, mis muudaks meid alandlikuks? Kui oluline on samas, et meie ees oleks rist kui meie ainus päästelootus?

Kuigi Ilmutusraamatus on palju salapära, tuleb ikka ja jälle esile peamine motiiv, milleks on kummardamine. Ilmutusraamatut läbivad pildid sellest, kuidas erinevad olendid Issandat kummardavad.

Loe järgmisi salme. Mida saame nendest kummardamise kohta õppida? Missugused teemad, mida oleme selle veerandaasta kestel õppinud, siin esile tulevad?

Ilm 4:8–11

Ilm 5:8–14

Ilm 7:9–12

Ilm 11:15–19

Ilm 15:1–4

Ilm. 19:1–5

Kõige muu hulgas, mida Ilmutusraamat meile õpetada võib, peaks esile tulema üks: maa peal toimuv mõjutab taevast ja taevas toimuv mõjutab maad. Maa ja taevas, nagu meile öeldud, on üksteisele lähemal, kui me arvatagi võime. Ilmutusraamat näitab meile, kui seotud nad on. Tõesti, taevased olendid kummardavad Jumalat ikka ja jälle selle eest, mida Ta maa peal teinud on.

Missugused kummardamise ja ülistamise teemad, mida oleme sel kvartalil õppinud, siin korduvad? Issand on Looja, Issand on Lunastaja, Issand on kohtunik. Teda ülistatakse Tema pühaduse eest, Teda ülistatakse vere valamise eest, Teda kummardatakse ja ülistatakse Tema väe, võimu ja au pärast. Teda ülistatakse õigluse ja kohtupidamise ning pääste eest, mida Ta pakub.

Mõtle veelkord päästeplaanile: mida see tähendab ja mida on Jumal meile sellega andnud. Kas meil pole mitte nii palju, mille eest Teda ülistada? Võta, vaatamata oma võitlustele ja vaevadele, iga päev aega, et ülistada Jumalat kõige selle eest, mille eest sa võiksid tänulik olla. See muudab sinu elu.

Sissejuhatusest alates näeme, kuidas lõpuaja kriis keskendub kummardamise küsimusele. Kummardamise teema ei ole kõrvaline. Sellest sõltub hingede igavene saatus. Ilmutuse 13. ja 14. peatüki taustal saab see oluline tõde ilmsemaks.

Loe Ilm 13 ja vasta järgmistele küsimustele:

1. Missugune on nende salmide ajalooline taust? Millest need ajalooliselt ja prohvetlikult räägivad?

2. Kui sageli esineb selles peatükis kummardamise teema? Mida saame järeldada selle teema olulisusest?

3. Kus selles peatükis räägitakse Kristuses pakutud päästest, evangeeliu-
mist?

Saatan on, alates suure võitluse algusest, otsinud võimalust õõnestada Jumala autoriteeti ja väge. Lahing, mille ta taevas alustas, jätkub nüüd maa peal. See peatükk näitab vaenlase tööd läbi ajaloo ja läbi siin esitatud jõudude ning seda, kuidas lõpukriisi kulminatsioon mähkub ümber kummardamise teema: kõik need, kes ei kummarda metsalist ja tema kuju, kogevad majanduslikku ja füüsilist tagakiusamist. Kuigi Saatan teab, et ta on löödud, kuigi ristiga sai tema jaoks kõik läbi, jätkab ta siiski võitlemist, pettes veel nii paljusid kui võimalik ja tehes seda lõpuni.

Kõige selle keskel on meil Ilm 13:8, mis viitab Jeesusele kui maailma algusest tapetud tallele; see tähendab, et enne, kui kõik see siin maa peal algas, oli „igavene leping” (Hb 13:20) paigas, pakkudes kõigile inimestele päästevõimalust. Need, kes on selle pääste tõeliselt vastu võtnud, kelle nimed on eluraamatus, ei pea kummardama metsalist ega tema kuju. Nad kummardavad selle asemel Teda, kes „on meid lunastanud /---/ oma verega” (Ilm 1:5), ja pole kahtlust, et nad teevad seda ka taevas.

Millega algab Ilmutuse 14. peatükk? Taevane stseen, mis näitab, et „il-mamaa pealt on ostetud” (s 3)144 000. See algab tulevikunägemusega, milline see saab olema, vähemalt selle hulga jaoks, kui nad seisavad taevas Jumala ees. Ja kuigi seda ei ole otseselt öeldud, näib kindlasti, et see on teatud taevase kummardamise kirjeldus.

Seega jätkab Ilm 14. ptk eelmises peatükis alustatud kummardamise teemat. Need inimesed ei kummardanud metsalist ja tema kuju, selle asemel näeme neid taevas kummardamas oma Issandat.

Seejärel pöördub peatükk maa peale, jätkates sealt, kust 13. ptk pooleli jäi ning kus näidati neid, kes kummardasid metsalist ja tema kuju, kontrastina neile, kes seda ei teinud, neile, kelle nimi oli kirjutatud eluraamatuse.

Loe Ilm 14:6–12. Miks on need salmid meile seitsmenda päeva adventistidena nii olulised? Missugused teemad, mida oleme sellel kvartalil õppinud, on siin esindatud? Miks me nimetame neid salme olevikutõeks?

Need salmid on rikkalikud tõe poolest: loomine, lunastamine, kohtumõistmine, päästmine, evangeelium, sõnakuulelikkus, usk, kümme käsku, missioon. Siin näeme Piibli jõulisimat hoiatust ning see keskendub kummardamise küsimusele: „Ja nende piinasuits tõuseb üles igavesest ajast igavesti; ja neil, kes kummardavad metsalist ja tema kuju, ei ole hingamist päeval ega ööl, ei ühelgi, kes võtab endale ta nime märgi.” (Ilm 14:11)

Meie, seitsmenda päeva adventistid, mõistame, kui keskne on seitsmenda päeva – hingamispäeva – teema, mis on tihedalt seotud loomise ja kummardamisega. Me kummardame Issandat, kuna Ta on Looja ja hingamispäev on olnud ning on siiani Tema kui Looja alusmärk.

Kuigi me ei tea, millal ja kuidas need teemad esile tulevad, võime olla kindlad, et see aeg tuleb. Kui oluline on siis, et me oleksime valmis, mitte ainult kindlalt seisma tõe eest, vaid võimalised „alati valmis kostma igahelale, kes teilt pärib aru lootuse kohta, mis teis on” (1Pt 3:15).

„Mina, Johannes, olen see, kes seda kuulis ja nägi. Ja kui ma seda olin kuulnud ja näinud, siis ma heitsin maha ingli jalge ette, et kummardada teda, kes mulle seda näitas. Ja tema ütles mulle: Vaata, ära tee seda! Sest ma olen sinu ning prohvetite, su vendade, ja nende kaassulane, kes selle raamatu sõnu alal hoiavad. Kummarda Jumalat!” (Ilm 22:8, 9) Loe nende salmide konteksti. Missugune on siinne sõnum kummardamise kohta?

Me oleme terve kvartali vältel näinud sama asja: inimestel on kaasasündinud vajadus kummardada. Isegi häid asju. Siin soovib Johannes kummardada taevast sõnumitoojat, kes on talle nii palju imelisi tõdesid avaldanud. Ja talle öeldakse, et ta lõpetaks ning kummardaks Jumalat.

See pole Johannese jaoks esimene kord. Ilm 19:10 hakkab ta samuti kummardama ja teda peatatakse ning talle öeldakse, et ta kummardaks Issandat. See tuletab meelde Kristuse sõnad Saatanale: „Kummarda Issandat, oma Jumalat, ja teeni ainult teda.” (Mt 4:10)

Mõlemal korral langeb Johannes selle isiku jalge ette, keda ta soovib kummardada. See on sümbol kummardamise objektile alistumisest, allumisest ja tema austamisest. Miski muu ei ole tegelikult ju kummardamine?

Just seepärast ei seisne kummardamine pelgalt meie hingamispäevases tegevuses või mõnes tunnis nädalas. Kummardamine on see, kui me kogu aeg langeme oma Issanda jalge ette. See haarab kogu meie suhtumise ja suhtlemise Jumalaga. Kummardamine on miski, mida peaksime tegema 24/7, see on usus ja sõnaluulelikkuses elamine ning Issandale alistumine. Kummardamine tähendab seda, et Jumal on esikohal ja peamine kõiges, mida ütleme, teeme ja mõtleme. Kummardamine on see, kuidas me kohtleme teisi, kuidas me kohtleme neid, keda armastame ja keda me ei armasta. Kummardamine seisneb käskudele kuuletumises, abivajajate teenimises, enesele suremises ja evangeeliumi kuulutamises.

Mõtles taas loomisele, mõtles Jumalale, kes kogu loodu lõi. Seejärel mõtles ristile ning Loojale, kes suri meie pattude eest, kandes meie eest, keda Ta oli loonud, karistust, mille meie olime ära teeninud, et meil, väärituil olendeil, oleks võimalus uuel maal ja uues taevas saada uueks loodud.

Kuna Jumal lõi kõik loodu, on millegi muu kummardamine lihtsalt loodu kummardamine, ebajumalate kummardamine ühel või teisel viisil, millegi sellise kummardamine, mis ei saa meid päästa. Vastandina sellele, silme ees pilt Loojast ristil, tuleks meil küsida, miks peaksime soovima kummardada midagi või kedagi muud.

Reede, 23. september

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Suur võitlus” ptk „Lähenev kokkupõrge” lk 582–592; „Viimane hoiatus” lk 603–612; „Võitlus on lõppenud” lk 662–678.

„Kummardamine on see, kui alandume madalale oma Looja ette, teadvustades ja tunnistades Tema pühadust ja enda loomist. See tähendab alisumist Tema ülemvõimule, vastamist Tema majesteetlikule ligiolule.” (Richard M. Davidson, *Worship in the Old Testament* (kasutatud autori loal), lk 3)

„Psalmist ütleb: „Teenige Issandat kartusega ja ilutsege värisemisega!” (Ps 2:11) Teenides teadvustame me Kuninga hämmastavat majesteetlikkust ja lõpmatut väge; me peame meeles, et meie „Jumal on hävitav tuli” (5Ms 4:24; Hb 12:29), mis võiks meid kohe hävitada, kui ei oleks Jeesust, kes „põletati” Kolgatal asendusohvrina meie eest.”

„Meie kummardamine hoiab tasakaalu rõõmu ja imetluse vahel. See on püha rõõm. /---/ Meie kummardamisel peab olema aukartust äratav sügavus /---/ ja samal ajal elujõuline rõõm.” (Richard M. Davidson, *Worship in the Old Testament* (kasutatud autori loal), lk 30)

„Lunastatud alustavad kiituslaulu, mis kajab võimsalt vastu taevavõlvidelt: „Õnnistus meie Jumalale, kes aujärjel istub, ja Tallele!” (Ilm 7:10) /---/

Kogu selles hiilgavas hulgas pole kedagi, kes omistaks päästmist enesele, nagu oleksid nad võitnud tänu oma jõule ja headusele. Ei räägita sellest, mida nemad on teinud või kannatanud; iga laulu sisuks on õnnistus meie Jumalale ja Tallele!” (Ellen G. White *Suur võitlus*, lk 665)

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis lunastusplaani üle, lihakssaamise, Jeesuse patuta elu ja Tema surma üle meie eest ning Tema teise tuleku töötuse üle. Miks muudab see kõik Jeesuse meie kummardamise vääriliseks?

2. Mil viisil kummardame Jumalat siis, kui me ei ole kirikus jumalateenistusel? Kui me ei kummarda Issandat kogu aeg, kas saame siis Teda tõeliselt kummardada mõnel tunnil hingamispäeval? Arutlege oma vastuste üle.

3. Mis on mõned „head” asjad, mida võime hakata kummardama?

Annetuste kalenderplaan

2.07	Kohalik kogudus
9.07	Peakonverents (maailmamisjon)
16.07	Kohalik kogudus
23.07	Kohalik kogudus
30.07	Kohalik kogudus
6.08	Kohalik kogudus
13.08	Eesti Liit
20.08	Kohalik kogudus
27.08	Kohalik kogudus
3.09	Kohalik kogudus
10.09	Peakonverents (maailmamisjon)
17.09	Kohalik kogudus
24.09	Kohalik kogudus

Päikeseloojangud

	Võru	Tartu	Paide	Tallinn	Kuressaare
1.07	22:17	22:23	22:32	22:41	22:38
8.07	22:12	22:17	22:27	22:35	22:33
15.07	22:03	22:09	22:18	22:26	22:25
22.07	21:52	21:57	22:06	22:13	22:13
29.07	21:39	21:43	21:51	21:58	22:00
5.08	21:24	21:28	21:35	21:42	21:44
12.08	21:07	21:11	21:18	21:24	21:27
19.08	20:49	20:53	20:59	21:05	21:09
26.08	20:31	20:34	20:40	20:45	20:50
2.09	20:12	20:14	20:20	20:25	20:31
9.09	19:52	19:54	20:00	20:04	20:11
16.09	19:33	19:34	19:39	19:43	19:51
23.09	19:13	19:14	19:19	19:22	19:31
30.09	18:53	18:54	18:58	19:01	19:11